

TĖVISKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 20 (2307) 1994 GEGUŽĖ-MAY 17 • LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY • 2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA • NUMERIO KAINA — \$1

Skęstam ar bręstam?

Daugelis tėvų, auginančių jaunas šeimas, yra susirūpinę mūsų organizacijų ateitimi. Jiems rūpi pernelyg ilgai užsitęsęs dėmesio ir lėšų nukreipimas Lietuvai. Jiems svarbu išlaikyti organizacijas savo vaikams, nes juos į jas vis dėlto veda ir duoda pinigų gerai suorganizuotiems renginiams, kuriuose jie patys randa tam tikro pasitenkinimo. Dėl to didžiausias Lietuvos bendruomenės dėmesys dabar turėtų būti atkreiptas į jaunas šeimas. Jos eis į parapijas, į mokyklas, į domius parengimus, skaitys aktualią spaudą.

Jau dveji metai praėjo nuo Toronte įvykusio KLB švietimo ir kultūros darbuotojų suvažiavimo, kuriame buvo dvi dienas svarstomos išeivijos išsilaikymo ir veiklos perspektyvos netolimoje ateityje. Buvo akademiškai ir praktiškai apibendrinta išeivijos veiklos dabartis ir ateitis bei jai gresiantys pavojai. Buvo nagrinėti santykiai tarp Lietuvos ir išeivijos, kuri jau kuris laikas išgyvena tapatybės krizę. Ir nenuostabu! Vargšė išeivija, visai pravaržuojama paskutiniu metu, buvo palyginta su medžio šaka, su skęstančiu laivu, atseit, Lietuva yra to medžio kamienas arba uostas... Minėtas buvo ir paties Vytauto Landsbergio palyginimas Lietuvos su karalyste, kuri šiuo metu yra apšėpusi ir kiek šlubuojančios sveikatos. Tęsiant tokių palyginimų, išeivijai tad tektų gerosios fėjos-krikšto mamos vaidmuo... Galime drąsiai teigti, kad lig šiol pilnu tempu ir darbavomės, teikdami finansinę ir moralinę pagalbą Lietuvai. Tačiau mūsų stebuklingosios burtų lazdelės magika jau išseko. Krikšto mama jau pavargo ir turi žiūrėti savo vaikų, kurie patys jau pradeda apdriškę išbėgioti. Tokios ir buvo to suvažiavimo išvados. Rasta, kad trūksta organizacijoms vadovų; trūksta liuanistinėms mokykloms aktualios medžiagos ir modernių, bet lietuviškai stiprių mokytojų; trūksta meniniams vienietams publikos. Jau keleri metai tai patį kartoją viešai ir privačiai patys vedėjai, mokytojai, vadovai ir tėvai, auklėjantys naujausiąją išeivijos lietuvių kartą.

Didžiausias, bet kartais ir labiausiai miglotas deficitas, tai finansinis. Vienos organizacijos turi, kitos neturi... bet ar turi tos, kurioms labiausiai reikia? Faktas yra, kad nėra lėšų telkimo nei skirstymo sistemos. Kaip kitaip galima aiškinti, kad pernai Kanadoje Vasario 16-tos gimnazijai surinkta pus-trėčio karto daugiau, negu buvo skirta visos Kanados šešioms liuanistinėms mokykloms? Kodėl neįmanoma sukaupti lėšų meniniam vienietui gastroliuoti bet kurioje lietuvių apylinkėje ir nepriekaištauti, kai jie prašo sumokėti už gerų mikrofonų nuomą? Todėl, kad nesame įpratę savo lietuviškoje veikloje dirbti profesionaliu būdu, kad neturime aiškaus finansinio plano.

Visi žinome, kad norime išlaikyti lietuviybę, ugdyti vadus, stiprinti organizacijas, įtraukti jaunimą, grąžinti atitolusius nuo bendruomenės. Yra daug ir konkrečių projektų: vasaros stovyklos, ypač ten, kur mažiausiai lietuvių gyvena, pvz. Kanados vakaruose; premijos abiturientams, pvz. kelionės į Lietuvą; kursai mokytojams arba gimnazistams, kurie juos baigę grįžtų dėstyti mokyklose (dabar įmanomi visokeriopa mainai su Lietuva); vaikų festivalis, kuris padėtų vaikams dirbti daugiau "goal-oriented" darbą mokykloje ir – kas lygiai svarbu – suburtų tėvus; sporto švenčių sąlygų pagerinimas, nes tai irgi suburia jaunimą, ugdo lietuviškai bendruomenei priklausomumo jausmą, skatina veikti kartu.

Pinigus turime kur dėti, bet reikia išmokyti, kaip juos naudoti. Fondų viršūnėse yra nustatytos gairės – pvz. JAV Lietuvių fondo nutarimu neseniai pasakyta, kad "skirstant pelną, bus duodama pirmenybė Amerikos ir užsienio lietuvių kultūrinio reikalų ir liuanistinio švietimo remimui". Taipgi Kanados lietuvių fondas turi panašią liniją. Jos reikia laikytis. O jeigu organizacijos nepašaukia arba nežino kur kreiptis lėšų, turi išmokyti tvarkytis finansškai. Taip pat labai svarbu pratinti pačių organizacijų narius, ypač jaunąsias šeimas (dabartinio vidurinio amžiaus "yuppies") savo institucijoms aukoti. Kitaip jų vaikams, ateinančiai kartai, neišsilaikys jų senelių darbu įsteigtos ir remtos organizacijos. Pati opiausia ir skaudžiausia problema vis dėlto yra ta, kad dabartinės organizacijos vadovų arba nėra, arba jie pradeda labai pavargti. Veiklos romantika išnyko. Kas juos pakeis? Esame keblioje padėtyje. Nebegalime ruošti parengimų vyresniems, nes norime pritraukti jaunesnius. Bet jauni netidaro piniginių. Vyresnieji aukoja, tai turime prie jų taikytis. Vienintelis atsakymas – po truputį įnešti jaunatviško, profesionalaus originalumo į savo veiklą. Raginimas, sąžinės ir sentimentų žadėjimas nebera paveikus, nors kai kada randa atgarsį, bet ilgai jį jis visai išblės. Nebeskaiciuokime dienų, skaiciuokime projektus ir finansines institucijas, kurios gali padėti mums juos įgyvendinti. Prisitaikykite prie naujų laikų, persiorientuokime ir pribreskime prie pozityvios, patrauklios ir realios veiklos.

R. Sakalaite-Jonaitienė

KANADOS ĮVYKIAI

Paskutinis Ontario NDP biudžetas?

Toks klausimas kilo šios provincijos gyventojams, susipažinusiems su socialistinės Naujų demokratų partijos gegužės 5 d. paskelbtu ketvirtuoju biudžetu. Premjero Bob Rae vyriausybės finansų ministras F. Laughrenas savo 1994-95 m. biudžetui atsisakė provincinių mokesčių padidinimo, 1993-94 m. turėtų 9,4 bilijono dolerių deficitą išpareigodamas sumažinti iki 8,5 bilijono. Kritikai betgi pastebėjo, kad jis deficitui sumažinti tikisi gauti 645 milijonus dolerių už parduotą Ontario valdžios turtą.

Daugiau lėšų turėtų atnešti ir 1993-94 m. budžetu įvestas gerokai didesnis provincinis mokestis, o išlaidas sumažinti socialinės sutarties įstatymas. Juo remiantis, buvo užšaldytas atlyginimas daugiau uždirbančioms Ontario provincijos valdžios tarnautojų unijų nariams, apkarpyta finansinė parama OHIP sveikatos

draudai, ligoninėms bei kitoms viešosios tarnybos institucijoms. Dažnai atvejais dėl to sumažėjo Ontario gyventojams teikiamos paslaugos. Tačiau tokia taktika finansų ministeriui F. Laughrenui leidžia švelnesnius žingsnius dabartinio 1994-95 m. biudžeto planavime. Su jais ir prasidėjo spėliojimai, kad šis ketvirtasis biudžetas galbūt yra paskutinis prieš naujus Ontario parlamento rinkimus.

Ontario NDP socialistai pirmą kartą šios provincijos istorijoje parlamento rinkimus laimėjo 1990 m. rugsėjo 6 d. Tai buvo netikėta pergalė, stiga kritus Ontario liberalų ir jų premjero D. Petersono populiarumui. Tačiau Ontario NDP socialistų džiaugsmas buvo trumpas. Greit paaiškėjo, kad jie, remiami didžiųjų darbo unijų, neturi patirties ir realių planų. Tai išryškėjo pirmajame finansų ministere (Nukelta į 2-rą psl.)

Viršuje: pas Venezuelos prezidentą (1994.IV.14). Iš kairės: Lietuvos užsienio reikalų ministeris dr. POVILAS GYLIS, valstybės prezidentas dr. RAFAEL CALDERA, Venezuelos užsienio reikalų ministeris dr. MIGUEL BURELLI RIVAS, Lietuvos ambasadorius dr. VYTAUTAS A. DAMBRAVA. Apačioje: Lietuvos ir Venezuelos užsienio reikalų ministeriai dr. POVILAS GYLIS ir dr. MIGUEL ANGEL BURELLI RIVAS pasirašo bevizinio įvažiavimo sutartį (IV.14). Kairėje delegacijos nariai: dr. STASYS SAKALAUSKAS ir ambasadorius dr. VYTAUTAS A. DAMBRAVA

Lietuva stiprina ryšius su Pietų Amerika

Užsienio reikalų ministeris dr. Povilas Gylys buvo karališkai priimtas Venezuelos valdžios viršūnių kaip ryžingos tautos atstovas

JULIUS VAISIŪNAS, Venezuela

1994 m. balandžio 12-15 d.d. P. Amerika lankė Lietuvos užsienio reikalų ministeris dr. Povilas Gylys. Jis aplankė Venezuelą, Braziliją, Urugvajų ir Argentina. Kelionėje ministrą lydėjo Lietuvos URM Amerikos šalių skyriaus vedėjas dr. Stasys Sakalauskas, o nuo Venezuelos delegacijon išjungė Lietuvos ambasadorius Venezueloje ir specialiu misiją ambasadorius P. Amerikoje bei Karibų srityje dr. Vytautas Antanas Dambraiva.

Misija buvo istorinė, nes Lietuvos užsienio reikalų ministeris pirmą kartą lankė tolimąją P. Ameriką. Kad ji buvo sėkminga, liudija 45 žinios, reportažai ir įvairūs straipsniai, kuriuos vizito proga atspausdino svarbiausieji sostinės ir provincijos dienraščiai.

Po įžanginių pasitarimų su Lietuvos ambasadorium, balandžio 13 d. vizitas prasidėjo pusryčiais, kuriuos ministrui suruošė JAV ambasadorius Venezueloje Jeffrey Davydov. Dalyvavo ambasados ministras patarėjas, o taip pat Brazilijos ir Gvatemalos ambasadoriai. Amb. Davidov informavo apie Venezuelos ir žemyn svarbą, suminėdamas, kad JAV kaskart labiau orientuojasi savo ekonominę-komercinę politiką į Venezuelą ir P. Ameriką. Jo nuomone, Lietuvos nusistatymas plėsti ryšius šia žemyme yra reikšmingas.

Panteone, ambasadoje, kongrese

Po pusryčių min. Gylys vyko į valstybės Panteoną, kur, talkinamas ambasadoriaus Dambrovos, padėjo vainiką su trispalviu kaspinu prie Amerikos išlaisvintojo Simono Bolivarso sarkofago. Prezidentinė garbės sargyba ginklu ir trimtais pagerbė savo išlaisvintoją ir Lietuvą. Min. Gylys ir delegacija išklausė protokolo teks-

tą, o iškilmingą aktą įamžino parašais lankytojų knygoje.

Iš Panteono ministeris vyko į Lietuvos ambasadą, įsteigtą geroje vietoje (priešais JAV ambasadą ir už, palyginti, nedidelę mėnesinę nuomą), kur susipažino su ambasados darbo sąlygomis ir štabo nariais.

Ambasada negalėjo būti skirta daug laiko, nes vidurinė ministerio ir delegacijos laukė labai maloniai svečius sutikęs Venezuelos kongreso pirmininkas dr. Eduardo Gomez Tamayo ir labai nuoširdi Lietuvos reikalų gynėja senato užsienio reikalų komisijos pirmininkė Haydee Castillo Lopez Acosta. Min. Gylys juos apdovanojo knygomis ir gintaro dovanomis.

Ordinas ministeriui Gyliai

Iš ten – į gubernatūrą, kur min. Gylys specialiai sušaukta posėdyje, dalyvaujant direktoriui, buvo apdovanotas Francisco Fajardo pirmos klasės ordinu (Fajardo buvo vienas iš kovotojų nepriklausomybei atgauti ir sostinės steigėjas). Min. Gylys buvo pirmasis svetimo krašto užsienio reikalų ministeris, kuriam buvo suteikta ši garbė. Gaila, kad Lietuvos ministeris galėjo gubernatorių apdovanoti tikint gintaru ir knyga apie Lietuvos šventoves.

Po iškilmių min. Gylys su gubernatoriumi vyko pietums į Lietuvos ambasadoriaus rezidenciją. Svečių tarpe buvo buvęs valstybės prezidentas, buv. krikščionių demokratų internacionalo gen. sekretorius ir nuolatinis senatorius dr. Luis Herrera Campins, valstybės stipendijų fondo pirm. Leopoldo Lopez Gil, URM prezidentinės užsienio reikalų komisijos generalinis direktorius Jorge D'Angelo Bruno, URM Europos reikalų skyriaus vedėjas ambasadorius Antonio Rodriguez Iturbe, Austrijos, Danijos, Lenkijos, Olandijos, Egipto ir Saudi Arabijos am-

basadoriai, generalinis Latvijos garbės konsulas inž. Vilis Vitols, iš Kolumbijos specialiai atvykęs prekybininkas ir lietuvių mecenatas inž. Algis Didžiulis su Broliu Vytautu, lietuvių bendruomenės veteranas rėmėjas inž. Bronius Deveikis, inž. Antanas Šulcas, gubernatūros atstovai ir eilė kitų. Vakarienė buvo suruošta ambasados kultūros reikla bendradarbių Beatricos Mikalauskaitės-Dominguez, kur svečiai turėjo progos susipažinti su didesniu būriu lietuvių ir kviestųjų venezueliečių.

Balandžio 14-toji buvo skirta susitikimui su Venezuelos užsienio reikalų min. dr. Miguel Angel Burelli Rivas ir ministerijos darbuotojais. Prieš posėdžius svečiai buvo pakviesti pietų pas dr. Victorino ir Oną Nelsaitę-Marquez.

Pasitarimai ministerijoje

Išsamūs popietės posėdžiai prasidėjo min. Burelli pasveikinimu ir pasigėrėjimu istorine kovinga lietuvių tauta – pavyzdžiu pasauliui, kaip reikia ginti laisvę ir nepriklausomybę. Min. Gylys padėkojo Venezuelos vyriausybei už teiktą paramą, o ministeriui Burelli – už jo pastangas padėti Lietuvai priešpados metais, ginant ir gelbstint jos valstybinę bei tautinę gyvybę. Posėdyje, kuriame dalyvavo tarptautinės politikos, Europos, ekonominės ir prekybinės ryšių ir kultūros generalinių direktorių vadovybė bei energetikos žinovai, pritarta tolimesniam kultūrinės-švietimo programos plėtimui; pasikeitimui sportininkais ir šachmatininkais; pasiuntimui į Venezuelą bent šimto instruktorių techninėms kolegijoms; kalbėta apie lietuvių įdarbinimą; tartasi dėl investicijų skatinimo ir apsaugos sutarties pasirašymo; plačiai kalbėta apie tolimesnį dvišalį bendradarbiavimą ener-

(Nukelta į 2-rą psl.)

Savaitė Lietuvoje

Baltiečių pasitarimai

BNS pranešimu, Taline balandžio 25 d. įvyko Baltijos kraštų užsienio reikalų ministerių atstovų pasitarimas dėl šių valstybių veiksmų koordinuojant užsienio politiką, dėl dalyvavimo "Bendradarbiavimo taikos labui" programoje, Europos stabilumo pakte, ir dėl santykių su Vidurio bei Rytų Europos šalimis. Taip pat derinamas sutarties projektas dėl Baltijos tarybos įsteigimo, tariamasi dėl bendro diplomatinio atstovavimo trečiojoje šalyje.

ELTA rašo, kad Baltijos valstybių prezidentai susitiko Jarmaloje gegužės 3 d. Latvijos prezidento Guntis Ulmanis iniciatyva. Pastarasis padarė pranešimą apie Latvijos ir Rusijos pasirašytą sutartį dėl kariuomenės išvedimo iki rugpjūčio pabaigos. Lietuvos prezidentas Algirdas Brazauskas teigė, jog "Baltijos valstybių politikoje Rusijos atžvilgiu esminių nesutarimų ar juo labiau visiškai priešingų nuomonių nėra", ir netrukus vėl prasidės derybininkų susitikimai abiem šalims rūpimais klausimais, įskaitant Rusijos karinio bei kitokio tranzito per Lietuvą reikalą. Jo žodžiais, "neišsprendžiamų problemų tarp mūsų šalių nėra".

"Amžiuje" (nr. 18) teigiama, kad Estija sutarties nepasirašo, daugiausia dėl to, kad nenori suteikti kokių nors socialinių garantijų krašte pasiliekančioms buv. Rusijos kariškims.

Sutartis su Prancūzija

"Lietuvos rytas" pranešė, kad trys Baltijos valstybės gegužės 11 d. sustiprino karinius ryšius su Vakarų Europa, Pariziuje pasirašydamos gynybinio bendradarbiavimo sutartį su Prancūzija. Jose sutarta, kad Prancūzija padės ruošti Baltijos kraštų kariškius, bus galima keistis kariniais stebėtojais ir rengti bendras karines pratybas.

Prancūzijos gynybos ministeris Francois Leotard tvirtino, jog jo kraštas padės Lietuvai, Latvijai ir Estijai rengti bendrą taikos palaikymo batalioną ir suteiks jam galimybę panaudoti Prancūzijos kariškio rengimo bazes. Jo teigimu, Baltijos valstybės trūksta įvairios karinės įrangos ir ginklų, ypač transporto priemonių.

Narystė Europos sąjungoje

"Lietuvos rytas" praneša, kad Liuksemburge gegužės 9 d. vykusiam Vakarų Europos sąjungos (VES) ministerių tarybos pasitarime šešioms Rytų Europos valstybėms (Vengrijai, Lenkijai, Čekijai, Slovakijai, Bulgarijai, Rumunijai) bei trims Baltijos kraštams buvo suteiktas "asocijuotų VES partnerių" statusas.

Šiame numeryje:

- Skęstam ar bręstam?
- Laikas prisitaikyti prie naujų laikų ir persiorientuoti
- Lietuva stiprina ryšius su Pietų Amerika
- Lietuvos užsienio reikalų ministeris dr. P. Gylys Venezueloje
- "Schindler's List" ir "Lithuania's List"
- Skaudūs faktai, dar skaudesni aiškinimai
- Didesnio palankumo belaukiant
- Trūksta tik tolerancijos iš lenkų pusės
- Dokumentiniai leidiniai ir visuomenė
- Sibiro tremtinių atsiminimų reikėtų versti į svetimas kalbas
- Bendruomeninės veiklos kryžkelės
- Daug svarstytinų klausimų, nuomonių bei siūlymų
- Toronto lietuvių choras "Volungė"
- Dainos vienetas, kuriame dainuoja vyrai, žmonos ir vaikai
- Neramių dienų periodika
- Vakarų Europoje leistų laikraščių (1944-1952) rinkinys
- Penkiolika "Santaros" numeris
- Žurnalo credo: kad dvasinė tėvynė mumyse atgimtų

TEVIŠKĖS ŽIBURIAI

2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada.
Tel. (905) 275-4672. FAX (905) 275-1336.

Canada Post Canadian Publications Mail Sales Product Agreement nr.1001760
LEIDĖJAS: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai"
REDAGUOJA: kun. dr. Pr. Gaida, Vyt. Kastytis, R. Sakalaite-Jonaitienė, Vyt. Balčiūnas, Č. Senkevičius. Metinė prenumerata – \$38, pusmetinė – \$20, mėmė – \$50, garbės – \$60 (Amerikoje – JAV dol.) oro paštu – \$115. Pavieniai nr. – 1 doleris. Adresų keitimo reikalai kreiptis į "TŽ" administraciją. Skelbimai ruošiamam nr. priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožūra. Bendradarbių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

Tėviškės žiburiai (The Lights of Homeland, USPS 740-550) is published weekly, except 1st a. 2nd week in August and 4th week in December by Lithuanian Canadian R.C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc., 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3. Phone: (416) 275-4672. U.S. office of publication, Lewiston, NY 14092. Subscriptions: regular \$38.00, supporter \$50.00, honorary \$60.00 per year. Second Class Postage paid at Lewiston, NY. US POSTMASTER: send address changes to: "Tėviškės žiburiai", P. O. Box 1195 Lewiston, NY 14092. CANADA POST: send address changes to 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3. Printed in Canada.

Lietuva stiprina ryšius...

(Atkelta iš 1-mo psl.)

getikos srityje, ypač dėl orimulsijos naudojimo šiluminei energijai ir jos eksportui iš Lietuvos į kaimynines valstybes; dėl asfalto rinkos galimybių; paliesti žvejybos galimi variantai ir t.t. Posėdyje dalyvavusi prezidentūros vertėja Danutė Rosales pasakė, kad ji neatsimenanti panašaus susitikimo, kuris būtų buvęs toks šiltas ir draugiškas, nes normaliai panšūs posėdžiai esą labai formalūs.

Vizų panaikinimo sutartis

Po pasitarimų visi skubėjo į atskirą salę, kurioje vyko bevizinio įvažiavimo sutarties pasirašymas. Pagal sutartį, "iš Lietuvos respublikos piliečių, turinčių diplomatinį ar tarnybinį pasą, nebus reikalaujama vizos įvažiuoti, vykti tranzitu, būti ar išvažiuoti iš kitos valstybės teritorijos". Taip pat "vienos šalies diplomatinės atstovybės ar konsulinės įstaigos nariai, akredituoti kitos šalies teritorijoje, turintys diplomatinį ar tarnybinį pasą, galės būti priimančios šalies teritorijoje be vizos visą savo tarnybinės paskirties laiką. Minėtųjų pareigūnų su tuoktini, vaikai ir tėvai, turintys diplomatinį ar tarnybinį pasą, galės būti kitos šalies teritorijoje be vizos visą pareigūno paskirties laiką".

Kitas susitarimas liečia Lietuvos ir Venezuelos piliečių įvažiavimą be vizos 90 dienų laikotarpiui su turistinėmis kortelėmis, nežiūrint kur jie begyventų.

Susitikimas su prezidentu

Pavakaryje min. Gylus buvo priimtas Venezuelos valstybės prezidento dr. Rafael Calderos, kuris didžiavosi Lietuvos ryžtu atgauti nepriklausomybę ir pažadėjo ginti Lietuvos suverenumą valstybėje ir Jungtinėse Tautose.

Vakare ištaigingame "Aventino" restorane min. Burelli Rivas svečią pagerbė, suruošdamas iškilmingą vakarienę, kurioje dalyvavo aukštieji užsienio reikalų ministerijos pareigūnai. Vakaras irgi pasižymėjo draugiškumu ir šilumu.

Balandžio 15 ministeris ir delegacija buvo pakviesti valstybinės naftos bendrovės "LAGOVEN" pirmininko Juliusa Trinkūno pusryčiams, dalyvaujant direktoriato nariams ir orimulsijos ekspertui. Aptartos tolimesnio bendradarbiavimo galimybės naftos žaliavų

tiekimu ir orimulsijos naudojimo srityse. Bendrovės vicepirm. Vicenta Llatas buvo atsakęs asmuo, pasiuntęs "PEDEVESA" (Petroleos de Venezuela) delegaciją į Lietuvą galimybės iširti Mažeikių naftos perdirbimo įmonėje, kuri toms deryboms, atrodo, nebuvo tinkamai pasiruošusi.

Po to URM buvo surengta spaudos konferencija, kurioje dalyvavo keliolikos dienraščių bei tarptautinių žinių agentūrų atstovai, radijas ir televizija. Konferencija buvo plačiai ir palankiai aprašyta krašto spaudoje.

Karininkų ramovėje

Galiausiai, min. Gylus Karininkų ramovėje surengė pagerbimą Venezuelos užsienio reikalų min. Burelli Rivas. Jame dalyvavo 125 svečiai (ponios nebuvo kviečiamos). Dalyvavo per 50 diplomatinį misijų atstovų, jų tarpe diplomatinio korpuso dekanas nuncijus arkivyskupas Oriano Quilici, visi Europos misijų šefai, JAV, Kanados, Australijos ir net tokių politiškai "egzotiškesnių" valstybių ambasadoriai, kaip Kinija, Iranas, Libija ir Kubą.

Be Kolumbijos prekybininkų Algio ir Vytauto Didžiulių, Lietuvių bendruomenės pirmininko Henriko Gavorsko, iš "tolimojo" Maracaibo atskrido trys veikėjai: Vytautas Korsakas, Alfonsas Paulauskas ir Borisas Petrusėvičius.

Pavakarys buvo praleistas pas vaišinguosius Niną ir inž. Bronių Deveikius, pas kuriuos garbingieji svečiai buvo apgyvendinti.

Vizito metu Lietuvos ministeriui Venezuelos užsienio reikalų ministerija parūpino automobilį ir apsaugą. URM protokolo atstovai juos sutiko, visur lydėjo ir su jais atsiveikino orauostyje.

Nėra vienos apžvelgti spaudoje pasirodžiusių straipsnių. Pasitenkinsiu keliomis antraštemis: "Kanceleris Gylus – kilnus lankytojas"; "Lietuva ir Venezuela panaikino vizas"; "Caracas gubernatorius apdovanojo Lietuvos ministerį ordinu"; "Geriausios Lietuvos santykiai P. Amerikoje yra su Venezuela"; "Lietuva suinteresuota Venezuelos nafta, orimulsija ir asfalto gaminiais"; "Lietuva plečia ryšius su P. Amerika"; "Min. Gylus kalbėjosi su Venezuelos prezidentu Rafael Caldera"; "Už Venezuelos ryšius su Lietuva..."

"Schindler's List" ir "Lithuania's List"

Sugretinimas filmo apie žydų naikinimą su Lietuva rodo "Washington Post" redakcijos pertemptą priekaištą lietuvių tautai

S. POVILAS ŽUMBAKIS

Dieną prieš Hollywood'o oskarų premijų puotą, kurios metu dauguma galvojo, jog filmas apie holokaustą – "Schindler's List" laimės pagrindines premijas, taip ir įvyko, Vašingtono liberalų dienraštis išspausdino ilgą straipsnį "Lithuania's List" (Lietuvos sąrašas) 1994 m. kovo 20 d.

Straipsnyje autorius rašo, kad naujai rastame archyve yra dokumentai, rodantys, kaip naciai organizavo žydų naikinimą Lietuvoje Antrojo pasaulinio karo metu.

Straipsnio autorius John F. Crossland cituoja Simon Wiesenthal Center atstovą Izraelyje Efraim Zuroff'ą. Pastarasis kaltina Lietuvos vyriausybę ir ypač opozicijos vadą Vytautą Landsbergį dėl nebendradarbiavimo su nacių gaudytojais, stengiantis surasti nacių Lietuvoje. Pagal straipsnio autorių, Lietuva yra paskutinė vieta, kur holokausto žudynių aplinkybės nebuvo išaiškintos, o jų dalyviai nubausti ("...the Lithuanian Holocaust – one of the last unresolved and unpunished chapters...").

Į J. Crossland'o straipsnį reaguavo ne vienas lietuvis. "The Washington Post" 1994.IV.5 išspausdino du gan ilgus laiškus, kurių autoriai yra Lietuvos ambasadorius Vašingtone Alfonso Eidintas ir buvęs OSI tarnautojas Saulius Sužiedėlis.

Deja, abiejų laiškų autoriai tik paviršutiniškai reaguoja į J. Crossland'o straipsnį ir visiškai neužsimena apie tendenciją "The Washington Post" straipsnio pavadinimą – "Lithuania's List". Tas pavadinimas apie redakcijos nusistatymą prieš lietuvių gal pasakojimą, negu klaidinantis straipsnis.

Deja, savo laiške ambasadorius diplomatiškai nusileidžia provokaciniam kaltinimui ir neduoda objektyvaus atsakymo dėl neteisėto Vytauto Landsbergio kaltinimo. Ambasadorius bando įtikinti skaitytojus, kad Lietuvos valdžia ir seimo viršūnės (tai liečia LDDP kontrolę) deda visas pastangas, kad būtų nacių kolaborantai būtų nubausti.

A. Eidintas sumaišo Simon Wiesenthal Centrą, esantį Los Angeles mieste, su Simon Wiesenthal įsteigta institucija Austrijoje. S. Sužiedėlis tai iškelia ir paminė, kad Los Angeles Centro kaltinimai dažnai būna perdėti. Tas Centras daugelį metų kaltino lietuvių Amerikoje, Kanadoje, Anglijoje ir Australijoje. Dalį medžiagos jie gaudavo iš Sovietų Sąjungos.

Dar svarbiau yra tai, jog ambasadorius nepateikia tikslių faktų, atspindinčių lietuvių dalyvavimą, kolaboruojant su naciais. Nepaminėta, jog Lietuva buvo užimta, jog laisvoje Lietuvoje niekada nebuvo žydų žudynių. Tie, kurie prisidėjo prie žydų naikinimo, buvo labai maža tautos dalis – ne visa lietuvių tauta. Tokių išsimėlių yra kiekvienoje krašte.

Gaila, kad ambasadorius nepaminėjo, jog žydai išgyveno *du holokaustus* Lietuvoje: *sovietai ir nacių*. Taip pat nepaminėjo, kad Lietuva buvo naikinama *tris kartus: sovietų, nacių ir vėl sovietų*. Buvo naikinti visi žmonės, ne tik žydai. Ir ne tik naciai buvo tie naikin-

tojai. Visose žudynėse dalyvavo tautos išgamos – tiek lietuvių, tiek ir kitų tautybių, bet jie neatstovavo visai lietuvių tautai ar kitom tautom.

Siekiant nuteisti visus tuos išdavikus, Lietuvoje yra išleistas genocido įstatymas. Tik daug kam atrodo, kad A. Brazauskos valdžia net negalvoja persekioti žudžiusių lietuvių dėdės Juozo vardu.

Gaila, bet Saulius Sužiedėlis, atsakydamas į tą tendenciją straipsnį, stengėsi girti istorikų profesiją, teigdamas, jog istorikai tą informaciją jau turėjo prieš 30 metų, o jis, tarnaudamas OSI, ta medžiaga naudojosi.

Nors ir švelniai, bet S. Sužiedėlis bandė paneigti netikslius E. Zuroff'o kaltinimus V. Landsbergiui. Būtų buvę naudingiau, jeigu istorikas būtų iškęšęs faktą, kad ir paties J. Crossland'o straipsnyje yra parašyta, kas organizavo žydų žudynes Lietuvoje: ne lietuviai, o naciai!

J. Crossland'as paminė, kad žudynės buvo organizuojamos nuo pat Trečiojo Reich'o viršūnių iki žudynių dalinio vad. Nacių aiškinimas, kad keliasdešimt vietinių – tai net nereiškia, kad lietuvių – vairavo sunkvežimius ir saugojo suimtuosius, o žudynėse dalyvavo apie 20 vietinių (nėmini lietuvių). Toli gražu negalima apibendrinti, jog visi Lietuvos žmonės dalyvavo žydų holokauste. Netiesa, kaip J. Crossland'as rašo, jog Lietuva yra paskutinis nenubaustas holokausto atvejais.

Straipsnio ir laiškų autoriai nepaminė, jog Sovietų Sąjunga

nepripažino žydų holokausto. Visoje Sąjungoje nebuvo nė vieno žydų kančių paminklo, žinoma, nebuvo ir dėl kitų lietuvių kančių. Tik atkūrus Lietuvos nepriklausomybę, buvo pradėta statyti žydų paminklus, prižiūrėti jų kapines. Kaip ir prieš karą, pradėjo gyvuoti žydų veikla. Tuos faktus paminėjo Izraelio diplomatai. Kodėl tai užmirštame mes? Kodėl tie, kurie gynė KGB kolaboraciją vadinamų nacių gaudyme dabar turėtų skųstis, kad jie visko negavo iš savo kolegų? Ne lietuvių, o KGB juos vedžiojo už nosies – o gal kai kurių nereikėjo ir vedžioti...

JAV Lietuvių bendruomenė paprašė S. Sužiedėlį parašyti Lietuvos istoriją Antrojo pasaulinio karo metu. Kol kas neteko matyti to pilno leidinio. Autorius galėtų parašyti savo atsiminimus apie OSI organizaciją, jos veiklos metodus, tuo prisidedamas prie istorijos klaidų ištaisymo ir teisingumo. O autorius dirbo toje agentūroje, kai buvo vedama byla prieš K. Palčauską ir visą eilę kitų, kai buvo naudojami "liudininkų" video filmai ir KGB paruošti vertimai teismuose. Po J. Demjanjuk'o bylos, išaiškėjus OSI valdininkų nedorybėms, Saulius galėtų atverti ne tik mūsų, bet ir teisingumo organų akis, pateikdamas faktus, kaip glaudžiai OSI bendradarbiavo su KGB ir kiek žalos yra padarę ši ta agentūra vardan "doro" tikslu.

Reikia manyti, kad ambasadorius A. Eidintas ir istorikas S. Sužiedėlis dar ne kartą pasireikš ateityje – tik truputį plačiau ir tiksliau.

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

rio F. Laughreno 1991-92 m. biudžete, paskelbtame 1991 m. balandžio 29 d. Tada jo padaryta didelė klaidą dabartinio biudžeto prognozės specialiu vedamuoju visiems priminė dienraštis "The Toronto Sun".

Liberalų premjero D. Petersono vyriausybės 1990-91 m. paliktą 3 milijonų dolerių deficitą F. Laughrenas savo pirmajame biudžete sąmoningai padidino iki 9,6 milijono dolerių. Vadovaudamasis neišbandyta socialistų teorija, drastiškai padidintomis vyriausybės išlaidomis jis tikėjosi parūpinti darbo bedarbiams ir panaikinti ekonominių sulėtėjimą Ontario provincijoje. Deficitui pasiskolintus dolerius naujasis finansų ministeris F. Laughrenas planavo greit ir lengvai padengti darban sugrįžusių Ontario gyventojų pajamų mokesčiu. Deja, ši klaidinga teorija iš socialistinių knygų ekonominio sulėtėjimo nepašalino, bedarbių skaičiaus nesumažino. Ji tik atnešė nesibaigiančių rekordinių deficitus.

Visų Ontario provincijos vyriausybės skola iki NDP socialistų atėjimo valdžion buvo tik 42,2 milijono dolerių, o dabar ji jau pakilo iki 80,1 milijono dolerių. Tada tai skola padengti kiekvienas Ontario gyventojas būtų turėjęs sumokėti po 4,036 dolerių, o dabar jau reikėtų 6,384. Ketvirtajame finansų ministerio F. Laughreno biudžete metinės skolos palūkanoms padengti reikės beveik aštuonių milijonų dolerių, milijonu daugiau kaip pernai.

Ontario gyventojų nusivylimą pirmąja šios provincijos NDP socialistų vyriausybe sustiprino jos padarytos klaidos. Daug žalos jai atnešė atlyginimų užsaldymas valdžios tarnautojams ir išlaidų sumažinimas socialinės sutarties įstatymu. Pasak kritikų, finansų ministeris F. Laughrenas jau yra pastebėjęs kai kurias savo klaidas. Mat dabartiniame savo biudžete kovai su ekonominėmis Ontario provincijos problemomis jis jau nežarsto deficitais pasiskolintų valdžios lėšų, o tik žada remti privataus kapitalo investicijas.

NDP socialistų premjeras Bob Rae jau buvo sustiprinęs politinę savo veiklą, bet šiais metais Ontario parlamento

MYLIMAM VYRUI

a.a. VLADUI VINDAŠIUI

mirus,

KLK moterų draugijos Delhi skyriaus narei DANUTEI VINDAŠIENEI reiškiamo gilią užuojautą –

KLK moterų draugijos centro valdyba

A+ A

ANTANUI MASIONIUI

mirus,

jo žmonai AUGUSTAI, sūnui SAULIUI ir jo šeimai reiškiamo nuoširdžią užuojautą –

Mykolas ir Adelė Vaišvilai

A+ A

ANTANUI MASIONIUI

iškeliavus amžinybėn,

žmoną AUGUSTĄ, sūnų SAULIŲ su šeima ir kitas gimines užjaučiame ir kartu liūdime –

T. D. Renkauskai

I. L. Adomavičiai

Grita ir Arvydas Buntinai

A+ A

ANTANUI MASIONIUI

mirus,

jo sūnui "Paramos" priežiūros komiteto nariui SAULIUI MASIONIUI su šeima, žmonai AUGUSTAI bei visiems artimiesiems nuoširdžią užuojautą reiškia –

Lietuvių kredito kooperatyvo "Parama" valdyba ir bendradarbiai

A+ A

DALĖ KEMEŽYTĖ

mirė 1994 metų balandžio mėnesio 17 dieną Kaune, išgyvenusi 52 metus. Palaidota Alvito parapijos kapinėse. Nuoširdžiai dėkojame visiems žodžiu ar raštu pareiškusiems mums užuojautą. Dėkojame už prašiusiems Mišias bei aukojusiems Caritas slaugos namams –

Sesuo Irena Lukoševičienė, brolis Romas Kemežys ir jų šeimos

PADĖKA

A+ A

ALFONSUI KAIRIUI

iškeliavus amžinybėn, nuoširdžiai dėkoju klebonui kun. L. Kemėšiui už Rožinio maldas ir atnašautas Mišias. Dėkoju choro vadovui bei chorui, gledojuosiems Mišių metu; karsto nešėjams; draugams, bičiuliams, kaimynams, pažįstamiems, pareiškusiems užuojautos žodžius. Dėkoju už aukas Mišioms bei kitos paskirties aukas ir už gėles.

Ypatingai nuoširdžią padėką reiškiu O. Šiurmenėi, A. E. Šiurnoms, A. Klemkienei, A. Lach, D. Bartulienėi ir P. Pargauskui už rūpesčius, iškviečiant mane į Kanadą, už buitines ir juridines paslaugas.

Išskirtinai nuoširdžiai dėkoju giminėms Ž. Z. Žiupsnams, šia liūdna proga atvykusiems iš Čikagos pareikšti savo ir savo vaikų šeimų nuoširdžios užuojautos žodžius. Dėkoju A. Ratavičienei, suorganizavusiai a.a. A. Kairio atminimui aukų rinkimą Tėvynės sąjungai.

Pasilieku Jums visiems nuoširdžiai dėkingas –

brolis Vilis Kairys su šeima

EUROPARCEL

APTARNAUJAME LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ

NAUJA VIETA – NAUJOS VALANDOS
TOKS PAT GERAS PATARNAVIMAS

Nuoširdžiausi linkėjimai mūsų klientams ir sėkmės 1994 metuose. Mes ir toliau su malonumu teiksime aukščiausios klasės patarnavimus bendruomenei. Todėl prašome naudotis mūsų bendrovės paslaugomis. Laukiame paskambinimo dėl siuntinių paėmimo iš jūsų namų. Pristatyti siuntinius galite trečiadieniais nuo 9 v.r. iki 7 v.v.

Siuntiniai pristatomi tiesiog į namus.

Nėra maksimumo svorio.

Minimumas 2 kg, arba \$10.00.

Nauja kaina: \$5.10 už kg

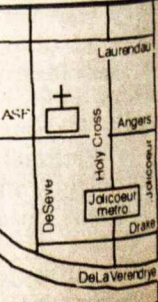
MONTREALYJE 1450 DE SEVE
LASALLE, QUE.

Naujas telefonas

937-9898

Vytas Gruodis Jr.

SKAMBINKITE INFORMACIJOS IR APTARNAVIMO REIKALAIS
BET KADA - 7 DIENAS

Venezuelos lietuvių veikėjai su svečiais iš Lietuvos ambasadoje. Iš kairės: Lietuvos užs. r. ministerijos pareigūnas dr. STASYS SAKALAUSKAS, inž. ANTONAS BARONAS, BEATRICE DOMINGUEZ, ambasadorius dr. VYTAUTAS DAMBRAVA, ELENA NELAS, Lietuvos užs. r. min. dr. POVILAS GYLYS, ONA MENKELIŪNIENĖ, inž. ANTONAS ŠULCAS

Didesnio palankumo belaukiant

Lietuvos ir Lenkijos prezidentams draugiškumo bei bendradarbiavimo sutartį pasirašius

E. PUTRIMAS

1994 m. balandžio 26 d. Lietuvos prez. A. Brazauskas ir Lenkijos prez. L. Walensa Vilniuje pasirašė abiejų šalių draugiškų santykių ir gero kaimyninio bendradarbiavimo sutartį. Ar ši sutartis nėra vien tik dviejų kraštų formalius aktas, kuriame „lenkams per daug nusileista“, kaip aiškino V. Landsbergis? „Rzeczpospolita“ šitaip atsiliepia į lietuvių požiūrį: „Visa laimė, sako lietuviai, kad Lenkijai vadovauja prezidentas L. Walensa, kuris Vilniui jokių pretenzijų neturi“ („Lietuvos rytas“, 1994 m. 81 nr.).

Toksai lenkų nepalankumas lietuviams, kaip rodo istorijos dokumentai ir šių dienų įvykiai, išryškina lenkų agresyvumą ir tuo būdu nuvertina minėtą dokumentą. Janas Viackis, Lenkijos ambasadorius Lietuvoje, savo pokalbį su dienraščiu „Życie Warszawy“, atsakydamas į klausimą, ar Lietuvoje diskriminuojami lenkai, atsakė: „Visa nelaimė yra ta, kad Lenkijos viešąją nuomonę apie lenkų tautinės mažumos padėtį Lietuvoje informuoja vis tie patys keli asmenys... Lietuvoje gyvena 260,000 lenkų, iš jų 6,000 priklauso Lenkų sąjungai, o informacija į Lenkiją plaukia iš tų pačių 5-6 žmonių lūpų. Lietuvos lenkų sąjungos vadų“ („Voruta“, 1994 m. 13 nr.).

Dažnai lenkų spauda kaltina lietuvius „nacionalizmu“, lenkų diskriminacija Lietuvoje. Pz. Aleksander Sulibor savo straipsnyje „Ką dabar broliai lietuviai?“ „Slowo“ laikraštyje skundžiasi, kad Lietuvoje mėginama „likviduoti lenkiškus vaikų darželius ir juos sulietuvinti, apsmėižti lenkus kunigus, dirbančius Vilniaus krašte, nori atimti žemes iš lenkų ūkininkų, panaudodami Lietuvos kariuomenę arba specialų dalinį „Geležinis vilkas“, grasindami primušti lenkus“. Esą visi veiksmai pagrįsti „lietuvišku nacionalistiniu terorū“.

Pagal ELTOS balandžio 25 d. žiniaraštį, lietuvių Lenkijoje yra apie 35,000; 15,000 gyvena Suvalkų trikampyje, t. y. krašte, kuris buvo atpėstas nuo Lietuvos 1919 m. ir pri-

jungtas prie Lenkijos. Lietuviai ligi šiol ten neturėjo teisės turėti lietuviškų vardų bei pavardžių. Lenkinimo pastangos vis stiprėja, ypač tai aiškiai matyti Seinuose. Ligi 1984 m. Seinų parapijoje, kurioje 50% yra lietuviai, nebuvo leistos Mišios lietuvių kalba. Net ir šiandien toje parapijoje katekizmas vaikams dėstomas lenkiškai. Mišios lietuvių kalba ten atnaušiamos tik 2 v.p.p. kas sekmadienį. Parapijos vadovybė vis neranda tinkamesnio laiko.

Seinų mokyklose lietuvių kalbos pamokos vyksta nepatogių laikų – dienos pabaigoje, kai jau autobusai veža mokinius atgal į kaimus. Ne vienas iš tėvų skundžiasi, kad jų vaikai muša lenkai mokiniai dėl to, kad kalba lietuviškai. Lietuvoje gi veikia 127 lenkiškos mokyklos, kai tuo tarpu Atgimimo pradžioje jų tebuvo 92. Lenkijoje yra tikrai viena lietuviška vidurinė mokykla Punske – Kovo 11 gimnazija.

Lenkų spauda bei įvairios organizacijos ir toliau nepagrįstai kaltina lietuvius „nacionalizmu“, pridengdami savo agresyvų nacionalizmą. Pz. kaimai už Seinų Lietuvos sienos link po 50 metų visiškai sulenkinti. O Vilniaus krašte per tuos metus nė vienas kaimas nesulietuvėjo.

Nelengva bus įvertinti istorinius įvykius su Lenkija. O gyventi su tokiu kaimynu reikia. Svarbu pripažinti vienas kito valstybinį suverenumą ir plėsti ne agresyvų lenkų nacionalizmą, o toleranciją. Žymiai didesnė Lenkija turėtų parodyti daugiau palankumo tautinėms savo mažumoms bei didžiadvaskumui. Lietuvoje, kaip pastebėjo tarptautiniai stebėtojai, palankumo bei tolerancijos tautinėms mažumoms netruksta. Trūksta tikrai tolerancijos iš lenkų pusės. Jie, išnaudodami atsikuriančios Lietuvos silpnumą, kelia perdėtus savo reikalavimus ir nepagrįstus kaltinimus, tuo būdu nejučiomis atskleidžiamis agresyvų savo nacionalizmą. Bet atėjo laikas peržiūrėti abiejų pusių senąsias pozicijas ir pradėti naują epochą, paremtą draugiškumu, o ne priešiškumu.

Dalis Kanados lietuvių buvusių Vasario 16 gimnazijos mokinių. Viršutinėje eilėje iš kairės: Leonas Ehlers, Loretta Genytė, Vilija Karkaitė, Indrė Sakutė, Daina Batūraitė, Kristina Sakutė, Adriana Karkaitė, kun. Edis Putrimas. Apatinėje eilėje: Lina Mockutė, Matas Stanevičius, Raimundas Laurinavičius, Rita Sakutė, Petras Babeckas, Gintaras Batūra, Tomas Kekys, Juozas Lukšas (iš P. Amerikos), Trūksta: Aurelijus Balaišytis, Mirgos Šaltmiraitės, Indrės Čuplinskaitės, Rimo Čuplinsko, Viktoro Lukošiaus, Rasos Pajaujytės, Vilijos Bijūnaitės, Daivos Baršauskaitės, Kristinos Baršauskaitės, Julijos Šukytės, Vikos Ross, Marius Bijūno, Aldonos Valadkaitės, Stepono Lukošiaus, Mykolo Beniušaus, Kiro Celteriūtės, Jono Venckaus, Irenos Slizytės-Moore

Nuotr. D. Sakienės

Vasario 16 gimnazija – lietuviybės gaivintoja

GERBIAMASIS DIREKTORIAU, MOKYTOJAI IR DARBUOTOJAI,

Mes, buvę Vasario 16-tos gimnazijos mokiniai iš Kanados, 1994 m. gegužės pirmą dieną susirinkome Toronte pas p.p. Sakus. Prisimindami praėjusius laikus, norime Jums išreikšti gilią padėką už jūsų visas pastangas. Ypač dėkojame už progą pagilinti lietuvių kalbos ir kultūros žinias, už galimybę pažinti Vokietiją ir pramokti jos kalbą. Labiausiai dėkojame jums už draugus iš viso pasaulio, su kuriais mes susitikome būdami Vasario 16-tos gimnazijoje ir su kuriais mes vis dar palaikome ryšius. Grįžę iš Vasario 16-tos gim-

nazijos, mes esame tapę sąmoningesniais lietuviais, geriau suprantantys savo lietuvišką šaknį bei tapatybę ir geriau pažįstantys pasaulį. Mes per tai geriau įvertiname savo lietuvių bendruomenės ir veikliau juse dalyvaujame.

Norėdami šį gilesnį lietuviybės įvertinimą perduoti kitiems, mes pasiryžtame skatinti kitus vykti į Vasario 16-tos gimnaziją, kad jie taip pat turėtų progą pagilinti savo lietuviškumą, įgauti didesnį gyvenimo patyrimą ir geriau susipažinti su savimi.

Mūsų patirtys Vasario 16-tos gimnazijoje: draugai, kelionės, įspūdžiai pasiliks mumyse visam gyvenimui. Ačiū jums už

pastangas ir linkime stiprybės toliau tęsti lietuviybės išlaikymo darbą, kuris apima visą pasaulį.

Petras Babeckas
Martytė Balaišytė
Gintaras Batūra
Daina Batūraitė
Leonas Ehlers
Loretta Genytė
Adriana Karkaitė
Vilija Karkaitė
Tomas Kekys
Raimundas Laurinavičius
Juozas Lukšas
Lina Mockutė
Rita Sakutė
Kristina Sakutė
Indrė Sakutė
Matas Stanevičius

Dokumentiniai leidiniai ir visuomenė

Platiesiems gyventojų sluoksniams paveikesni yra gyvenimiški leidiniai

AURELIJA M. BALAŠAITIENĖ

Pasipiktinimo audra kilo užsienio lietuvių visuomenėje dėl išskaiptos Lietuvos „kančių“ istorijos, kurios šešiolikos tomų išleidimą organizuoja PLB valdyba, finansuoja aukotojai bei didžios idėjos skatinamieji fondai. Henriko Paulausko straipsnis „TŽ“ 1994 m. 16 nr. yra faktiškai pagrįstas pasipiktinimo „balsas iš anapus“. Jei vietiniai Amerikos ar Kanados lietuviai yra kaltinami, kad kritikuoja neskaitytą, tai H. Paulauskas, išstisai ir rūpestingai perskaitęs pirmąjį tomą, mus supažindino su „kvalifikuotais istorikais“ ir viešai pareiškė savo pasipiktinimą tokiu Lietuvos žmonių kančių pavaizdavimu.

Prieš kelias dienas iš Vilniaus gavau laišką, kurio autorius, tą pirmąjį tomą taip pat perskaitęs, rašo: „...rinkinys yra paruoštas tendencingai. Maskva juo galėtų mosuoti de-rybose. Rusišką knygos vertimą, jau paruoštą spaudai, skubiai tam kartui sustabdė. Mes net nežinojome, kad vertimas jau paruoštas, o dar skelbiama, kad knyga būsianti išversta ir į anglų kalbą.“

Užsienio lietuvių per penkis dešimtmečius skelbė pasauliui brutalią sovietinės okupacijos smurtą, sielojosi savo tautiečių kančiomis „gulaguose“, su ašaromis minėjo Baisiojo birželio trėmimus, bet dabar atrodo, kad visa tai buvo kažkokia „buržuazinė propaganda“, neturinti realaus pagrindo, nes naujoji „istorija“ esanti pagrįsta „autentiška dokumentacija“.

Daugeliui yra žinoma humaniška suformuluota Stalino konstitucija, laiduojanti visas pilietines ir religines laisves, bet visas pasaulis žino, kad tai buvo grynas melas ir apgavystė Vakarų demokratijoms mulkinti, nes Vakaruose pasitikima oficialiais dokumentais. Stalinas istorijoje liko kaip didžiausias žudikas, „gulagų“ steigėjas ir tautžudystės vykdytojas. Atrodo, kad naujoji „istorija“ tą mitą paneigia.

Istorijos projekto sumanytojų negalima kaltinti pikta valia, bet tik neapsižiūrėjimu, lyg „pirkty katę maiše“. Kodėl jiems nekilo mintis patikrinti pirmo tomo tekstą, su juo susipažinti, jį aptarti, neieškant „kvalifikuotų istorikų“? Kaip

galima buvo tokį atsakingą darbą patikėti tiems, kurie subrendo, išsimokslino sovietiniais laikais ir iš kurių pašamonės neįmanoma išrauti komunistinės indoktrinacijos šaknų? Tai labai didelis užmojis, todėl reikalingas ir atsargumas.

Imkime pavyzdį iš žydų, kurie savo holokaustą visame pasaulyje labai sėkmingai skleidžia be jokių „kvalifikuotų istorikų“, didžiausio dėmesio susilaukė iš „nedokumentuoto“ jaunos mergaitės Annos Frank dienoraščio ir filmų, pagrįstų asmenų pergyvenimais. To dienoraščio milijoninį tiražą išgrobstė skaitytojai visomis pasaulio kalbomis. Aišku, jei norima išieiti į plačius eilines visuomenės sluoksnius, „moksliškai“ parašyta istorija be asmeninio elemento nėra patraukli literatūra eiliniam skaitytojui.

Mūsų knygų lentynose yra eilė įdomių knygų, kuriose puikiai vaizduojamas sovietinių budelių brutalumas, „perkeldinėjimo“ (taip dabar vadinami trėmimai) žvėriški veiksmai. Kodėl niekam nekilo mintis jas išversti į kitas kalbas? Vartau Antaninos Juciūtės „Pėdos mirties zonoje“, kun. J. Prunskio nuostabiai įdomią ir vertingą knygą „Lietuviai Sibire“, pagrįstą dokumentuotais išgyvenimais, laiškais ir liudininkų pasakojimais. Glaudus romaną „Ora pro nobis“ ir kitas. Tos knygos labiau pasitarnautų Lietuvos kančioms pasauliui paliudyti, negu moksliškai parašyti tomui. Ar nėra svarbiau pasiekti kaip galima daugiau skaitytojų, kad pagaliau ir eilinis amerikietis ar kanadietis suprastų mūsų tautos tragediją, ją išgyventų, skaitydamas apie knygos veikėjų vargus ir kančias?

Būtų gražu, krikščioniška ir garbinga, jei „Lietuvos kovų ir kančios istorijos“ organizatoriai prisipažintų padarę klaidą ir ją kuo skubiausiai atitaisyti, sustabdyti pirmo tomo platinimą, surastų patikimesnius autorius ir jų darbą patikrintų. Prisipažinimu prie klaidos niekas nesusikompromituos, tik parodys savo didžiadvaskumą. Sakoma, kad klysti yra žmogiška, bet prie klaidos prisipažinti yra dieviška.

Tuo tarpu darosi liūdna ir

graudu, kad daugelį metų Lietuvos kančias pasauliui skelbė užsienio lietuvių pasirodys beveik melagiais... Tai ko gi mums buvo bėgti iš Lietuvos, jei galėjome būti veltui ir patogiai nugabenti prie Juodosios jūros ir gražiame paplūdimyje pasidiegti saulutėje? O pakely, geležinkelio stotyse mus būtų sutikę su karštu bufetu, dar ir kelionpinigiais „būtinieji pirkiniai“. Juk tai turėtų būti tiesa, nes „dokumentuose“ aiškiai nurodyta, kiek milijonų rublių buvo išdalinta „perkeldinimams“... O mes kadaise pasakojome apie Sibiro taigose šalančius ir kenčiančius, miškų kirtimo darbus prievarta brutaliai išgabendus tautiečius...

Didvyriška partizanų globėja

Prisimenant jos darbus laisvės kovų metais Lietuvoje

Genovaitė Meldžiukienė, kuri jau užbaigė šios žemės vargus, buvo nepaprasta moteris, nuveikusi Dievui ir Tėvynei Lietuvai daug gerų darbų, kurie, lyg šviečiančios žvaigždės, lydės ją visą amžinybę. Jos širdis visą gyvenimą degė meile viskam, kas gera, šventa, kilnu ir heroiška. Ji niekada neapleido maldų, bažnyčios Mišias išklaušti jai buvo šventa pareiga, ir jokios kliūtys nesutrukdavo. Išaugino gausią šeimą, labai mylėjo savo vyrą ir vaikus, išmokė juos tikėjimo, lankyti bažnyčią, dalyvauti procesijoje.

Vienu metu ji labai susirgo, ir visa šeima išgyveno liūdesį, baimę, kad gali jos netekti. Atrodė paliks tuos mažylius našlaičiais, bet gerasis Dievulis ją prikėlė iš patalo, kad nuveiktų dar daugiau gerų darbų. Baisiais ir kruvinais okupacijos metais Meldžiukienės meilė suvito partizanams. Ji tapo jų motina. Genovaitė ir jos vyras Juozas šelpė laisvės kovotojus, kurie į namus atėdavo išvarę, sušlapę ir alkani. Nors Meldžiukai buvo neturtingi, bet partizanams duodavo maistą, drabužius, kartais nuo savęs nutraukdami, ir tai ne iš baimės, kad kovotojai turėjo ginklą, bet iš meilės, kad tik jiems palengvintų vargą... Genovaitė iš savo drobės žiemą siuvo baltinius, dėvėtus skalbe, taipgi ir peršalusią avalynę pakeisdavo.

Šelpdami laisvės kovotojus, jie pergyveno daug pavojų. Buvo skundžiami valdžiai ir dažnai stribai jų namuose darydavo kratą. Pamačiusi vieskeliu einant ginkluotą kareivių būrį, žinojo, kad pas juos užsuks. Drebančiomis širdimis Genovaitė ir mažai vaikai puldavo prieš Švč. Marijos paveikslą ir verkdami meldėsi, kad Dievo Motina saugotų nuo priešo – nesurastų. Ir visada Marija saugojo – neatrasdavo, nors ir visus visų pastatų kampelius durklais išbadydavo. O slėptis Juozeliui įrengtuose bunkeriuose ir žiemą, ir vasarą slėpėsi. Uolijai Genovaitė jiems ruošdavo maistą, nešdavo į tamsų požemį valgyti... Ten be saulės ir tyro oro kentėjo jaunos gyvybės...

Vieną naktį (1945 m. vasarą) iš miško buvo atvežtas mūsų brolis su sulaužyta koja. Priėmė kaip savo sūnų. Tik Meldžiukai išsaugojo jį, kol sugijo koja, kol ir vėl Kaziukas galėjo vaikščioti ir grįž-

ti į šlamantį pušyną prie savo draugų. Kai tą pačią vasarą išvežė mūsų aštuonių žmonių šeimą į tolimą Uraltą, Genovaitė, nebijodama, kad ir juos gali išvežti, padėjo mums! Tai buvo drąsiausia moteris pasaulyje. Ji rašė daug laiškų, siuntė siuntinėlius. Netgi manęs nepamiršo, kai už bėgimą į Lietuvą buvau patekusi į aštoriausio režimo sovietinius lagerius.

Jautrioji Genovaitės širdis išgyveno didelį skausmą, kai jos vyriausiąjį sūnų areštavo ir žiauriausiai mušė Adutiškio stribanijoje. Jam sulaužė žandikaulį, išrovė plaukus, mušė iki sąmonės netekimo, bet Zenonas paliko tik ro herojum, nors buvo dar tik gimnazijos moksleivis. Nieko nepasakė apie partizanų. Jis pasiryžo kentėti, kad tik Lietuva būtų laisva, kad kitiems jo broliams būtų šviesu ir gera. Zenukas buvo labai gabus, parašė daug gražių eilėraščių, kuriuos partizanai dainuodavo.

Genovaitė plyšo širdis, kai jos sūnelį išvežė į kalėjimą, kai dešimčiai metų nuteisė kalėti nepilnamečių kolonijoje, iš kurios jis bandė pabėgti, bet žiuri prieš ranka pakirto jį...

Genovaitė, kentėdama dirbo visus namų darbus, o iš akių krito karčios ašaros dėl patirtų skriaudų. Tik malda, tik Dievas ir Motinė Marija stiprino ją, guodė amžinosios laimės viltimi. Ji nuolat matė jį akyse ir kiekvieną vasarą važiuodavo lankyti jo kapo, kuris buvo Bertašūnų kaimo kapinėse. Vienu metu ir vyras buvo areštuotas, kalėjo apie metus laiko. Genovaitės širdis be paliovos maudėsi kančioje ir žaizdose. Jos gyvenimo takas buvo dyglių ir erškečių nusėtas.

Kai 1948 m. iš žiauriosios tremties pabėgo mūsų šeimos kai kurie vaikai ir tėvas su senute motina, jų visi bijojo, tik ne Meldžiukai. Broliai – Vytkas ir Aleksas buvo panašūs ir gyvus lavonus. Ir tuos be laiko pasenusiais veideliais vaikus valgydino geroji Genovaitė. Jie sėdėjo kartu su Meldžiukų vaikais už stalo, o namie, girnomis malta duonelė buvo nežemiško skonio.

Meldžiukienė buvo didžiausia nelaimingų žmonių mylėtoja, dosniausia šelpėja ir geradarė.

P. Vileitaitė, Adutiškis, Lietuva

Lenkijos ambasadorius Venezueloje ANDRZEJ KRZANOWSKI ir Lietuvos užsienio reikalų ministerijos Amerikos šalių skyriaus vedėjas dr. STASYS SAKALAUSKAS, susitikę Lietuvos ambasadoje Venezueloje

KROVINIAI Į LIETUVĄ

Laivais ir lėktuvais

Greitas ir patikimas pristatymas

Komerciniai kroviniai nuo mažiausių siuntų iki didelių talpintuvų taip pat

automobilai ir asmeniniai daiktai

POLIMEX FORWARDING INC.

Toronto: 141 Roncesvalles Ave. M6R 2L2

Prašome skambinti (416) 537-8648

ir susitarsime dėl persiuntimo laiko

Konkurencinės kainos * Profesinis patarnavimas

Welcome to Vilnius. We fly you there 7 times per week.

Lufthansa has daily flights from 5 Canadian gateways to Germany. From there, convenient same day, non-stop connections to Vilnius, 7 times per week.

So, if you are in a hurry to get to Lithuania, nobody flies you there more often. For information call your travel agent or 1-800-56-FLY-LH (in Toronto 368-4777).

Lufthansa

Lufthansa is a participant in the Canadian Plus Mileage Program.

LAISVOJE TĖVYNĖJE

VYTAUTŲ KAIMAS

Klaipėdos rajone yra Vytautų kaimas. Klaipėdoje veikianti iniciatyvinė Vytauto Didžiojo pagerbimo grupė planuoja užrašyti Vytautų kaimo istoriją.

KRYŽIAI IR AŽUOLAI

Lietuvą plačiai išgarsino Kryžių kalnas prie Meškių, Šiaulių rajone. Dabar tą kalną papildys Vilčių parko pavadintas ažuolynas. Jam yra paskirtas trijų hektarų plotas aukštumėlėje už Kulpės upelio. Ažuoliukų sodinimas jau pradėtas balandžio 16 d., vadovaujantis šūkiu "Lietuvą saugo vaikų ažuolai". Įsteigti Vilčių parką pasiūlė Kryžių kalno tarybos valdyba su savo pirm. S. Šerkšniu. Kardinolas V. Sladkevičius atskirą Vilčių parko vadovų pasiskyrė Šv. Ignaco jėzuitų šventovės Šiauliuose rektorijų kun. Stasių Kazėnų, SJ. Tikimasi, kad Vilčių parke pasodinsite medeliai tėvai įamžins vaikų gimimą, jų gyvenimo istorines datas, o vaikai pagerbs tėvų atminimą. Pirmojoje ažuoliukų sodinimo talkoje dalyvavo moksleiviai, Šiaulių pedagoginio instituto studentai, urėdijų miškininkai. Vilčių parko centre buvo išrinkta vieta Kryžių kalną aplinkusio popiežiaus Jono Pauliaus II ažuoliukui. Jį pasodinti buvo įgaliotas Šv. Petro ir Povilo šventovės Šiauliuose klebonas kun. Kleopas Jakaitis.

SUSKILUSI SKAUTŲ SAJUNGA

1989 m. įvykusiame suvažiavime buvo atkurta Lietuvos skautų sąjunga, išrinkta jos taryba ir pirmia, patvirtintas statutas. Tačiau eiliniame LSS suvažiavime 1992 m. prasidėjo skilimas. "Lietuvos aidas" pranešė skaitytojams rašoma: "Kauniečiai bandė pakeisti statutą, įgyti tarybos daugumą ir užimti dominuojančią padėtį. Atsirado rimtų nesutarimų. Kauniečiai ir vilniečiai rengė atskiras stovyklas, atskirai rinkosi pažymėti švenčių ir jubiliejinių datų. Netgi kitų organizacijų renginiuose jų atstovai sėdėdavo atskirai. Atskirai veikė ir rajonų skautai. Žemaičiai būrėsi Palangoje, aukštaičiai ir suvalkiečiai ieškojo savo pastogį..." Lietuvos teisingumo ministerija ir vyriausybė ginčus pasiūlė išspręsti 1992 m. išrinktos LSS tarybos suaukta. Priešingu atveju LSS statuto registracija gali būti atšaukta ir skautų organizacija panaikinta.

ŽINGSNIAI SANTARVĖN

Valdžios pasiūlytas neeilinis Lietuvos skautų sąjungos suvažiavimas įvyko Vilniuje kovo 26 d. Jame dalyvavo apie porą šimtų Vilniaus, Kauno, Šiaulių, Šilutės, Marijampolės, Pasvalio, kitų rajonų bei miestų atstovų ir svečių. Pagrindinį pranešimą padarė LSS

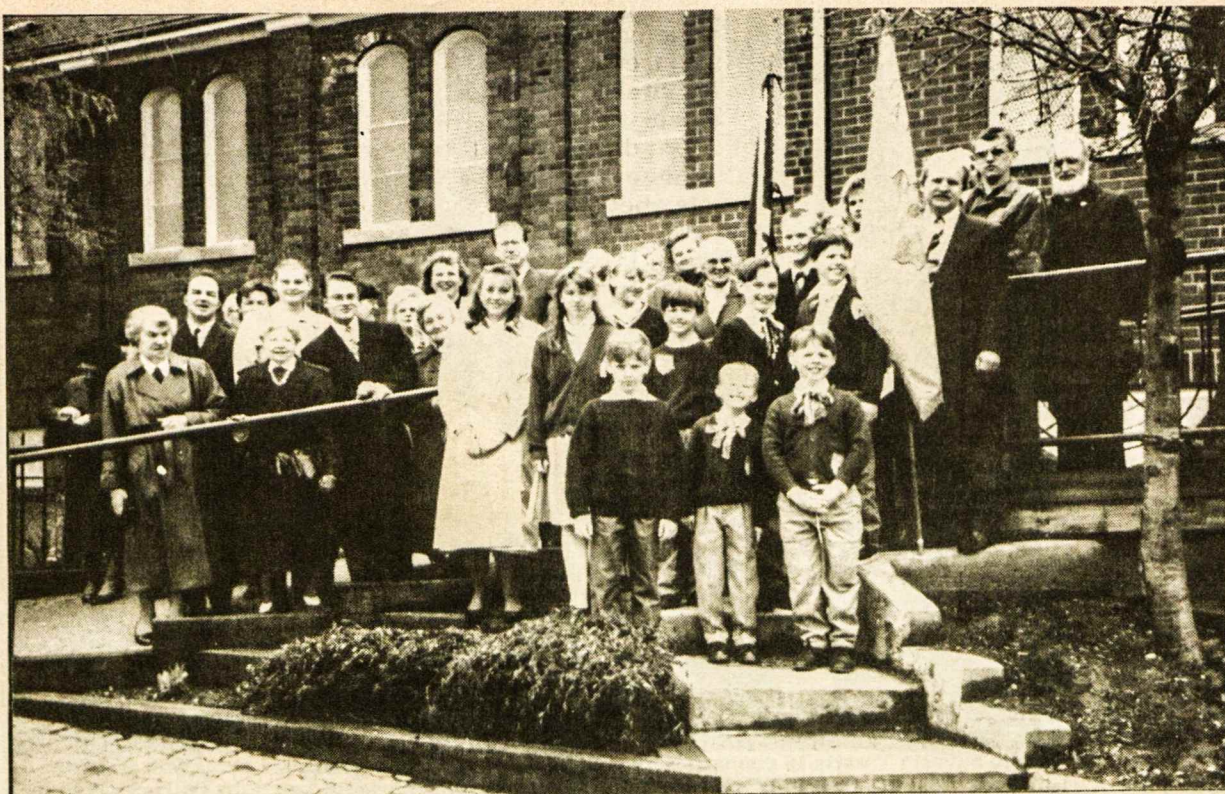
tarybos pirm. Koletta Jurskienė, pasiūlysi žingsnius santarvėn. Pasak jos, reikia atstatyti vienybę, koordinuotą veiklą, normalų bendradarbiavimą su išeivijos lietuvių skautija, tarptautiniais skautų biurais. Buvo priimtas Vilniaus skautų senjoro Rolando Kačinsko pasiūlymas sudaryti visų Lietuvos skautų sričių vienietams atstovaujančią tarybą. Ji padės LSS tarybai sekančių dvejų mėnesių laikotarpyje suaukinti eilinių sąjungos atstovų suvažiavimą ir jame santarvės principais išrinkti visų remiamą bendrą LSS tarybą. Sudaryta pagal LSS statutą veikianti suvažiavimo rengėjų komisija. Jon įjungė dvyliką narių, įskaitant Vilniaus ir Kauno skautų atstovus. Tikimasi, kad savo atstovų rengėjų komisijon atsitys ir Žemaitijos skautai.

KOPLYTSTULPIS STEMPLEJE

Prel. Kazimieras Šaulys, Lietuvos nepriklausomybės akto 1918 m. vasario 16 d. signataras, gimė 1872 m. sausio 28 d. Stemplės kaime prie Švėksnos, dabartiniame Šilutės rajone. Mirė 1964 m. gegužės 9 d. Šveicarijos Lugane, iš Lietuvos pasitraukęs 1944 m. vasarą. Velionis mokėsi Kauno kunigų seminarijoje ir studijavo, kai Lietuvoje buvo gyva tautinio atgimimo dvasia. Prel. K. Šaulio studijų laikų bičiuliai buvo Vaižgantas, Skvireckas, Dėdės Atanazas slapyvardį naudojęs Pakalniškis. Nepriklausomybę atgavusioje Lietuvoje prel. K. Šaulys dėstė religinę teisę Lietuvos, o vėliau ir Vytauto Didžiojo universiteto teologijos-filosofijos fakultete Kaune. Šilutės rajono ir Švėksnos apylinkės vadovai dabar lankėsi Stemplės kaime. Ten gyvenanti prel. K. Šaulio seserė Zuzana Šaulytė-Arnaučiūnė jiems parodė, kur buvo jos dėdės gimtoji sodyba. Ten šalia šimtametės liepos bus pastatyta plungiškio tautodailininko Vlodo Stumbro beveik šešių metrų aukščio kopyltstulpis, sukurtais prel. Kazimiero Šaulio, Lietuvos nepriklausomybės akto signataro ir pedagogo, atminimui.

LIETUVIŲ ŠVENTOVĖ TILŽEJ

"Lietuvos ryto" atstovas Bernardas Saknys skaitytojus supažindina su Tilžėje sparčiai statoma nauja lietuvių katalikų šventovė. Pirmą katalikų šventovę ten 1692 m. pastatė kan. Stanislovas Semaska, gavęs jai padovanotą sklypą. Po 1944 m. bombardavimo išliko tik vienas sveikas šios šventovės bokštas, bet ir jis 1983 m. buvo nugriautas iki pamatų suriškos valdžios įsakymu. Surisintos Karaliaučiaus srities keliaujantis katalikų klebonas kun. Anupras Gauronskas Mišias laiko net keturiolikos parapijų. Jis Tilžėje nugriautos šventovės sklypą atgavo lietuvių katalikų bendruomenei. Paskelbtą šventovės projekto konkursą laimėjo kauniečiai architektai Gediminas Jurevičius ir Stasys Juška. Naują lietuvių katalikų šventovę stato "Gervėčių" klubo įmonė "Statybos direkcija". Jos vadovas Vytautas Platūkis statybą tikisi baigti per sekančius dvejus metus. Statybininkų darbą sulėtina lėšų trūkumas. Jų tikimasi gauti iš Lietuvos vyriausybės ir katalikų visuomenės. Kun. A. Gauronskas taip pat nepraranda vilties, kad Tilžės lietuvių katalikai po poros metų galės melstis savo šventovėje. Dabar žiemą Mišios yra laikomos vidurinės mokyklos salėje, o pavasarį ir vasarą — gamtoje. V. Kst.

Hamiltono ateitininkai gegužės 1 d. po Mišių, baigę žiemos sezono veiklą

Hamilton, Ontario

GRAŽIOJE KLUBO GIEDRAITIS SODYBOJE šios vasaros metu gegužines rengia: birželio 12 d. — Lietuvos našlaičių komitetas, birželio 26 d. — Hamiltono šauliai tradicinė Joninių gegužinė, liepos 10 d. — klubas Giedraitis (metinė gegužinė), rugpjūčio 7 d. — Ausros Vartų parapijos choras, rugpjūčio 14 d. — Tėvynės sąjungos skyrius (Lietuvos konservatoriai), rugpjūčio 28 d. — Hamiltono moterų šaulės (tradicinė gegužinė) ir rugsėjo 11 d. klubas sezono uždarymo proga. Visi Hamiltono ir apylinkių lietuvių yra kviečiami gausiai dalyvauti šiose gegužinėse ir praleisti sekmadienio popietes gražioje gamtoje. J.P.

A.A. ANTANO ŽEMAITIŲ ketverių metų mirties prisiminimui žmona Danutė Žemaitienė ir dukra Audronė Kanados lietuvių fondui aukojo \$100. Už auką nuosirdžiai dėkoja KLF.

PAGALBAI LIETUVOS VAIKAMS, a.a. Vyto Venckevičiaus antrųjų mirties metinių prisiminimui aukojo: \$50 — S. Sakščiū (Stoney Creek); a.a. Vlado Vindašiaus atminimui: \$25 — O. S. Žvirbliai; \$10 — E. Navickienė, S. Vainauskienė; aukos siuntiniams: \$100 — E. J. Bubniū, E. K. Gudinskai, O. B. Steponavičiai; \$20 — D. Vaitiekūnienė; \$5 — E. Kozickienė. Visiems aukotojams dėkoja PLV komitetas.

HAMILTONO ATEITININKAI užbaigė 1994-tos darbo metus gegužės 1 d. Visi jauni ir "jaunos širdies" ateitininkai ir prijaudintys dalyvavo Mišiose su vėliavom. Sekė skanus pusrytielis ir padėka ponui Masui už ilgąmetį darbą išdininko pareigose. Smagiai pabendravom, palinkėjom vieni kitiems geros vasaros ir iki pasimatymo vėl jungti jėgas rudenį.

Delhi-Tillsonburg, Ont.

LIETUVOS VAIKŲ NAMAMS pagerbdami a.a. Vladą Vindašių, mirusį 1994 m. balandžio 24 d., jo atminimui aukojo: \$100 — A. A. Vindašiai, D. Vindašienės mokslo draugai; \$40 — P. Z. Sakalai, L. P. Vainius, N. Vindašius, P. M. Vindašius, A. Vindašius; \$20 — E. K. Šleikiai, A. A. Jastukai, A. Garkūnas, A. Čerškis, M. Vaitonis, M. D. Jonikas, A. A. Pilipavičius, P. Vežauskas, V. Miceika, J. Mačiulis, S. Beržinis, A. Klemkienė, T. P. Pargauskai, A. K. Ratavičiai, B. Lukošienė, U. P. Lapieniai, E. N. Roczen, R. Sakalas, J. Sebok, D. Polyak, A. Usvaltas, O. R. A. Jusys; \$13 — E. Razokienė; \$10 — M. Povilaitienė, J. Vitas, S. Mažeika, J. Vitkauskas, A. Aleliūnas, N. Ivanauskas, G. Rugienius, A. Martinkevičius, T. J. Astrauskas, M. Obelenienė, B. Stonkus, O. Čaikienė, M. Rudokienė, D. Bartulienė, A. Aleliūnienė, B. V. Vyčiai, D. Mc Intoch, Verhoeve. Iš viso \$1033!

Širdies ligų tyrimams: \$20 — A. J. Vieračiū, E. J. Strodonskis, F. Gurkliai; \$10 — B. Dirsės; S. S. Pargauskienė, V. Jakubickienė. Iš viso \$80.

"Tėviškės žiburiams" \$20 — P. Augaitis; \$10 — D. M. Norkai, V. Galeckas. Iš viso \$40.

VAIKŲ NAMAMS LIETUVOJE pagerbdami a.a. Alfonsą Kairį, mirusį 1994 m. balandžio 26 d., jo atminimui aukojo: \$20 — E. J. Gudinskai, M. Povilaitienė, V. Jocas, V. J. Jocas, P. Vežauskas, D. Bartulienė, B. Lukošienė, K. R. Stonkus, B. B. Dirsė; \$15 — D. Rugienytė; \$10 — J. Vitkauskienė, J. Lach; \$5 — N. Ivanauskienė, D. Vindašienė, J. Jauneika. Iš viso \$230.

"Tėviškės žiburiams": \$20 — V. P. Lapieniai, M. V. Miceikos, Alb. Augustinavičius, J. Jurėnas; \$10 — T. J. Astrauskai, M. Rudokienė, J. Tranelis, A. B. Stonkai, T. P. Pargauskai, V. Galeckas, B. V. Vyčiai, L. J. Vitai; \$5 — A. V. Čuprinskai. Iš viso \$165.

Kanados lietuvių fondui \$20 — L. J. Strodonskis, B. J. Lukšiai; \$10 — J. Lach. Iš viso \$50.

Nuosirdžiai dėkojame visiems aukotojams. J. V.

Wasaga Beach, Ontario

KLK APYLINKĖ gegužės 7 d., 2 v.p.p. šventė Motinos dieną. Prie durų buvo sutiktos motinos ir kiekvienai prisegta graži gėlė. Minėjimą atidarė Moterų būrelio pirm. Aldona Vitkienė, kuri kalbėjo apie motinos reikšmę pasaulyje. Priminė, kokius darbus motina atlieka šeimoje, valstybėje. Paskaitė ir savo poezijos. M. Juozaitienė paskaitė eilėraštį "Pasakyk, mama, kaip alyvos žydi", sukurta tremtinės Sibire. Pranutė Narušienė skaitė iš savo kūrybos: Gražūs žodžiai, pilni meilės ir ilgesio mūsų brangioms motinoms. Visi padainavo "Ar atsimeni namelį" ir "Tris dienas, tris naktis". Vaisės paruošė moterų būrelio narės. Pabaigoje teko išbandyti savo laimę loterijoje. E.T.

Ottawa, Ontario

KLK OTAVOS APYLINKĖI 1994 m. vasario 22 d. sukako 45 metai, kai ji reikišiai kaip organizuota lietuviškos išeivijos dalelė. Paminint šią sukaktį, pateikiame sąrašą asmenų, pirmininkavusių šiai apylinkėi. Pirmininkais yra buvę: A. Paškevičius 11 kadencijų, V. Radzius — 6, V. Pristieponka ir R. Rudaitytė po 3, dr. A. Šidlauskaitė, J. Danyš, J. Šimanskis, L. Giriūnas, R. Kličiūnas ir S. Balševičienė (dabartinė pirmininkė) po 2, o visi kiti po 1 kadenciją.

Pirmininkai-keš eilės tvarka: iki įvykdytų rinkimų 1949.VI.12 — kun. dr. J. Razutis, 1949.VI.12-1949.XI.10 — dipl. inž. A. Paškevičius, 1949.XI.10-1950.III.12 — agr. B. Saulėnas, 1950.III.12-1950.III.12 — archit. V. Trečiokas, 1950.III.12-1950.III.12 — dipl. inž. A. Paškevičius, 1950.III.12-1951.II.6 — dr. A. Šidlauskaitė,

Paremkite "Tėviškės žiburius" auką, rėmėjo ar garbės prenumerata, testamentiniu palikimu. Iš anksto dėkingi — "TŽ" leidėjai

HAMILTON TRAVEL BUREAU, 764 Barton St. E., Hamilton, Ont. Reg. 1035989. Tel. 549-4149 arba 549-4140. Sutvarkome keliones ir Lietuvą ir iš Lietuvos. Besilankančiams Kanadoje duodame sveikatos draudimą. Pristatome jūsų pačių sudarytus siuntinius į Lietuvą. Pervežame autobusų keleivius į Montrealį ir iš Montrealio.

Įvedu šildymo ir vėsinimo sistemą, atlieku visus taisymo ir skardos darbus (Esu "Union Gas" atstovas) **Jurgis Jurgutis** Tel. 383-9026 154 Darlington Dr. Hamilton, Ontario L9C 2M3

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje, įsikūręs nuosavuose namuose —

"TALKA" LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS 830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6 Tel. 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais — nuo 9 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais — nuo 9 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais — nuo 9 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais — nuo 9 v. ryto iki 12 v. ryto.

AKTYVAI PER 37 MILIJONUS DOLERIŲ

MOKAME UŽ: kasd. pal. čekių sąsk. iki 3.00% santaupas 2.00% kasd. pal. taupymo s-ta 1.50% 90 dienų indėlius 5.00% 1 m. term. indėlius 6.25% 1 m. term. ind. mėn. pal. 5.75% 3 m. term. indėlius 6.75% 5 m. term. indėlius 7.75% RRSP ir RRIF (pensijos) 2.50% RRSP ir RRIF 1 m. 6.25% RRSP ir RRIF ind. 3 m. 6.75% RRSP ir RRIF ind. 5 m. 7.75%

IMAME UŽ: asmenines paskolas .. nuo 10.75% nekiln. turto pask. 1 m. 7.75% nekiln. turto pask. 3 m. 7.75%

Nemokamas čekių ir sąskaitų apmokėjimo patarnavimas. Nemokama narių gyvybės drauda pagal santaupų dydį iki \$2.000 ir asmeninių paskolų drauda iki \$25.000.

Sekite kasdieninę informaciją apie procentus "Talkoje"

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

Šv. Andriejaus lietuvių parapijos šventovėje Filadelfijoje iškilmingai pašventintas altorėlis su Ausros Vartų Mergelės Marijos paveikslu, atkeliavusiu iš kaimyniniame Chesteryje buvusios lietuvių Ausros Vartų parapijos. Sumažėjus parapijiečių skaičiui, ta lietuvių parapija buvo uždaryta, o paveikslas atiduotas amerikiečių Šv. Mykolo parapijai. Dabar uždaroma ir amerikiečių katalikų parapija. Jos parapijietė Gema Kreivenaitė Ausros Vartų Mergelės paveikslą atvežė lietuviškai parapijai Filadelfijoje.

Stasio Butkaus šaulių kuopa Detroito metinį narių susirinkimą turėjo š. m. vasario 27 d. Šv. Antano lietuvių parapijos patalpose. Maldą sukalbėjo klebonas kun. Alfonsas Babonas, kuris yra ir šaulių kuopos kapelionas. Prisiminus mirusiuosius, buvo pasveikinti du nauji kuopos nariai — Albinas Pudeštris ir Rasa Šostakienė. Pastarųjų trejų metų veiklos pranešimą padarė kuopos pirm. Eduardas Milkus, su finansiniais reikalais supažindino išd. Matas Bauks, su moterų veikla — jų vadovė Ona Šadeikienė. Kuopa turėjo 1.401 dolerį išlaidų, bet jos išde testamentinio palikimo dėka yra 10.221 doleris. Stasio Butkaus šaulių kuopos metinio susirinkimo dalyvių pasveikino pas juos atvykęs Lietuvos šaulių sąjungos tremties centro valdybos pirm. Mykolas Abarius. Stasio Butkaus šaulių kuopos valdybą 1994-96 m. sudarė: kuopos kapelionas kun. Alfonsas Babonas, pirm. Eduardas Milkus, vicepirm. Danutė Petronienė, išd. Matas Bauks, sek. Regina Juškaitė, moterų vadovė Ona Šadeikienė ir kultūrinių reikalų vadovė Stefa Kaukelienė.

Lenkija

Lenkijos LB tarybos posėdis 1993 m. gruodžio 5 d. įvyko Seinų sinagogoje. Jam vadovavo tarybos pirm. dr. Bronius Makauskas ir vicepirm. dr. Petras Zimnickas. Posėdyje dalyvavęs Lenkijos LB krašto valdybos pirm. Juozas Paransevičius kalbėjo apie lietuviškumo išsaugojimą. Pasak jo, Seinų krašte dabar jau yra kaimų, kurių gyventojai turi lietuviškas pavardes, bet nekalba lietuviškai. Lietuviškai taipgi išliko vietovardžių bei ežerų pavadinimai. Vilties atelčiai teikia švietimo reikalui pasirašyta Lenkijos ir Lietuvos sutartis. Ji įpareigoja Lenkiją sudaryti sąlygas lietuviškam vaikų darželiui ir lietuviškai mokyklai Seinuose. Tačiau lietuviškomis mokykloms yra nepalankus švietimo reikalus Suvalkuose tvarkantis kuratorius. Seinuose jau buvo bandyta sustabdyti lietuvių kalbos pamokas, o Klevuose ir Juodeliškėse — uždaryti mokyklas. Geresni religiniai reikalai. Lietuviškos Mišios laikomos jau keturiuose šventovėse — Punkske, Seinuose, Smalenuose ir Suvalkuose. Tikimasi, kad greit bus atidarytas ir Lietuvos konsulatats Seinuose.

Australija

Sidnyje persitvarko ilgai veikusi tautinių šokių grupė "Sūkury". Pastaraisiais metais buvo likusi tik veteranų grupė. Dabar Jūratė Valytė atgaivino ir devynias šokėjų poras turinčią "Sūkurių" jaunimo grupę. Tai bus parama "Sūkurių" veteranams. Šokėjų netrūktų jauniusiųjų grupei, bet su ja dirbti neužtenka mokytojų. Jonas Birėtas ir Elena Erzikov dėl šeimyninių reikalų pasitraukė iš "Sūkurių" vadovų pareigų. Marina Cox (Koksaitė) ilgesniam laikui išvyko Lietuvon. "Sūkurių" administruoja Rasa Blansjaar.

Britanija

A. a. Napoleonas Žvirblis, Aukštaitijos sūnus, po ilgos ir sunkios ligos š. m. sausio 23 d. mirė Šv. Juozapo ligoninėje Londone. Velionis gimė 1909 m. spalio 10 d. ūkininko šeimoje prie Vyžuonų, dabartiniame Utenos rajone. Ten lankė pradinę mokyklą ir mokėsi Salų žemės ūkio mokykloje. Atlikdamas karinę tarnybą, lankė puskarininkų kursų ir gavo vyr. puskarininko laipsnį.

Sutton GROUP realty systems inc. **RAIMUNDAS (Raymond) PACEVIČIUS** Jei norite pirkti ar parduoti namą ar gauti informaciją, prašome kreiptis šiais telefonais: darbo tel. (905) 896-3333 galima susisiekti 24 val. (Pager); namų — (905) 524-3899; FAX (905) 848-5327. Adresas: 1528 Dundas St. West, Mississauga, Ont. L5C 1E4 Maloniai patarnausime lietuvių ir anglų kalbomis.

"Dievas teikia mums meilę, kad mylėtume tą, kurį Jis mums duoda" **Lougheed's Limited šeima ir tarnautojai** "Žmonės, kurie atjaucia kitus" Sudbury Ontario

Pirmoji lietuviška siuntimo bendrovė Kanadoje KAIRYS BALTIC EXPEDITING, INC.

Žemos kainos, garantuotas pristatymas į namus. Laivu siunčiant — tik \$1.20 kg arba \$7.00 už kubinę pėdą. Pristatymas vienam adresatui (gali būti 2-4 dėžės) iki 50 kg tik \$14.

* Siuntiniai apdrausti \$100.00. * Skambinkite dėl mūsų kubinių dėžių

* Patarnaujame pristatydami standartinius maisto siuntinius jūsų artimiesiems. Pristatymas per dvi savaites. Skambinkite arba rašykite dėl kainoraščio.

Prieš atvažiuojant ar dėl smulkesnių informacijų skambinkite: Montrealyje Leonas ir Genė Balaišiai 514-366-8259 Hamiltono rajone Bernardas ar Danutė Mačiai 905-632-4558 Mississaugos ir Toronto Algis ir Milda Trumplikai 905-822-1827 Delhi, Londono Andrius ir Gertrūda Usvaltai 519-773-8007 Fort Erie Danguolė ir Don French 905-871-1799 **GENĖ ir VYTAS KAIRIAI,** 517 Fruitland Road, Stoney Creek, Ontario L8E 5A6 Tel. 905-643-3334 FAX 905-643-8980

Century 21 OFFORD REALTY LTD. Member Broker, 38 Hurontario St., Collingwood, Ontario L9Y 2L6 Parduodant, perkant ar tik dėl informacijos apie namus, vasarnamus, ūkius, žemes Vasagos, Staynerio ir Collingwood apylinkėse kreipkitės **Angele Šalvaitytė, B.A.,** pirkti ir pardavimo atstovė. Ji mielai jus patarnaus. Darbo tel. (705) 429-2121 ar (705) 445-5640 namų tel. (705) 429-6428

DR. VAIDOTAS KVEDARAS Dantų gydytojas Naujas adresas: 44 Sanford Ave. South, Hamilton, Ont. (tarp Main ir King gatvių) Telefonas 905-529-4911

DĖMESIO PENSININKAMS **Alina Žilvytienė, FICB,** turėdama 35 metų finansinę patirtį su Bank of Montreal, išėjusi pensijon, paskirta konsultante (Retirement Services Representative — atstovė pensininkų aptarnavimui). **JĮ NEMOKAMAI** atliks patarnavimus kaip investuoti RRSP indėlius. Sulaukus 71 metus indėliai iš RRSP turi būti išimti tolimesniam investavimui į RRIF. Su malonumu pagal susitarimą patarnausiu jūsų namuose. Skambinti **Alinai Žilvytienėi tel. (905) 679-4578** Hamiltone.

JAV ir KLB valdybų nariai, suvažinę į pasitarimą Southfield, Mich. balandžio 30 – gegužės 1 d.d. Iš kairės: PLJS pirm. PAULIUS MICKUS, JOANA KURAITĖ-LASINĖ, KLB pirm. ALG. VAIČIŪNAS, R. SAKALAITĖ-JONAITIENĖ, RIMANTAS STIRBYŠ, DAINA KRIVICKAITĖ, REGINA NARUŠIENĖ, GINTARAS TAORAS, JAV-LB pirm. VYT. MACIŪNAS, N. ŠILEIKYTĖ, VYT. VOLERTAS, B. RAUGA, GINTARAS ČEPAS, BIRUTĖ JASAITIENĖ, ALG. GEČYS

Bendruomeninės veiklos kryžkelės

Kanados ir JAV-bių lietuvių bendruomenių valdybos tarėsi rūpimais klausimais. Siūlyta: daugiau žvelgti į save, kviešti į veiklą naujuosius ateivius, pratinti jaunimą aukoti savo institucijoms, aiškiau nustatyti ko siekiame, persiorientuoti keičiantis aplinkybėms, pamėginti naujus aukų rinkimo metodus, sustabdyti "Lietuvos kovų ir kančių istorijos" pirmojo tomo platinimą

R. SAKALAITĖ-JONAITIENĖ

Jau kurį laiką bręsta supratimas, kad po Lietuvos nepriklausomybės atstatymo įvairiai kinta ir mūsų veikla. Atėjo metas galutinai išnagrinėti šiuos pokyčius bei nustatyti konkrečias gaires mūsų ateities darbui.

Šiomis mintimis JAV lietuvių bendruomenės valdybos pirm. Vytautas Maciūnas atidarė JAV ir Kanados lietuvių bendruomenės valdybų pasitarimą, suauktą Southfield, MI, balandžio 30 – gegužės 1 d.d. Iš Kanados dalyvavo KLB valdybos pirm. Algirdas Vaičiūnas, vykdomoji vicepirmininkė adv. Joana Kuraitė-Lasienė, švietimo komisijos narė Ramūnė Sakalaite-Jonaitienė ir visuomeninių reikalų komisijos narės Antanas Šileika. Darbotvarkėje numatyti pranešimai, kuriuose buvo gildenami išeivijos veiksmų tarpusavio santykiai bei ryšiai su Lietuva.

Istorinė apžvalga

Pirmąją kalbą tema "Lietuvių bendruomenė kryžkelėje – ateities vizijos, problematika" pasakė buv. PLB pirm. dr. Vytautas Bieliauskas. Jis apibūdino lietuvių bendruomenės pradinį žingsnį ir nuėitą kelią, įskaitant Lietuvos laisvinimo darbą, kurio negalėjo LB nesiimti, ir prie kurio dosniai prisidėjusios ir Kanados, ir JAV bendruomenės. Tačiau, pasak jo, dabar būtų laikas baigti prašyti Lietuvą, kad ji mus pripažintų, o žvelgti į save, sustiprinti užsienio lietuvių tarpusavio tinklą, norint išlaikyti lietuvių ir lietuvišką kultūrą. Dr. V. Bieliausko teigimu, dėl to pvz. nereikėtų skubėti išeivijos archyvinę medžiagą ir turta kelti į Lietuvą. Bendruomenei reikėtų parengti dviejų penkmečių planus ateičiai, likti nepartinę organizacija ir atidžiau svarstyti tarpbendruomeninius santykius.

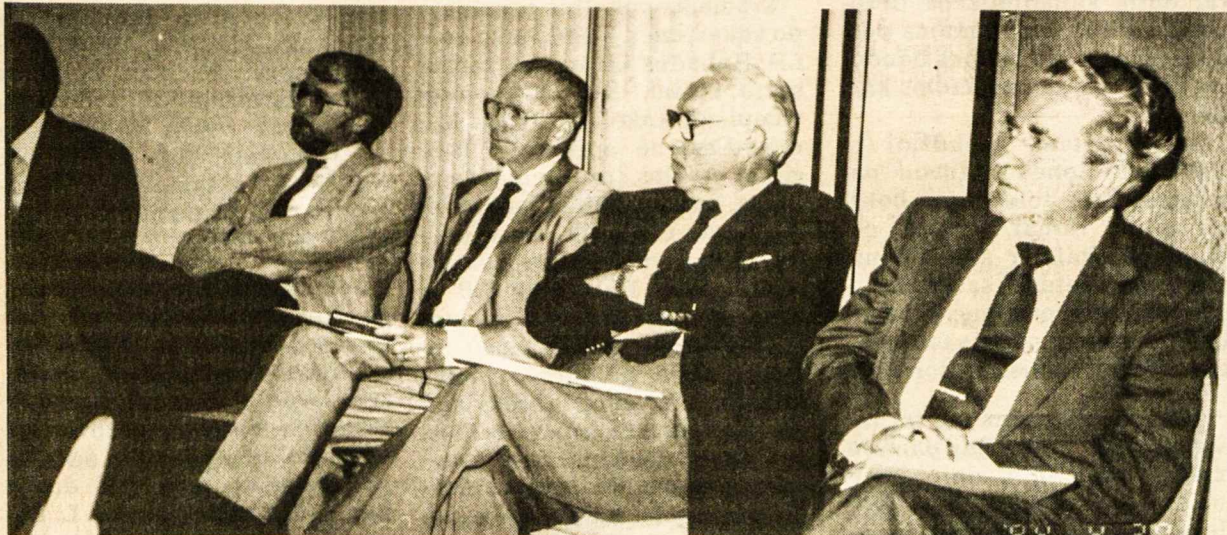
Tolimesni pranešimai ir diskusijos sukosi apie lietuvių bendruomenės vaidmenį išeivijos lietuvių gyvenime: socialinę paramą ir tautinio sąmoningumo išlaikymą. Norima buvo sužinoti, kuo Bendruomenė savo veikloje turėtų ribotis, ko siekti, ką sukurti, ką tęsti ir ką nutraukti.

JAV LB Socialinių reikalų tarybos pirmininkė Birutė Jasaitienė savo pranešime apibrėžė šios tarybos vaidmenį užpildant spragas tarp senųjų ir dabartinių organizacijų. Ji išskėlė visiems rūpimą klausimą apie naujai atvykusių lietuvių neatidėliotą įjungimą į mūsų veiklą. Jos manymu, reikia daugiau pastangų mėginti juos pasiekti ir teikti tikslią informaciją silpniesiems mūsų bendruomenės nariams, kurie patys dėl kuklumo arba išdidumo neieško pagalbos. Turime tarnauti pirmiausia savo žmonėms, būtent tiems, kurie mus išrinko. Atsakymą į klausimus, ji pasakė, kad taryboje yra keturi apmokami asmenys, teikiantys socialinius patarnavimus, pensininkų reikalų administratore, reikalų vedėja ir "Vaikų vilties" šalpos projekto vedėja – o visą kitą darbą atlieka tarp 20-30 savanorių. Išsilaikoma iš aukų, iš organizuojamos loterijos, tačiau sunkiai išsiverčiama, ir šiam svarbiam darbui reikia daugiau paramos.

Tautinio sąmoningumo išlaikymas

KLB švietimo komisijos atstovė Ramūnė Sakalaite-Jonaitienė tvirtino, kad yra labai svarbu remti savo vietinius kultūrinius vienetus bei lituanistines mokyklas, nes jau pastebimi byrėjimo ženklai. Tie vienetai neišlaikys be greito ir rimto dėmesio. Veiklos metodais ir poreikius tektų sumoderninti, norint pritraukti gausesnį jaunesnių kartų dalyvavimą. Dėl to irgi būtina planingai telkti ir tvarkyti organizacijų finansus, pratin-ti jaunesnę kartą aukoti savo institucijoms, į kurias savo vaikus veda, bet nei darbu, nei aukomis neprisideda. Daug konkrečių projektų galima pasiūlyti, pvz. Kanadoje planuojamas "Vaikų festivalis", tačiau reikia vadovų, reikia lėšų.

PLJS pirm. Paulius Mickus priminė, jog bendruomenės nariai yra visi lietuviai nuo 0 iki 99 metų, o ne vien tik sulaukę 35-rių. Labai reikalingas yra švietimo ir organizacijų dėmesys jaunimui nuo 5 iki 18 metų amžiaus. Bet jo vadina-mai "jaunuomenei" (18-35 amžiaus) stinga tinkamos paramos. Jo teigimu, šiame dešimtmetyje lietuvių išeivijos gyvenimas yra ne sociologinis, bet asmeniškas apsisprendimas. PLJS

Kanados ir JAV-bių lietuvių bendruomenių valdybų pasitarime Southfield, Mich. 1994 m. balandžio 30 – gegužės 1 d.d. (iš kairės) ANTANAS ŠILEIKA, JONAS URBONAS – Detroito apylinkės pirm., dr. VYTAUTAS BIELIAUSKAS ir VYTAUTAS VOLERTAS

NORDLAND EXPRESS

Nemokamas siuntinių paėmimas
Toronte ir apylinkėse susitarus tel. 535-5000
Hamilton ir apylinkėse kiekvieną pirmadienį susitarus tel. 1-800-561-3113
(Tuščias dėžes galite nusipirkti "Talka" kredito kooperatyve, 830 Main St. East)
Wasagoje, Collingwoode, Barrie kiekvieną pirmąjį mėnesio sekmadienį, skambinti tel. 1-800-561-3113
Windsore, Londone, Delhi kiekvieną antrąjį mėnesio sekmadienį, skambinti tel. 1-800-561-3113
St. Catharines, Wellande, Niagaroje kiekvieną trečiąjį mėnesio sekmadienį skambinti tel. 1-800-561-3113

Standartiniai maisto siuntiniai
Nordland Express siūlo jums įvairaus maisto siuntinius, pristatomus per dvi savaites. Skambinkite mums dėl kainoraščių.
Nordland Express 1650 Bloor Street West, Toronto, Canada M6P 4A8.
Darbo valandos: 8 val. ryto iki 8 val. vakaro visomis dienomis, išskyrus sekmadienius.
Skyrius: 164 Willowlake Avenue, North York, Ontario
(9 val. ryto iki 6 val. vak. nuo pirmadienio iki penktadienio).

šios srities advokatų pagalba Lietuvoje. Teisėtvara neveiksminga, tad sunku įgyvendinti įstatymus bei taisykles. Jos nuomone, Bendruomenė turėtų jaustis nebe kaip imigrantų grupuotė, bet kaip specialią užduotį grupę ("interest group"), kuriai reikia stiprėti kiekybiškai ir turėti aiškius siekius.

Dr. Kazys Ambrozaitis kalbėjo tema "Lietuvių bendruomenės vaidmuo nepriklausomos Lietuvos atkūrimui". Jis pabrėžė, kad dabar reikėtų pralaužti nepasitikėjimą Lietuvos ir išeivijos santykiuose. Ryšiai yra būtini – be jų įvyktų išeivijos tautinis užtroškimas. Turime budėti, kad langas į Lietuvą, ir tas pats langas iš Lietuvos į užsienio lietuvių būtų plačiai atidarytas. Jo manymu, reikia kreipti daugiau dėmesio į Lietuvos ir jos žmonių pažinimą, nepaisant ten esančio laikinio ekonomijos pablogėjimo ar politinių nuotaukų svyravimų. Būtinai traukti naujuosius ateivius iš Lietuvos į Bendruomenės veiklą.

Dabar, nebeturint rūpesčių dėl Lietuvos laisvės, savo veikloje pirmenybę turėtume skirti lietuviškos kultūros ugdymui ir lietuvių išlaikymui išeivijoje. Tam reikalui galima pasinaudoti pagalba iš Lietuvos ir tuo pačiu siekti glaudesnio bendravimo su Lietuva mokslo, ekonomijos ir profesinės srityse, pasiūlant ir išeivijos lietuvių patarnavimą. Baigdamas dr. Ambrozaitis priminė, kad bendromis jėgomis, pagal reikala, galima padėti tautai išlaikyti laisvę ir valstybinę nepriklausomybę, vengiant įtraukti LB į Lietuvos vidaus aktyvią politinę veiklą.

Politinės veiklos supratimas

Apžvelgdama Lietuvos politinį gyvenimą, Liūda Rugienienė pabrėžė, kad LB neturėtų perimti politinio vadovavimo Lietuvoje, bet laikytis pagalbinio vaidmens, padedant Lietuvai rasti greitesnius kelius į demokratiją, rūpintis politinės ir tautinės kultūros išsivystymu. Šiuo metu, besiformuojant naujos ekonominės sferys, Lietuvai labai svarbu suprasti šios veiklos aplinkybes. Tokį supratimą galima gauti iš įvairių šaltinių, kurie Lietuvoje ne taip lengvai prieinami, kaip mums išeivijoje. Knygos, kaip "The Baltic Revolution"

(Nukelta į 6-tą psl.)

Dalis JAV-LB valdybos narių, dalyvavusių pasitarime su KLB valdyba Southfield, Mich. 1994 m. balandžio 30 – gegužės 1 d.d. Iš kairės: GINTARAS TAORAS, DAINA KRIVICKAITĖ, GINTARAS ČEPAS, BIRUTĖ JASAITIENĖ, VYTAS KUTKUS

Kai studentai džiaugiasi

LIUDA ŠILEIKIENĖ

1994 m. kovo mėnesį per Toronto lietuvių namų metinį susirinkimą buvo padalinta gana dideliama universiteto studentų būriui Lietuvių namų skirtos stipendijos. Gražu buvo matyti visą eilę besispypsančių, savimi pasitikinčių, tvarkingai apsirengusių jau mūsų vadina-mosios "jaunosios kartos" jaunuolių. Jie yra lankę ar baigę lietuviškas šeštadienines mokyklas, daugelis jų net ir aukštesniuosius lituanistinius kursus, yra skautai ar ateitininkai; daugelis jų sportuoja lietuviškuose sporto klubuose, yra dalyvavę pasaulinėje sporto šventėje Lietuvoje. Daugelis jų jau nuo mažens šoka tautinius šokius ir dalis jų šią vasarą dalyvaus Lietuvoje dainų ir šokių šventėje. Didelė dalis jų, kovojant Lietuvai už nepriklausomybę, gausiai dalyvaudavo eisenose, demonstracijose, plakatų sudaryme, Lietuvos bylos garsinime.

Lietuvių namai, ištiesę dosnią ranką studentijai, tapo jiems šilti, artimi, prieinami. Šiais laikais mokslas universitete yra brangus ir, svarbiausia, sunku gauti vasaros darbus, taip kad studentija priversta labai skaityti su pinigais.

Buvo įdomu grįžti namo su keliais stipendijoms gavusiais studentais: jie linksmi pasakojo, kad jie prie staliukų Lietuvių namuose diskutavo, kaip ateityje jie vieni kitus rinks į Lietuvių namų valdybą... Viena studentė prasiė: kaip geria būtų Lietuvių namuose turėti jaunimui savo kambarį, kur galėtų susirinkti, pasikalbėti, pasiskaityti spaudos, gal net pažaisti stalo tenisą.

Jaučiu, kad mūsų visuomenė mažai pažįsta dabartinį lietuvišką jaunimą. O jį yra daug – labai talentingų muzikojų, dainojų, kūrėjų ir t.t. Prieš vienerius metus, per pensininkų klubo 20-ties metų sukakties pokylį buvo pakviestas studentų dainos vienetas atlikti programą. Jie be jokių vadovų nuo-

taikingai padainavo gana daug lietuviškų dainų.

"TŽ" išspausdintame metinio Lietuvių namų susirinkimo aprašyme buvo pabrėžta, kad susirinkimas buvęs gana "triuksmingas". Gal ir geras reiškinys, kad metiniai susirinkimai būna entuziastiški, gal net triukšmingi, tik svarbu, kad kalbėtojai, reikšdami savo nuomones, nesišvaistytų įžeidžiančiais žodžiais, nerodytų kultūringumo stokos. Kyla klausimas, kodėl asmenys, dirbę daugelį metų visuomenės veikloje, idėję daug nuoširdumo ir darbo valandų, dažnai išleidžiami ne su užtar-

Ką veiksime VIII jaunimo kongrese?

Lietuvoje

VIII-sis Pasaulio lietuvių jaunimo kongresas prasidės tuoj po Dainų ir tautinių šokių šventės Lietuvoje 1994 m. liepos 11 d. Iškilmingos atidarymo Mišios įvyks liepos 12 d. Vilniaus katedroje. Sekančią dieną kongreso atstovai ir dalyviai turės progos susipažinti su Vilniaus miestu, kurį jiems aprodys Vilniaus universiteto studentai. Po to jie susiskirstys į darbo būrelius, kur jie susitikis su savo specialybės ar mokslo srities kolegoms. Taip pat įvyks susitikimai su Lietuvos jaunimo organizacijomis. Liepos 14 d. kongreso atstovai ir dalyviai aplankys Lietuvos seimą, kitas valdiškas įstaigas ir buvusius KGB rūmus, kad susipažintų su šian-dienine Lietuvos politine, ekonomine bei socialine būkle. Vakare bus senovės Lietuvos prisiminimas prie Trakų ežero. Sekančią dieną užsienio svečiai darbo būreliuose aplankys Lietuvos kaimus. Po to išvyks į Kauną. Liepos 18 d. važiuosime į Klaipėdą, pakeiliui sustosime aplankyti Kryžių kalną. Jame pastatysime savo kryžių mirusiems prisiminti. Apsistosime stovyklavietėje prie Baltijos jūros. Per šias tris dienas, liepos 18-20 d.d., bus progos pamatyti Kuršių Neriją, sužinoti apie Lietuvos ir Baltijos apylinkės ekologiją, Baltijos valstybių bendradarbiavimą, Rytų Europos jaunimo būklę, pailsėti ir pasiruošti Studijų dienoms. Atsi-sveikindami su Lietuva, turėsime lauo folkloro vakarą. Liepos 21 d. grįšime į Vilnių ir skrisime į Londoną.

Anglijoje

Liepos 22 d., prieš pradėdant Studijų dienas, atstovai aplan-

nauta pagarbą, padėką, gal net dovanomis, bet tik šiaip sau tam-pa lyg pastumti į šalį su trumpu "aciū"? Gal todėl, kad asmuo per ilgą metų eilę įveda daug energijos, brangaus laiko į jam paskirtą darbą ir pagaliau pasiekia tokį tašką, kai pradeda manyti, kad jo darbo niekas kitas nebeįstengs atlikti ir, lyg tas akmenėlis, paleistas riedėti, nekludomas, iš inercijos rieda ir rieda... nebegali sustoti. Pagaliau, jau ir jo/jos veide atsispindi darbo metai, nuovargis. Visuomenei, temant visada ir visur tą patį veidą, nusi-bosta ir pamažėli pradeda nublikti veikėjo asmenybė – reikšmingumas.

kys Oksfordo universitetą, Shakespeare gimtinę ir Warwick pilį, kurioje įvyks viduramžių puota. Sekančią dieną bus Studijų dienų atidarymas. Pirmą dieną norima susipažinti su svečiais bei delegacijomis iš visų kraštų ir priimti naujus Rytų Europos kraštus į Pasaulio lietuvių jaunimo sąjungą. Liepos 24 d. bus diskutuojama lietuvių už Lietuvos ribų: kaip išlaikyti tautinę tapatybę ir lietuvių kalbą. Trečią studijų dieną kraštai pristatys savo pranešimus. Taip pat bus diskutuojama Pasaulio lietuvių jaunimo sąjungos ir kongresų praeitis ir ateitis, naujos PLJS šakos Rytų Europoje ir išeivijos vaidmuo dabartiniame Lietuvos gyvenime. Ketvirtą dieną kalbėsime apie išeivijos organizacijų likimą, jaunosios kartos pareigas, visuomeninių organizacijų tolesnę veiklą ir kur ją geriausiai įgyvendinti. Taip pat svarstysime lietuvių išeivijos išlaikymo būdus. Bus išrinkta nauja PLJS valdyba ir nuspręsta tolesnė PLJ kongresų ateitis. Paskutinę Studijų dieną prieš uždarymą bus nagrinėjami lietuvių jaunimo sąjungų įvairiuose kraštuose planai bei projektai. Kongreso uždarymas įvyks liepos 28 d. Anglijos Lietuvių sodyboje.

Kviečiame jaunimą dalyvauti VIII-ame Pasaulio lietuvių jaunimo kongrese. L.M.

Knygų iškykla
"SAMOGITIA"
meniška ir išsami
knygas bei žurnalus.
A. Plėnys
3333 Grassfire Cres., Mississauga,
Ont. L4Y 3J8. Tel.(905) 625-2412

DABAR perkelkite JAV ar Kanados dolerius į Lietuvą čekių ar pinigine perlaida

Nordland Express perduoda pinigus – greitai ir saugiai – tiesiai gavėjui ir gauna iš jo perdavimo patvirtinimą. Perkėlimo mokestis – tik 4% plius \$15 už pristatymą.

	JAV dol.	Kan. dol.
Perkėlimo suma		
Perkėlimo mokestis - 4%		
Pristatymas	12.00.	15.00.
Viso		
Siuntėjas:	Gavėjas:	
.....		
.....		
.....		
Tel:	Tel:	

Išrašykite čekį ar pinigine perlaida **Nordland Express** vardu ir siųskite:
Nordland Express, 1650 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 4A8.
Daugiau informacijų gausite paskambinę tel. (416) 535-5000, FAX (416) 535-5001.

Solistė SLAVA ŽIEMELYTĖ ir kompozitorius JONAS GOVĖDAS, išleidinė dainų ir giesmių plokštelę, kuri 1994 m. balandžio 24 d., sekmadienį, 10.10 v.r. buvo transliuojama Lietuvoje Vilniaus radijo bangomis. Apie transliaciją iš anksto paskelbė laikraštis "Kalba Vilnius" balandžio 22 d. laidoje, su trumpu S. Žiemelytės muzikinio gyvenimo aprašymu. Radijo komentatorė Irena Vanagienė šitaip aptarė solistės balsą: "Pagal balso prigimtį bei pobūdį – švelnus, minkštas, plataus diapazono kontraltas – bei artistinį temperamentą Slava Žiemelytė – operos dainininkė"

Tėvai, mokykla, šurmulyš...

Kai tėvai sielojasi Toronto Maironio mokykla

Kiekviena karta, išaugusi šiame krašte, ar atvykę ateiviai skirtingais laikotarpiais į šį kraštą, stebi ir girdi aplinką skirtingomis akimis ir ausimis. Tarp "senų" ir "naujų" grupių susidaro skirtingų kultūrų, gyvenimo būdų mažas susikirtimas. Panašūs nesutariai buvo pergyventi ir pokariu ateivių, vadinamų "dipukų". Tas kartojasi ir dabar, tas pats bus ir tarp ateinančių kartų. Laikas pasimokyti iš klaidų ir jų nekartoti, nes jis ir aplinka visus suvienodina.

Mūsų vaikus nuo pat mažens supa anglų kalba. Geriau, kai abu tėvai lietuvių kilmės ir gali namuose laisvai kalbėti lietuviškai, bet vis tiek daugelyje šeimų anglų kalba vyrauja. Lietuviškoje mokykloje vaikai būna tik tris valandas per savaitę, o angliškoje mokykloje penktas dienas po septynių valandų. O kur dar TV, radijas, laisvalaikis su draugais ir t.t.

Lietuviška mokykla gali tik su pažinti su lietuvių kalbos gramatika, sintakse, istorija, geografija, dainomis, žaidimais, papročiais. Mokytojas pamokoje išaiškina kokią taisyklę, patikrina, ar mokiniai suprato ją ir skiria namų darbus tai taisyklei geriau suvokti. Tėvų pareiga per septynių savaitės dienas rasti laiko ir prižiūrėti, kad vaikai atliktų užduotus namų darbus. Radus užduotuose namų darbuose gramatikos klaidą ar parašytą anglų kalbos sakinį lietuviškais žodžiais, dėl to nereikėtų daryti tragedijos, bet bandyti išaiškinti klaidas, primenant seniau išmoktas taisykles. Paaugindami vaikui skirtumą tarp lietuvių

vių kalbos sakinio ir anglų, jam tikrai skriaudos nepadarome. Jokiu būdu tėvai negali pavaduoti vaiko ir atlikti už jį namų darbus. Tik bendrai, mokyklai ir tėvams, dirbant kartu gausime gerus rezultatus.

Ar nusikaltimas pavartoti anglų kalbą lietuviškos mokyklos pamokoje? Nenusikaltimas. Jeigu mokytojas pradeda pasakoti lietuviškai, ir mokiniai jo nesupranta, nes yra per daug naujų, jiems negirdėtų žodžių, gali tekti aiškinti angliškai, kad mokiniai susidomėtų ir sektų pasakojimą. Klausimai ir mokinių atsakymai – tik lietuviškai.

Pvz. ką laimėtume pasikvietę mokytojus iš Lietuvos dirbti Toronto Maironio mokykloje? Ar pasiektą pažangą atsvertų jos kainą? Juk ne visi ir iš Lietuvos atvykę mokytojai galėtų greitai įsijungti, prisitaikyti prie vietinių, valdžios nustatytų reikalavimų. Ten yra kitokios sąlygos, taisyklės ir metodika. Dabartiniai Lietuvos metodai netinka mūsų mokyklai. Be to, iš Lietuvos atvykę mokytojai, kaip ir bet kokios kitos srities specialistai, turėtų pirt miasia gauti savo kvalifikacijos oficialų pripažinimą.

Kiekvieno žmogaus pasąmone veikia reklama ar oficiali valdžios propaganda. Akademikai bei intelektualai nėra išimtis. Jie galbūt geriau tai supranta, bet praktiškai atsipalaiduoti tos 50 metų veikusių propagandos labai sunku. Galbūt nauja, nepriklausomos Lietuvos išauginta intelektualų karta bus be "tarybinio" realizmo įtakos, mokes ir galės bendrauti

Toronto lietuvių choras "Volungė"

Toronte 1975 m. rudenį įsteigė mergaičių oktetas "Volungė". Repeticijomis visos rinkdavosi pas vadovę Dalią Skrinkaitę-Viskontienę. Kol merginos, susirinkusios po sunkios darbo ar mokslo dienos dainuodavo, Dalias mama F. Skrinkienė gamindavo ir virdavo koldūnus, kuriais vaišindavo merginas. Po daugelio metų dar vis susirenka dalis "Volungės" pradininkių, prie kurių dabar yra jau prisijungę 40 naujų narių. Bendromis repeticijomis Dalias namuose būtų per mažą vietą, todėl kiekvieną penktadienį renkamės Prisikėlimo parapijos salėje tėti beveik prieš 20 metų pradėtą "volungės giesmę". O tęsdami "koldūnų" tradiciją, kavą ir pyragus atsinešame patys, nebedirsdami prašyti ponios Skrinkienės.

Darbas atliktas didelis: įrašytos dvi plokštelės, su koncertais aplankyta visa eilė išeivijos telkinių Kanadoje, JAV, bėse, Europoje. Dalyvauta tarptautiniuose festivaluose, Kanados CBC radijo etninių chorų varžybose. Aplankyta Lietuva. Jeigu paklaustume volungiečių, kodėl ateina į "Volungę", išgirstume tokių atsakymų – *smagu susitikti su draugais, dainuoti ir koncertuoti kartu.*

Jei kai kada nebūna repeticijos, arba vasaros atostogų metu, būna labai keista, kai penktadienio vakare nereikia skubėti į "Volungę" repeticiją. Dažnai tokiais atvejais būreliai volungiečių susirenka kartu pavakarieniauti arba tik šiaip vieni pas kitus praleisti laiką.

Nuo to laiko, kai "Volungė" tapo mišriu choru, nemaža dalis chorisčių-čių sukūrė šeimas. Dainuoja vyras ir žmona, o atskirų švenčių progomis prisijungia ir jų vaikai, nes volungiečiai vertina ir skatina dainos puoselėjimą lietuvių jaunimo tarpe.

"Volungės" koncertinėse išvykose į kitus miestus yra buvę įvairių nuotykių. Prieš keletrius metus, grįžtant iš koncerto

ti su Rytai ir Vakarais. Tikėmės ir linkėjime, kad taip būtų. Tada visi daugiau laimėsime.

Todėl ar nebūtų klaida kviešti Lietuvos akademikus, kad jie rašytų vadovėlius mūsų mokyklai? Ar nebūtų tiksiau su lituanistų pagalba perredaguoti Antano Rinkūno paruoštą medžiagą ir naudoti visose Kanados lituanistinėse mokyklose?

Padėtų ir atgaivintas "Tėviškės žiburio" vaikų skyrelis. Jame vaikai rodytų savo sugebėjimus. Straipsneliai iš mokyklos gyvenimo, žinutės, kelionių aprašymai, mįslės, patarlės, kryžiažodžiai plėstų vaikų akiratį bei žodyną. Vaikai nuo mažų dienų praprastų skaityti laikraštį, jaustųsi tikrais lietuviškos bendruomenės nariais.

O Maironio mokykla telieka tokia pati, su senomis tradicijomis, jaunais, patios mokyklos išsilaugintais mokytojais. Reikia tik didžiuotis ir branginti mokyklą, kuri sugeba išsilauginti sau paimaną, kuri dirba lietuviškos bendruomenės nariams.

Elzbieta Šondienė

to Worchesteryje sugedę autobusas. Belaukiant, kol vairuotojas trikrino variklį ir ieškojo sugedimo priežasties, sustojo Massachusetts policininkas (State trooper) pasižiūrėti kas atsitiko. Vairuotojas neturėjo reikalingo įrankio pataisyti sugedimą. Policininkas paskambino savo bendradarbiui, kad tą įrankį atvežtų. Belaukiant policininkas volungiečiams parodė kaip radaro pagalba pamato ir sustabdo nustatytą greitį viršijančias mašinas. Buvo proga nusifotografuoti prie policininko pakeltomis rankomis, lyg būtų jis mus suėmęs. Policininko bendradarbis reikiama įrankį atvežė, vairuotojas autobusą pataisė, ir susėdė lėkėm toliau namo.

Koncertų metu atsitikę ir tokių dalykų, kai pianinui trūko vienos kojos arba instrumentas buvo visai nesuderintas, bet koncertai vistiek praeidavo kuo puikiausiai.

Mus visus buria vadovė Dalia ir mūsų meilė dainai

Daugelis volungiečių nėra baigę muzikos mokslų, tačiau visi mėgsta dainuoti. Savo gabumais, profesionalumu ir kantrybe Dalia atranda mums talentus, išgauna gražų balsą. Bent kartą per metus Dalia pakviečia dirigentus, dainavimo mokytojus kaip pvz. John Ford, Paul Massel, kurie praveda seminarus (workshops) mūsų dainavimo technikai ir muzikiniam lygiui pagerinti.

Dalia mums sudaro sąlygas dalyvauti tarptautiniuose festivaluose pvz. Škotijoje 1988 m. ir Toronte 1993 m. bei įvairiuose konkursuose. Ne vienas volungietis yra muzikiniu atžvilgiu pažengęs ir išlavinęs savo balso techniką Dalias ir "Volungės" dėka.

Mus vienija Lietuva

Dauguma volungiečių yra gimę Kanadoje, tačiau visi jaučia meilę Lietuvai ir sąmoningai stengiasi pažinti lietuvišką kultūrą. "Volungė" atlieka žymių lietuvių kompozitorių veikalus. Didžiuojamės, kad kompozitorius Jonas Govėdas yra parašęs didelę dalį choro repertuaro ir įdėjęs nemažai darbo mokydamas, akompanuodamas ir diriguodamas "Volungę". Muz. J. Govėdo kūryba ir "Volungės" paruošti kūriniai – tai dalis kanadietiškos lietuvių kultūros, kurią mums perdavė tėvai ir kurią mes bandome išlaikyti ateinančioms kartoms.

Neužmirštami išpūdžiai iš 1991 m. kelionės Lietuvon: paminklai prie televizijos bokšto, seimo rūmai, apsupti cemento blokais ir geležinėmis tvoromis, Lietuvos saugumo savariai, kuriems mes koncertavome seime ir kurie mes sau gojo ir globojo visą kelionę.

Kai kuriems iš mūsų tai buvo pirmas kartas, kai pamatėme tai Lietuvė, apie kurią mokėmės lietuviškose mokyklose, girdėjomė tėvėlių pasakojimuose, parapijose, stovyklose, jaunimo organizacijose. Susitikome su giminėmis, susipažinome su naujais draugais. Šių metų vasarą dalis "Volungės" dainininkių galės vėl išgyventi tas akimirkas, dalyvaujant Pasaulio lietuvių dainų šventėje Vilniuje.

Būdama "Volungės" dainininkė, norėjau pasidalinti su skaitytojais ir gerbėjais choro "užkulisų" veikla, džiaugsmiais ir rūpesčiais, kurių niekada niekas nematys koncertų scenose. Geriausiai išsakyti "Volungės" nuotaikas ir ateities siekius parinkau Bernardo Brazdžionio eiles: "Dainuok apie aušras ir apie meilę – šaukia man jaunystės draugai – saulėlydžiai ir naktys, ir sapnai. Ir aš dainuoju, ir dainoj žiedų žiedais sugrįžta į širdį tai, kas žemėje gyvena amžinai".

Ina Lukoševičiūtė-Sungailienė

Kanados ir JAV-bių lietuvių bendruomenių atstovai posėdžiauja valdybų suvažiavime balandžio 30 – gegužės 1 d.d. Iš kairės: J. KURAITĖ-LASIENĖ, A. BARZDUKAS, N. ŠILEIKYTĖ, A. BANIONYTĖ, D. DUGGAN-HILLIARD, R. NARUŠIENĖ, G. TAORAS

Bendruomeninės veiklos kryžkelės

(Atkelta iš 5-to psl.)

(Anatole Lieven), "A World Fit for People" (red. Uner Kirdar, Leonard Silk) ir "Cooperation in the Baltic Sea Region" (Perti Joenniemi), yra labai naudingos. Teikiant šitokius veikalus, išspausdintas paskaitas ir kitą informaciją seimo nariams, galima labai daug padėti politinės kultūros vystyme.

Savo pranešime JAV LB Visuomeninių reikalų tarybos pirm. Algimantas Gečys teigė, jog Bendruomenės svarbus tikslas vis dėlto yra išlaikyti Lietuvos valstybę demokratiškai ir laisvą. Dar galime jai daug padėti, teikdami informacinę pagalbą, pvz. konferencijų būdu. Nors išeivija Lietuvos valdyme nedalyvauja, Bendruomenė turi rūpintis jos nariams svarbiais klausimais ir pagelbėti pvz. nuosavybės atstatymo srityje. Reikia aiškiai nustatyti, ko siekiame. A. Gečys siūlė tokiame darbuose steigti komisiją (Pensilvanijos "Ethnic Heritage Commission" modeliu), kurią sudarytų PLB bendruomenių ir kraštų atstovai. Lietuvos vyriausybės ir seimo frakcijų atstovai. Susitiktų du kartus per metus dviejų savaitių pasitarimams, kuriuose būtų pristatomi ir svarstomi bendri rūpimi klausimai. Tokiu būdu būtų aiškus forumas išsikalbėjimui ir įvairiems užsienio lietuvių reikalams spręsti.

Tarpusavio ryšiai

Trečiasis pokalbis prasidėjo po vakarienos. Tema buvo JAV LB, Kanados LB ir PLB tarpusavio ryšiai. KLB vykdomoji vicepirmininkė adv. Joana Kuraitė-Lasienė apibūdino išeivijos veiklos problemą teigdamas, kad koordinacinė Bendruomenės užduotis nėra vykdoma. Mūsų tikslai yra surašyti Chartoje, PLB, JAV LB ir KLB statutuose – tad siekiai yra nustatyti, tačiau mūsų interpretacija nebetinka šioms laikams. Atrodo, darosi neaišku, koks yra mūsų darbas. Jei savo profesiniame gyvenime imamės konkretaus darbo ir žinome, kaip organizuotis ir persiorientuoti aplinkybėms besikeičiant, – kodėl mes taip pat konkrečiai nesitvarkome lietuviškos veiklos darbe?

Kraštų tarybos atlieka svarbų vaidmenį, bet susiduriame su atsakomybės problema, ir tenka daryti išvadą, kad mūsų organizacinė struktūra nebetinka dabartiniais reikalavimams. Reikia sušaukti specialų suvažiavimą, kuriame būtų kalbama tik viena tema:

Kraštų tarybos atlieka svarbų vaidmenį, bet susiduriame su atsakomybės problema, ir tenka daryti išvadą, kad mūsų organizacinė struktūra nebetinka dabartiniais reikalavimams. Reikia sušaukti specialų suvažiavimą, kuriame būtų kalbama tik viena tema:

nustatyti dabartines gaires ir vieną bendrą veiklos sampratą.

Toliau tarpbendruomeninių santykių reikalu kalbėjo Vytautas Volertas, sr., JAV LB Kultūros tarybos vykdomasis vicepirmininkas. Nesantaika iškilusi tarp JAV LB ir PLB todėl, kad PLB veikia JAV-ėse, nesitarus su JAV LB renka aukas, planuoja darbą remdamasi krašto valdybos finansais. Taipgi netinkamas yra tų pačių asmenų dalyvavimas abiejose valdybose. Pastaruoju klausimu kraštų valdybos turi padaryti nutarimus. Reikėtų sušaukti pirmininkų suvažiavimą, kaip buvo pageidauta pastutiniame PLB seime.

Pinigai – organizacijų kraujas

Paskutinį pranešimą padarė Arvydas Barzdukas, pristatydams planą finansų telkimo. Peržvelgęs pagrindines rinkliavas, kurios vykdomos JAV LB (pvz. Lietuvių fondo, Religinės šalpos, "Draugo", Vasario 16-tos proga), jis siūlė remtis principu "Po truputį, bet visi" ir išsiuntinėti aukų prašymus bendruomenės nariams kartu su mėnesinių "bilietų" knygutėmis ir lipinukais, atspausdintais su valdybos adresu. Paraginus priminio laiškeliais, norima, kad nariai įprastų siųsti nors mažą auką kas mėnesį, kai moka ir kitas sąskaitas. Renkant aukas, reikėtų rasti metodą, kuris būtų patogus, patrauklus ir ne per daug apsunkinantis. Svarbiausia būtų pastatyti aukų rinkimą ant nuolatinio pagrindo. Tam reikalui buvo paruoštas ir sudarytas pavyzdinis vokas su knyguite ir lipinukais, kurį galėjo visi apžiūrėti. Išsamesnių pastabų šiuo klausimu nebuvo, ir sesija užsibaigė 11 v.r.

Sekmadienio rytą, maždaug pusę pasitarimo dalyvių (iš viso šeštadienį buvo 24) susirinko diskusijas užbaigti, padaryti išvadas. Dr. Ambrozaitis priminė, jog reikėtų kovoti su veiklos užpuolančiu nuovargiu, ir veikti taip, kad darbo pagrindas būtų vienybė. L. Rugienienė siūlė, kad reikėtų ieškoti vyresnio amžiaus "pensi-ninkų", kurie baigia profesinį darbą, bet galėtų dar paskirti dalį laiko padirbėti Lietuvoje. Jos nuomone, Bendruomenei reikėtų savarankiškai tvarkytis, nes jungtis į vieną visumą su Lietuva dar greitai negalėsime. Dabar svarbu sustiprinti bendruomenių tinklą.

Jaunimo konkretūs prašymai Bendruomenei būtų – labiau remti "Bridges" žurnalą, padėti jį išgarsinti. PLJS trumpalaikis projektas savaime aišku yra PLJ kongresas Lietuvoje 1994 m. vasarą. Ilgalakis projektas gal būtų – surengti seminarą kartų santykių klausimams gvildinti.

Prieš baigiant bendrą posėdį (2 v.p.p.), po kurio sekė JAV LB valdybos posėdis, ilgiau buvo kalbėta apie "Lietuvos kovų ir kančių istorijos išleidimą, dėl kurio dalyviai pasisakė neigiamai ir reikalavo paskelbti šį viešą pareiškimą:

Jungtinių Amerikos Valstybių lietuvių bendruomenės ir Kanados lietuvių bendruomenės valdybos savo pasitarime, įvykusiame Southfield, Michigan, 1994 m. balandžio 30 – gegužės 1 d.d., pripažino šitos istorijos reikalingumą, tačiau reikšia susirūpinimą dėl jau išleisto pirmo "Lietuvos kovų ir kančių istorijos" tomo. Atsižvelgdamas į visuomenės pasipiktinimą dėl pirmo tomo dokumentų atrankos bei paaiškinimų trūkumo, sudaranciu klaidingą trėmimų vaizdą, siūlo PLB valdybai sustabdyti veikalo pirmo tomo platinimą ir naujų tomų bei priedų išleidimą, kol nebus sudaryta priežiūros komisija. KLB ir JAV LB valdybos yra pasirošusios padėti tokios komisijos sudaryme.

Dainų šventės tvarkaraštis

Lietuvos generalinis konsulas Toronte gavo iš Lietuvos kultūros ir švietimo ministerijos pranešimą, kad 1994 metų Dainų šventė vyks šia tvarka:

liepos 7 d., 6 v.v. Kaune – dainų diena Dainų slėnyje; liepos 8 d., 10 v.v. Vilniuje – ansamblų vakaras Kalnų parke; liepos 9 d., 6 v.v. Vilniuje – šokių diena "Žalgirio" stadione; liepos 10 d., 6 v.v. Vilniuje – dainų diena Vingio parke.

Operos ir baleto teatro kasoje priimami užsakymai išskatinti bilietų išgijimui. Kasa dirba kasdien, išskyrus pirmadienį, 12-3 v.p.p., 4 v.p.p. – 7 v.v. Bilietų kainos į reprezentacines vietas liepos mėn. 7, 8 ir 10 d.d. 40 litų. Liepos mėn. 9 dienai 40-60 litų. Smulkesnė informacija teikiama darbo dienomis nuo 9-12 val., tel. 62-01-93.

...lietuvių partizanų judėjimas bus tautos gyvenime atskleidęs visai naują puslapį, kurio negalima lyginti nei su kunigaikščių Lietuvos kova, nei su nepriklausomybės kovomis. Tai atvertė naują herojiškos kovos atmainą. Nesvarbu, kad jie fiziškai buvo sutriuškinti ir sunaikinti, bet jų dvasia liko gyva. J. Aistis

JAV ir KLB valdybų pasitarime, įvykusiame 1994 m. balandžio 30 – gegužės 1 d.d. Southfield, Mich. Kalba dr. KAZYS AMBROZAITIS. Sėdi KLB pirmininkas ALG. VAIČIŪNAS, JAV LB v-bos pirm. VYT. MACIŪNAS ir ALG. GEČYS

PARDUODAMAS trijų miegamųjų namas netoli Šv. Juozapo ligoninės ir Roncesvalles gatvės. **Prašoma kaina \$217.500.** Privatus kelias (garažas). Gražiai pertvarkytas namo vidus pakelia pirkimo vertę. Tai Jūsų svajonė. Tuojau skambinkite tel. **763-5161 – MARIJANA McKinnon.** Seminaras namų pirkėjams – kovo 22 d., 7 v.v.

The J. B. MARLATT Funeral Home, (1985 Ltd.)

615 Main Street East
HAMILTON, Ontario
Telefonas: 528-6303

195 King Street West
DUNDAS, Ontario
Telefonas: 627-7459

Laidotuvių namai
ir koplyčia

Optical Studio

OPTIKAS R. SCHMID
1586 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A7
(Prieš Lietuvių namus)

Telefonas 535-6252
Greitas patarnavimas, naujos kainos. Gaunami kontakto lėšiai (contact lenses).

Č. SENKEVIČIUS

Išėvija pasiekė maloniai stebinantis, nelauktas, netikėtas, retesnis spaudos paukštis. Tai leidinys "Lietuvių periodika vakarų Europoje 1944-1952". Pamatęs šią knygą, gal ne vienas dar tebegyvenantis išėvis šūktels: juk tai mūsų darbų rinkinys! Tai tiesa. Bet sutikime, kad tų darbų nė pėsakų nebūtų likę, jei nebūtų buvę tokių žmonių kaip Jonas Pranas Palukaitis, šio leidinio autorius, kuris rinko ir į užjūris parsitempė kone visą stovyklinį laikraštį – masinėle rašytus lietuvių žiniaraščius bei žurnalus. Ir štai šiandien po daugelio metų – viskas kaip ant delno vienam gražiai išleistame rinkinyje.

Leidinio išvaizda gera: didelės, žurnalinis formatas, kieti pilki viršeliai su anuomet leistų laikraščių "Naujasis gyvenimas" ir "Keleivis" faksimilių įspaudomis. Tituliname puslapyje randame, kad darba atliko leidykla "Žurnalistika" Vilniuje 1993 m. Atsakomuoju redaktoriumi pasirašo Domas Šniukas. Čia pat padėka "verslininkui Antanui Gediminui Pažerai, prisidėjusiam šios knygos leidimo kaštus".

Ivadinėse pastabose kalba pats autorius. Nušviečia šios knygos ruošimo eigą – įvairius planus, darbus, sunkumus, duomenų šaltinius, kurie autoriui buvo prieinami bibliografo A. Ružancovo ir Br. Kvikiolo gausios spaudos rinkiniose. Apgailestauja, kad dėl atstumų ir kitokių priežasčių negalėjęs peržiūrėti Vl. Lišauro ir dr. A. Geručio rinkinių. Pastebį, kad knygoje sudėti laikraščiai pavyzdžiai nereiškia jų iškilumo ar kokios skirtingos vertės – pasinaudota tuo, kas turėta ar buvo galima gauti. Autorius išreiškia viltį, kad ši knyga pagelbės istorikams, kurie kada nors rašys apie lietuvių laikraštį.

Ypatingai ir patį sunkiausią laikotarpį autorius apžvelgia straipsniu "Žlungantiame reiche", kai nesibaigiantys ir vargingi stabtelėjimai pakėlėse kartu su žmonėmis blaškė ir periodikos leidybą, cenzūruojamą, vokiečių įtaigojamą ir dėl nepalankių sąlygų nykstančią. Iš Vilniaus pasitraukęs "Karys" tik vienu numeriu tepapasirodė, o "Ateitis", persikėlusį į Tilžę, gyvavo dar pora mėnesių.

Pasiryzimą nepasiduoti su periodikos leidyba geriausiai gal apibūdina prisiminimas, kad "nežymioje Rytrpūris stotelėje, ant šalutinio bėgių stovčiame traukinyje spausdinamas "Už tėvynę", kuriam laikui liko vienintelis lietuviškas laikraštis". Tokie ir panašūs duomenys juk nebus vien tik statistikai ar istorijai, nes jie rodo tam tikrą kultūrinį gajumą, stačiai nuostabią ištvėrmę žmonių, kurie per bombardavimus, nepriklausomą, baimės ir nežinios dienomis svetimame krašte, blaškydamiesi iš vietos į vietą, su lietuvišku spausdintu žodžiu laikėsi iki paskutiniųjų. Ir po viso to išsikristymas į benamių stovyklas atrodo kaip kokios grįžimas į normalų gyvenimą, nors toli gražu jis toks nebuvo. Nenuostabu tad, kad apimusių dienų sąlygomis pasipylė įvairiųjų periodika.

Įdomu ir labai malonu jį pažvelgti, perfotografuotas ir labai sumazintas laikraščio skiltis per padidinamąjį stiklą patyrinti, beskaitant sugrįžti į anų dienų rūpesčius ir džiaugsmus. Kažkas kitiškos, nes kasdieniškos. Knyga ne ištisiniam skaitymui, daugiau žiūrėjimui, pasidomėjimui, ieškojimui – gal kas kam bus savas, artima. Ji padalinta pagal periodikos žanrus ir paskirtis – viskas sudėta į 280 puslapių. Didžioji grupė – tai Vakarų Vokietijoje leisti laikraščiai, jų 13. Žurnalų daugiau – 17, o jau stovyklinių biuletenių sąrašas net per du puslapius. Nemažai skyrų sudaro ir vadinamoji įvairi periodika. Tai daugiausia organizacijų, įvairių profesinių smabūrių bei religinių leidinių. Grupėje "Su svetimais ir svetimais" randame 9 ne lietuvių (daugiausia vokiečių ir anglų) kalba apie lietuvių tuo laikmečiu pasirodžiusius leidinius. Taipgi susipažįstame su bename periodika, leista Austrijoje, Belgijoje, Danijoje, Italijoje,

Norvegijoje, Prancūzijoje, Švedijoje, Šveicarijoje, Didž. Britanijoje. Kanadoje gyvenantiems išėjams įdomu dar ir tai, kad jie šiame skyriuje randa du ilgamečius "Tėviškės žiburių" redaktorius – prel. dr. Praną Gaidą, Belgijoje su kiais redagavusį dvisavaitinį laikraštį "Gimtoji šalis", ir Vytautą Kastytį, Norvegijoje ir Belgijos Zedelgheme redagavusį "Svetimaj padangėj".

Pateiktos periodikos faksimilių, aprašų bei skyrių tarpuose randame paaiškinamųjų straipsnių, kai kurių darbuotojų pluoštelių atsiminimų, trim nuotraukom iliustruotą apžvalgą apie išėjusiąją žurnalistų sąjungą (1946-1950) ir tos sąjungos narių sąrašą, liudijantį didelį savanorišką plunksnos žygeivių kadrą – iš viso 116 pavardžių, kurių 50 priklausė nepr. Lietuvos žurnalistų sąjungai.

Skyriuje "Literatūra" nurodyti A. Ružancovo sudaryti leidiniai – laikraščiai ir žurnalai, stovyklų metraščiai, apžvalgos ir atsiminimai. Iš viso 33 aprašai.

Knygos pabaigoje – autorius nuotraukėlė ir šis tas apie jį. Chronologine tvarka išvardinti žymesnieji jo darbai, veikla spaudos darbuotoje. To užtenka, kad susidarytum vaizdą apie žmogų, kuris visą gyvenimą paskyrė lietuviškai spaudai įvairiais įsipareigojimais: bendradarbis, leidėjas, redaktorius, spaustuvių vedėjas, vertėjas, bibliografas, Lietuvos žurnalistų sąjungos ir Tarptautinės žurnalistų federacijos narys.

Redaktorius Domas Šniukas užsklando žodyje paaiškina knygos atsiradimo eigą, nurodymas išleido kiliatis ir pasidžiaugdamas jos pasirodymu: "Ši knyga – šventos pagarbos duoklė mūsų tėvynainiams, kurie, blaškomi karo gaisrų ir pokario negandų, iš visų turčių labiausiai brangino įgimtąją lietuvišką žodį".

Kalbant apie lietuvišką žodį, norisi pastebėti, kad ir Sibiro tremtiniais jis buvo brangus. Net ir žiauraus režimo sąlygomis pasaulį išvydo vienas kitas leidinėlis. Tai vienur, tai kitur jau išnyra poezijos rankraščiai, slaptuose laiškuose perduoti šauksmai, atmintinai išmoksi ir dar neužrašyti kai kurie tiesos patvirtinimai. Visą tą medžiagą sukaupus, taipgi susidarytų nemažas leidinys. Ir tikrai reikėtų, kad toks atsirastų, nes ateities istorikams rūpės ne vien už tėvynės ribų gyvenę vakariečiai, bet lygia dalimi ir ryčiaičiai. Bus būtina taipgi apžvelgti ir visą kitą už Lietuvos ribų leistą periodiką – pirmiausia gal iki nepriklausomybės atstatymo.

Keturių puslapių prireikė abėcėliniam leidinio sąvadui, dviejuose puslapiuose turinys ir pačioje knygos pabaigoje metrika.

Jonas Pranas Palukaitis, LIETUVIŲ PERIODIKA VAKARŲ EUROPOJE 1944-1952. Redaktorė Danutė Melynienė, korektorė Lionė Starinskienė, korektorė Roma Norkutė. Tiražas 1000 egz. Išleido leidykla "Žurnalistika" Vilniuje. Spausdino "Spindulys" Kaune. Kaina sutartinė.

Atsiūsta paminėti

Rūta Gajauskaitė, KOL ŽAIZDOS NEUŽGIJO, Vilnius 1992 m., 32 psl. ir viršeliai; Lietuvos spaudoje skelbtų straipsnių rinkinys; spausdino valstybinė įmonė "Spauda" Kaune 10000 egz., kainą sutartinė.

ROMUALDAS NORKUS, žurnalo Lietuvai išėjvėjai – "Santaros" vyr. redaktorius, savo bute Kaune kartu su savo sūnumis ir žmona Nuotr. Ed. Šulacičio

Australijos Melburno dainos sambūris – 1994 m.

Melburno Dainos sambūris

Jis šiemet švenčia savo 45 metų veiklos sukaktį. Pradžioje choro branduolį sudarė

apie šešiolika buvusio Čiurlionio ansamblio dalyvių, savo laikina pastoge pasirinkusių Australiją. Su čiurlioniečiais susijungė Petro Morkūno dar kelionėje vandenynu į Australiją suburtą dainininkų grupelę. Savaitgaliais jie pradėjo burtis prie šventos giesmės, o vakarais privačiuose namuose visų pamiltai lietuviškai dainai. Petras Morkūnas pravedavo pirmąsias dainas, vėliau diriguoti pasiryžo čiurlionietis Juozas Petrašiūnas. Atvykus į Melburną Albertui Čelnei, pagaliam susiformavo choras, pasivadinęs "Aidu". Tačiau nedrįso vadintis tikru choru. Užtat vadindavosi tik dainos sambūriu. Taip ir paliko Melburno Dainos sambūrio vardas, kurio pradžia buvo 1949 m. Pirmasis gerai pavykęs metinis koncertas įvyko 1950 m. spalio 13 d.

Su dirigentu Albertu Čelnei Dainos sambūris, kaip labai stiprus meninis vienetas, džiugino ne tik lietuvių, bet ir australų visuomenę bei kitų tautybių ateivių įvairiomis progomis. Choras atliko daug viešų koncertų, jis dalyvavo visuose minėjimuose bei šventėse, baltiečių bei tarptautiniuose koncertuose. Jam talkindavo gražūs talentų būrelis, k. a. pranešėjos Alena Karazijienė, Jadzė Liutkaitė, Dalia Antanaitienė, pianistės – jaunosios Danutė Jokubauskaitė-Levickienė bei Zita Prašmutaitė ir Petras Čelna, solistės Magdūtė Žilinskaitė-Aukštikalnienė, Birutė Tamošiūnienė, Elena Čypienė, vėliau Virginija Bruožytė ir Birutė Šaulytė-Kymaitienė. Nors pradžioje chorą administravo tik vienas dainos entuziastas Leonas Baltrūnas, greitai teko sudaryti komitetą, kai atsirado platesnė veiklos barai. Ilgiausiai Dainos sambūriui pirmininkavo Kęstutis Lynikas, Bronė Stauginienė, Juozas Petrašiūnas, Vladas Bosikis.

Melburno Dainos sambūris itin pasižymėdavo Australijos lietuvių dienose, atlikdamas sudėtingus kūrinius, kuriuos Albertas Čelna, o vėliau Danutė Levickienė paruošdavo. Tai būdavo kantatos, nauji išėjvijos kompozitorių kūriniai, k. a. Alenos Karazijienės parašytas lietuviškas "Fautas", Broniaus Budriūno "Tu

Dana Mickutė-Mitkienė DŽIAUGSMAS NEPAŽYDĖS, eilėraščių rinktinė, 180 psl. ir viršeliai; viršelio aplanką ir iliustracijas piešė Paulius Jurkus Niujorke, išleido Violeta ir Mindaugas Gedgaudai Los Angeles, spaudė "Rytas" Klaipėdoje 1993 m. Tiražas 1000 egz. Kaina sutartinė.

Vilnių pasilik, Valdove" ir kt. Dainos sambūrio principas visuomet buvo, kad visus koncertus, nors ir labai sudėtingus, buvo "privalu atlikti be gaidų. Tas dažnai nustebindavo kitus chorus, ir jie tą būdą pritaikydavo sau.

Danai Levickienė vadovaujant, Dainos sambūris "iškeiliavo" pasaulį", dalyvaujamas 1978 m. Dainų šventėje Toronte, kur turėjo savo atskirą pasirodymą, ir ta pačia draug gastroliavo Kanados Hamiltone. JAV-bėse Dainos sambūris koncertavo su dideliu pasisekimu, nors ir ribotame sąstate, Los Angeles, Klivlande bei Čikagoje. Netrukus po šios istorinės kelionės, Dainos sambūris aplankė ir didžiąsias lietuvių kolonijas Australijoje: Geelongą, Hobartą, Perthą, Kanberą, Sidnį ir Brisbane.

Penkiolika "Santaros" numerių

Kultūros žurnalas Lietuvai ir išėjvėjai

EDVARDAS ŠULAITIS

Taip save apibūdina 1989 m. Kaune pradėtas žurnalas "Santara", kurio naujausia – 15-jį numerį neseniai iš ten gavome. Jeigu kitą mūsų tėvynėje Lietuvai ir išėjvėjai leidžiamą periodinį leidinį-savaitraštį "Gimtąjį kraštą" daug kas iš mūsų tautiečių gauna ir skaito, tai šis net ir inteligentų šeimos yra retas svečias. Nėra visai tikra, kodėl taip yra, bet aš manau, kad dauguma lietuvių išėjvijoje apie jį visai nežino, nes paprasčiausiai jo leidėjai nesugeba ar nenori jį šioje Atlanto pusėje išpopuliarinti. Kita priežastis gal ir ta, kad mūsų tautiečiai neturi laiko domėtis kultūrinio pobūdžio žurnalu.

Kaip ten bebūtų, įdomus yra betgi faktas, kad kultūrinio pobūdžio žurnalas, kaip "Santara", Lietuvoje gali išsilaikyti ir paskelbti tiek daug įdomios Lietuvos kultūrą, jos kūrėjų liečiančios medžiagos.

Šio žurnalo apimtis yra gana didelė – 128 puslapiai knyginio formato, išėina 4 kartus per metus, yra daug iliustracijų, kurių nemaža dalis – spalvotos.

Čia pasitenkime aptarti keturių paskutinių numerių, pradedant 1993 m. 1 nr., kuris žurnale yra žymimas "Pavasariu". Toliau eina kitų metų laikų numeriai, tačiau "Žiemos" 4 nr. kažkodėl žymimas jau 1994 m. data. Tai buvo daroma ir anksčiau, nors būtų geriau, jeigu visi, sakysime, 1993 m. numeriai, turėtų ir tų metų datą.

Pirmame 1993 m. numeryje randame straipsnius apie V. Mykolaitį-Putiną, A. Maceiną, A. Stulginskį, A. Tyruolį-Šešplaukį. Su savo poezija pateikiamas Klemensas Jūra, su dailės kūryba – R. Čarna, K. Zapkus, M. K. Čiurlionis, Pulgio Andriusio proza, J. Urbšio, K. Borutos laišakai ir kt.

Antrame 1993 m. nr. skaitome apie N. Dariūtę-Maštarietę, T. Petkevičių, E. Laucevičių, I. Stankūnaitę-Silvą. Skaitytojai supažindinami su M. Martinaičiu, H. Radausko, Algimanto Mikuto poezija. Pateikiama R. Visgirdos ir Z. Mikšio dailės darbai. Su straipsniais pasirodo J. Mekas, V. Trumpa, kun. R. Mikutavičius. Trumpai paminima ir Kanadoje gyvenusi dailininkė Anasztazija Tamošaitienė (yra ir vieno jos darbo spalvota nuotrauka), pažymint, kad plačiau dailininkė bus paminėta kitame nr. (Tai buvo padaryta 4 nr., o vienas jos kūriny įdėtas net šio numerio paskutiniame viršelio puslapyje).

Iš pirmųjų dainininkų beliko tik du dabartiniam sambūryje: Vincas Lazauskas ir Petras Morkūnas. Už jų ištvėrmę ir įnašą į sambūrio ilgą ir garbingą istoriją jiems suteiktas Dainos sambūrio garbės nario titulas, kaip ir anksčiau buvusiems dirigentui Albertui Čelnei bei administratoriui Leonui Baltrūnui. Šiuo metu Dainos sambūriui vadovauja darbščioji Birutė Prašmutaitė, jai pagelbsti chormeisteriai-pianistai Zita Prašmutaitė ir Petras Čelna. Jų vadovaujami 27 Dainos sambūrio choristai su entuziazmu ruošiasi išvykai į Pasaulio lietuvių dainų šventę Lietuvoje. Prieš tai žada koncertuoti Australijoje. Šioje grupėje į išsvajotą kelionę ruošiasi ir žilaplaukiai pensininkai, ir jauni moksleiviai, kurie savo tėvų gimtinę pamatys pirmą kartą.

Onutė Lynikienė, choro pirmininkė

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Įdomią senų nuotraukų parodą "Panevėžio partizanai 1944-53 metais" Čikagos ir apylinkių lietuviams vasario 16 – kovo 13 d. surengė lietuvių dailės muziejus Lemonte. Pirmą kartą šios parodos nuotraukos buvo rodytos Niudoje 1992 m. įvykusiame Lietuvos fotografų seminare. Jų negatyvus po pusimčio metų iš įvairių slėptuvių surankiojo ir laboratorijoje atnaujino panevėžietis fotomenininkas Stasys Bagdonavičius, išgelbėjęs bent dalį daugiau ar mažiau nukentėjusių. Lemonte ir Čikagos lietuvių parodoje matė iš jų pagamintas istorinių praeities vaizdų nevisada tobulas nuotraukas. Surasti negatyvai yra paminti iš Žaliosios gijos partizanų archyvo, vaizdavusio jų poilsio ir žygio valandas. Žaliosios gijos archyvas priklausė Panevėžio krašto partizanams. Didžioji dalis nuotraukose įamžintų partizanų žuvo.

A. a. Balys Gražulis, žurnalistas ir rašytojas, gimęs 1914 m. gruodžio 10 d. Varėnoje, mirė š. m. balandžio 2 d. Flinte, JAV Mičigano valstijoje. Ten jis dirbo automobilių gamybos pramonėje, bet turėjo išeiti ankstyvą pensiją dėl arterijų apvado operacijos bei jos dalinio pakartojimo ir kitų sutrikimų. Susilpnėjęs širdžiai sustiprinti pernai buvo įdėtas plakimo reguliatorius. Su kančiomis ligoninėje jam teko susipažinti net penkis kartus. Velionis buvo lietuvių rašytojų sąjungos, lietuvių rašytojų draugijos ir St. Butkaus šaulių kuopos Detroito narys. Kai sveikata pagerėdavo, jis kartais vėl pasirodydavo lietuvių renginiuose, parašydavo straipsnių "Dirvai" ir "Tėviškės žiburiams". Literatūrinį velionies palikimą sudaro novelių rinkinys "Brydė rugiuose" (1947) ir apysakų rinkinys "Sudužęs vaizdas" (1957). Velionis po gėdulinį Mišų Šv. Pijaus Šventovėje Flinte balandžio 16 d. buvo palaidotas krematoriume. Jo palaikai balandžio 23 d. palaidoti šalia anksti mirusio vienintelio sūnaus Rimanto Čikagoje, Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse. Giliam liūdesy liko liguista žmona Marija, marti Nijolė, vaikai Lida ir Vilija.

Velionis, Dzūkijos sūnus, literatūrinį darbą pradėjo 1932 m. šauliams sukurtais vaidinimais, bendradarbiavimu "Karyje", išėjvimo į kariuomenės radijo puslavalandžius. Kai 1941 m. birželio 22 d. prasidėjo vokiečių-sovietų karas, jis su būreliu sukilėlių jau pirmos dienos vakarą užėmė sovietų dar nespėjus sunaikinti Kauno radiofoną. Šių pastangų dėka sukilimui vadovavęs Leonas Prapuolenis (1913-1972), lietuvių aktyvistų fronto veikėjas, birželio 23 d. Kauno radijo bangomis pranešė Lietuvos nepriklausomybės atstatymą ir laikinosios vyriausybės sudarymą. 1941-44 m. a. a. B. Gražulis dirbo literatūrinio skyriaus redaktoriumi Kauno radiofone. Išvykdamas iš Lietuvos 1944 m. vasarą, jis trijose dėžėse Šančiuose užkasė 80 radiofono plokštelių su juse įrašytomis prez. A. Smetonos ir kitų politikų kalbomis, skulptoriaus J. Zikaro, poeto V. Mačernio bei kitų dabar jau mirusių kultūrininkų gyvaisiais žodžiais. Tas istorinis lobis jį išgelbėjusio a. a. B. Gražulio iniciatyva 1992 m. buvo surastas ir atkeltas nepriklausomybės atgavusiai Lietuvai.

Dvidešimt septynis plokštelių įrašus pavyko perkelti garsajuostėn. Tarp jų yra ir L. Prapuolenio 1941 m. birželio 23 d. skaitytas pranešimas apie Lietuvos nepriklausomybės atstatymą. Velionis šią garsajuostę buvo nusiuntęs kai kurių lietuviškųjų radijo valandėlių vadovams bei laikraščių redaktoriams. Niekas šiuo išaugotu įrašu nepasinaudojo, o jis, pasak velionies, esąs svarbus. Mat dabar jau kartais pasigirsta melagingų kaltinimų, kad anuometinė laikinoji Lietuvos vyriausybė L. Prapuolenio perskaitytame pranešime pasisakė "už visų žydų sunaikinimą". Savo didelę biblioteką velionis spėjo nusiųsti atgimusiūn Lietuvon. Jos siunttas jau gavo velionies gimtosios Varėnos biblioteka ir Vilniaus universitetas. Varėnai ištikimas dūklas a. a. Balys Gražulis lietuvių apgailestaudamas prastardavo, kad jo palaikų turėtų niekas neparvėžti Lietuvon. Tačiau vilties, matyt, nebuvo praradęs. Šeimos pranešime rašoma, kad kūnas sudegintas velionies pageidavimu, o Šv. Kazimiero kapinėse palaidota tik urna su palaikų pelenais.

Fotomenininko Vytauto Suslaivičiaus peizažinių nuotraukų parodą surengė Trakų centrinė biblioteka. Jis yra inžinierius, dirbantis Lietuvos elektrinėje.

"Jurgelio valsio" žemaitiškų kapelių šventėje Telsiuose dalyvavo muzikantų grupė iš Akmenės, Kuršėnų, Kelmės, Mažeikių, Raseinių, Užventčio ir Telšių. Visoms kapeloms, kartu sugrojuosioms tradicinį Jurgelio valsą, dirgavo jį sukūręs kompozitorius Jurgis Gaizauskas.

Lietuvos rašytojų sąjunga papildė 1994 m. kovo 10 d. priimti penki nauji nariai – literatūros kritikė Gražina Ramoškaitė-Gedienė, prozininkai Algis Kuklys, Vaidotas Morkūnas, Juozas Šikšnelis ir poetas Ričardas Šileika. Naujų rašytojų grupei priklauso ir dramaturgas Gediminas Jankus. Lietuvos rašytojų klubo Vilniuje surengtoje susipažinimo popietėje dalyvavo tik trys naujieji nariai, atvykę iš kitų Lietuvos miestų: poetas Ričardas Šileika – iš Radviliškio, prozininkas Juozas Šikšnelis – iš Klaipėdos ir dramaturgas Gediminas Jankus – iš Kauno. R. Šileika yra fotografas, išleidęs poezijos rinkinėlį "Kalvaratas". Jo eilėraščių yra paskelbę laikraščiai ir žurnalai. J. Šikšnelis, dirbantis viešojoje I. Simanaitės bibliotekoje, yra autorius novelių ir apysakos rinkinio "Šilūs". G. Jankaus pjesė apie Vydūną jau išvydo rampos šviesą Kaune. Jis taipgi yra parašęs romaną ir kitų pjesių. Susitikimo popietėje G. Jankus kalbėjo apie scenos meno vaidmenį – koks jis yra dabar ir koks turėtų būti.

Rašytojo ir filosofo Vydūno (1868-1953) pirmasis muziejus Lietuvoje atidarytas Kintuose, Šilutės rajone. Muziejui panaudota 1705 m. su evangelikų liuteronų šventove jų reikalams pastatyta mokykla, kurioje 1888-1892 m. mokytoju dirbo dar savo tikrąja Vilhelmo Storostos pavardę žinomas Vydūnas. Mokyklos pastatą pagal architektės Vigilijos Paulionienės projektą atnaujino Klaipėdos firma "Minigė". Vienoje pastato dalyje jau veikia Šilutės meno mokyklos muzikos skyrius, o rudenį darbą pradės ir dailės skyrius. Kita pastato dalis yra skirta Vydūno muziejui. Jin jau perkelti Šilutės muziejuje sutelkti gausūs rodiniai – įvairių metų bei leidyklų Vydūno filosofinės ir grožinės literatūros leidinių rinkinys, poimtinė Vydūno kaukė, jo atminimui sukurti dailininkų darbai, vaikų piešiniai. Muziejun atvežta ir Vydūno arfa, kurią jis buvo palikęs Tilžėje, II D. karo metais skubėdamas pasitraukti į Vakarų. Atnaujinamas ir prie Vydūno muziejaus stovintis ūkinis pastatas. Jame bus įrengta nedidelė salė, laikinai įsikurs Šilutės meno mokyklos medžio darbų ir keramikos klasės. Ateityje šiame pastate planuojama įsteigti mažam Kintų miesteliui reikalingą amatų mokyklą.

Dirigento Mykolo Bukšos (1869-1953) 125-tojo gimtadienio minėjimą Vilniuje balandžio 13 d. surengė Lietuvos menininkų rūmai. Velionis gimė ir mirė Vilniuje, bet buvo baigęs Petrapilio konservatoriją, operų dirigento dirbęs Maskvoje, Tbilisyje, Charkove, Samaroje, Permėje bei kituose Rusijos miestuose. Tėvynei jis grįžo tik 1927 m., pakviestas Lietuvos operos ir baleto teatro vadovų Kaune. Dirbdamas vyr. dirigentu, jis pastatė visas tuometines lietuviškas operas – J. Karnavičiaus "Gražiną" ir "Radvilą Perkūną", A. Raciūno "Tris talismanus". Iki mirties M. Bukša lietuviškojo teatro scenoje paruošė apie šimtą operos ir baleto spektaklių. Jis taipgi ugė jaunuosius dainininkus ir, profesoriaudamas konservatorijoje, augino būsimuosius dirigentus. M. Bukšos kūrybinį kelią minėjimo dalyviais nuviešė rodiniai gausi paroda, surengta Lietuvos teatro ir muzikos muziejaus. Minėjimo vakarui Menininkų rūmose vadovavo muzikologė A. Žiuraitytė. Atsiminimais dalijosi dirigentai R. Geniušas ir J. Vaidauskas, operos veteranė I. Ylienė, velionių už teatro ribų pažinojęs Ch. Potišinskas. Arijas iš P. Čaikovskio ir M. Musorgskio operų atliko solistai R. Šilinskaitė, I. Veselgaitė, B. Bergorulkas, V. Vyšniauskas, A. Kisielaitis, R. Jakutytė-Biveinienė ir O. Taškinaite. Koncertant buvo įjungti ir paties M. Bukšos sukurti romanai.

V. Kst.

PRISIKĖLIMO
PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

999 College St., Toronto, Ontario M6H 1A8

Telefonai: (416) 532-3400 ir 532-3414
Anapilyje telefonas: (905) 566-0006

KASOS VALANDOS: Pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais – nuo 9 v. ryto iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais – nuo 9 v. ryto iki 8 v.v.; šeštadieniais – nuo 9 v. ryto iki 1 p.p.; sekmadieniais nuo 9 v. ryto iki 12.30 v.p.p. SKYRIUS ANAPILYJE: sekmadieniais nuo 9 v. ryto iki 12.30 v.p.p.; ketvirtadieniais nuo 1 v.p.p. iki 8 v.v.

MOKA UŽ:

90-179 d. term. ind.	4.75%
180-364 d. term. ind.	5.25%
1 metų term. indėlius	5.25%
2 metų term. indėlius	5.25%
3 metų term. indėlius	5.75%
4 metų term. indėlius	6.00%
5 metų term. indėlius	6.00%
1 metų GIC-mėn. palū.	5.00%
1 metų GIC-met. palū.	5.75%
2 metų GIC-met. palū.	6.00%
3 metų GIC-met. palū.	6.25%
4 metų GIC-met. palū.	6.75%
5 metų GIC-met. palū.	7.00%
RRSP, RRIF ir OHOSP	3.50%
RRSP ir RRIF-1 m. term. ind.	5.75%
RRSP ir RRIF-2 m. term. ind.	6.00%
RRSP ir RRIF-3 m. term. ind.	6.25%
RRSP ir RRIF-4 m. term. ind.	6.50%
RRSP ir RRIF-5 m. term. ind.	6.50%
Taupomąją sąskaitą	3.25%
Kasd. pal. taupymo sąsk.	3.50%
Kasd. pal. čekių sąsk. iki 1.75% Amerikos dol. kasd. pal. taupymo sąsk.	2.50%

IMA UŽ:

Asmeninės paskolas	
nuo	8.50%
Sutarties paskolas	
nuo	8.50%
Nekiln. turto paskolas:	
Su nekeičiamu nuosimčiu	
1 metų	8.00%
2 metų	8.50%
3 metų	8.75%
Su keičiamu nuosimčiu	
1, 2 ir 3 metų	6.25%

Draudžiame asmenines ir sutarties paskolas iki \$15,000 ir narių gyvybę iki \$2,000 už santaupas laikomas šerų, čekių ir taupymo sąskaitose.

AKTYVAI per 56 milijonus dolerių

Mūsų tikslas – ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas

BVL ELECTRICAL ENGINEERING Licence E-2392

Taisau senas ir įvedu naujas:

- ELEKTROS INSTALACIJAS
- VĖSINIMO SISTEMAS
- Taisau visų rūšių
- ŠALDYTUVUS • SKALBIMO MAŠINAS • ELEKTRINES PLYTELES
- DŽIOVINTUVUS • KITUS BUITINIUS ĮRENGIMUS

Skambinti Vytui tel. 200-8960 arba 236-9071, Toronte.
Greitas – sąžiningas – pigus patarnavimas. Visi darbai garantuoti pagal susitarimą.

DRAUDA "ALL THE CHOICE IN THE WORLD"

MASKELL INSURANCE BROKERS LTD. (Savininkas Balys Maskeliūnas)

Tel. 251-4864, 251-4025, 251-4824 • Namų: 277-0814
2405 Lakeshore Boulevard West, Suite 403
Toronto, Ontario M8V 1C6

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA • 35 METŲ PATIRTIS
• ĮVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

Real Estate Service

"CENTRO KUBAS"

Tik lietuvių tvarkomas nekilnojamojo turto biuras iš Vilniaus "Centro kubas" priima užsakymus parinkti ir įsigyti gyvenamuosius namus ir butus Vilniuje. Kiekvienam besidomintiui asmeniškai suteiksime informaciją.

"Centro kubas"
Pylimo gatvė Nr. 12
2001 Vilnius
Lithuania
tel. (370-2) 22-70-90, 22-78-41

Countrywide WESTSIDE REALTY INC.

Jei norite pirkti ar parduoti namą, ar gauti informaciją, prašau man paskambinti. Prižaduo mielai ir sąžiningai patarnauti.

Lina Kuliavienė

2323 Bloor St. West nr. 218, Toronto, Ontario M6S 4W1
(Windermere – Bloor kampas)
Tel. (416) 767-9000 Fax (416) 767-0382

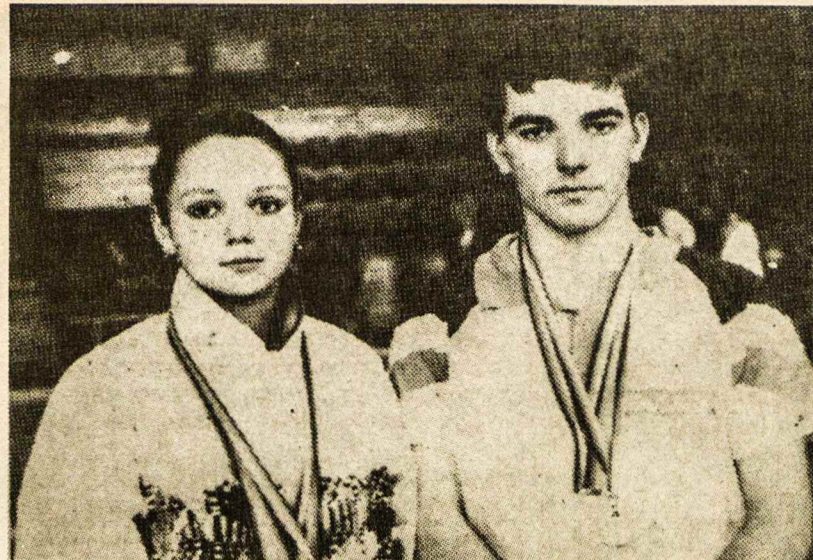
DRAUDA

Gyvybės – verslo – namų – automobilių – sveikatos – kelionių – pensijų (RRSP, RRIF)
Greitas ir tikslus patarnavimas. Skambinkite

JUOZUI EIMIUI RAMUI
tel. 239-7733

namų 766-5857 FAX 234-5187

CHOLKAN INSURANCE BROKERS LIMITED
3836 BLOOR ST. W., ETOBICOKE, ONTARIO M9B 1L1
Klientų patogumui, susitarus, atvažiuoju į namus

Lietuvos stalo teniso čempionai: moterų vieneto – RŪTA GARKAUSKAITĖ (17 m.) ir vyrų vieneto – GINTAUTAS JUČNA (16 m.) Nuotr. Petro Tupės

SPORTAS

Redaguoja SIGITAS KRAŠAUSKAS.
32 Pasadena Gardens, Toronto, Ontario, M6S 4R5.
telefonas (416) 766-5367

Stalo teniso atžalynas žiba

Dažnai, užsienio didžiojoje spaudoje aptinkama aprašymų, teigiamai vertinant Lietuvos stalo tenisininkų pasirodymus tarptautinėse varžybose. Tokių pasirodymų ir reikšmingų atsiekimų būta ir anksčiau. Stalo tenisas pradėtas Lietuvoje žaisti 1922 metais, o jau 1939 metais, Pasaulio stalo teniso pirmenybėse Egipte buvo iškovota ketvirtą vietą. Tuometinėje Lietuvos rinktinėje žaidė E. Nikolskis, V. Dzindziliauskas, V. Variakojis ir Ch. Duskas. Po II pasaulinio karo, sovietinėje Lietuvoje buvo išryškėję stalo teniso meistrai: A. Saunoris (šešis kartus Sov. Sąjungos meistras), O. Žilevičiūtė, B. Balaišienė, R. Paškevičius, A. Zablockis, L. Balaišytė (1962 m. Europos jaunių čempionė), Asta Giedraitytė (1973 m. mišraus dvejetainio Europos viceministerė) ir kt. Lietuvos stalo tenise, kaip ir daugelyje sporto šakų, būta pakilimo, būta ir smukimo laikotarpio, kas visuomet priklauso nuo gyvenimo sąlygų ir metodų sportininkus ruošiant aušto lygio pergalems. Šiandienėje, vėl nepriklausomybės atgavusioje Lietuvoje, stalo tenisui skiriama nemažai dėmesio. Geriausiai žaidžia ir treniruojasi užsienio, kur profesionaliam pakilimui geros sąlygos. Daug visokių labai aukšto lygio varžybų, kuriose sportininkas grūdina ir jam atsiskleidžia galimybes tobulėti. Suglaustai, apie dabartinį Lietuvos stalo teniso entuziasmą vadovus ir atžalyną, kuris pradeda vėl žibėti.

Vilniuje veikia stalo teniso klubas vardu "Ping Pong", kurio įkūrėjas yra Lietuvos stalo teniso federacijos generalinis sekretorius Helmutas Lisinas. Šis žmogus visa dūša atsidavęs stalo tenisui. Jis yra šio klubo menedžeris ir vyriausias treneris. Be jo organizacinės patirties ir pedagogiško sugebėjimo jaunam sportininkui perduoti žaidimo pagrindus, šio klubo steigimas nebūtų buvęs realus užmojis. Taigi, be Lisino nebūtų klubo, kuriame dabar treniruojasi daugiau kaip šimtas jaunuolių, o su naujų mokslo metų pradžia, visuomet ateina naujų. Klubo programa yra dviejų dalių. Galima pasirinkti žaidimo pamokas ir žaidimą tik savo malonumui, arba sunkų darbą, kas liečia pergalės ir žinoma, už mokyklos ribų jau, siekiamą profesionalinio meistriškumo. Tai yra sunki programos dalis, kurią ištvėrus, lydimi laimėti ir darbištvumui, individualas gali tikėtis gerų rezultatų ir net pragyvenimo iš stalo teniso.

Lietuvoje nėra varžybų, kad žaidėjai galėtų siekti tarptautinio lygio. Helmutas Lisinas mano, kad sutartys su užsienio klubais nėra bloga išeitis. Viena iš jo mokinių, Dovilė Radzevičiūtė yra išvykusi treniruotis ir žaisti į Švediją. 1993 m. rugpjūčio mėnesį vykusioje tarptautiniame stalo teniso festivalyje, kuriame dalyvavo 300 žaidėjų iš 36 kraštų, Kristina Totilaitė ir Dovilė Radzevičiūtė laimėjo jaunių komandinės varžybose trečią vietą. Radzevičiūtės žaidimu susidomėjęs Karlsborgo "If Tivo" klubo prezidentas ją ir pakvietė treniruotis ir žaisti už jo klubą Švedijoje. Dovilė yra tik 16 metų amžiaus.

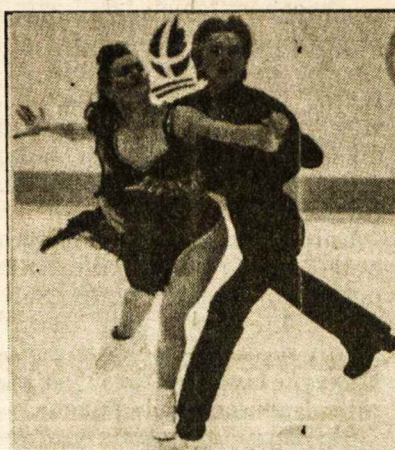
Antras Helmutas Lisino mokyns, Gintautas Jučna, jau antrą sezoną žaidžia aukščiausiosios Čekijos lygos čempionate. Su Ostravos komanda pretenduojantis į medalius. Pirmojo sezono metu, įpusėjęs čempionatui pasiekė 15 pergalę ir 5 kartus pralaimėjo. Šiais metais, likus žaisti su trimis klubais, visus 19 susitikimų laimėjęs. Gintautas Jučna, iš Čekijos atvykęs į Lietuvos stalo teniso čempionatą, vyrų vieneto varžybose laimėjo meistrerio titulą. Antrąją vietą užėmė Artūras Orlovas (irgi žaidžiantis Čekijoje) ir trečią, kaunietis L. Vaškevičius.

Helmutas Lisinas sako, kad jo įsteigta "Ping Pong" klubas, jo "vaikų" tarpe auga "tikras perlas" – dvylikametis Vyktinas Sirusas. Jis mano, kad šis kairiarankis berniukas gali išaugti stalo teniso didmeistriu. H. Lisino mama yra vokietė, ir ji išvyko gyventi į Vokietiją. Tai gali daryti ir jį, tačiau šios minties kratosi ir yra pareiškęs, kad jam sunku būtų palikti klubą ir Lietuvos stalo tenisą. Jam gerai ir Lietuvoje...

Kita lietuvių, sukelusi pasaulio stalo tenise susidomėjimą, yra septyniolikametė moksleivė iš Kauno – Rūta Garkauskaitė. Ji stalo teniso abėcėlę išmokė iš savo mamos. Beje, jos mama Roma Giedraitytė-Garkauskienė pati ne vieną kartą metus garsinusi Lietuvos stalo tenisą yra dabartinė Lietuvos moterų stalo teniso rinktinės vyriausia trenerė, taip pat, pagrindinė trenerė ir savo dukters.

Šių metų Lietuvos stalo teniso čempionatą, moterų vieneto varžybose Rūta Garkauskaitė laimėjo meistrės titulą. Antroje vietoje liko Kristina Totilaitė ir trečioje, Jolanta Prūsienė. R. Garkauskaitė tarptautinėse varžybose yra lygėsi sėkmė. Apie jos laimėjimus buvo plačiau rašyta "Tėviskės žiburiuose" anksčiau. Kaip žinome, didžiausia garbė jai teko pasaulio jaunių stalo teniso čempionate Japonijoje, šių metų sausį, laimėjusi pasaulio vicečempionės titulą. Paskutinis jos atsieikimas kartu su Jolanta Prūsienė, Europos stalo teniso čempionate Birmingham'e, moterų dvejetainio varžybose, laimėtas bronzos medalis. Tokio lygio varžybose Lietuvos atstovai paskutinį kartą laimėjo prieš 20 metų. Tai pavyko tada pasiekti dabartinės prizininės Rūtos Garkauskaitės tetai Astai Giedraitytei-Stankienei. Rūta žurnalistas juokaudama pareiškė, kad ji tęsianti gimines tradicijas. Šiuo metu Rūta Garkauskaitė treniruojasi ir žaidžia Izraelio Brno "Esox" klube. Į namus grįš tik prieš Europos jaunių čempionatą, kuris vyks Paryžiuje. 1994 m. liepos 15-24 d.d.

Sig. K.

Į pasaulio geriausių šokėjų ant ledo dešimtuką įsirišė kaunietė MARGARITA DROBIAZKO ir POVILAS VANAGAS 1994 metų varžybose Japonijoje

Iš 40 porų Lietuvos atstovai 9-tieji

Japonijoje, Čibos mieste, vykusioje 1994 kovo antroje pusėje Pasaulio dailiojo čiuožimo pirmenybėse dalyvavo keturi Lietuvos sportininkai. Ledo šokio rungtyje jau kelintą kartą šio lygio varžybose pasirodė Margarita Drobiazko ir Povilas Vanagas. Atskirose moterų bei vyrų varžybose pirmą kartą – šešiolikmetė iš Kauno Ingrida Zenkevičiūtė ir Vaidotas Juraitis. Abu kauniečiai šiais metais yra rungtyniavę Europos čempionate, o Zenkevičiūtė, 1992 ir 1993 metais yra dalyvavusi Pasaulio jaunimo čempionatuose, tačiau debiutavimas šiame Pasaulio čempionate pirmą kartą abiem buvo naudingas. Tarptautinėje plotmėje pradėję pirmuosius žingsnius, jie turėjo progos mokytis ir kaupti patyrimą.

Vyrų varžybose užsiregistravo 41 dalyvis. V. Juraitis savo grupėje liko paskutiniu. Moterų varžybas pradėjo 42 sportininkės. I. Zenkevičiūtė savo grupėje tarp 21, liko 18-tąja.

Šokių ant ledo varžybose (dalyvavo 40 porų) po privalomojo pasirodymo pirmavo rusai, olimpiniai čempionai O. Griščuk ir J. Platonas. Mūsų šokių pora – M. Drobiazko ir P. Vanagas – su prancūzų pora – A. Anisiva ir G. Peizerat, dalijosi 10-ja vieta, surinkę po 4,2 taško. Vėlesnėje varžybų eigoje, M. Drobiazko ir P. Vanagas, dar laimėjo kelėtašų taškų pasistūmė aukštyn ir pagaliau išsikovojo 9-tąją vietą ir pateko į pirmąjį dešimtuką pasaulyje.

Lietuvos sportininkams, kaip ir visiems čempionato dalyviams, kelionės išlaidas į šias pirmenybes apmokėjo ISU (Tarptautinė čiuožėjų sąjunga).

Didžiosios žaidynės Detroite

Kaip jau anksčiau skelbta, 44-tosios ŠALFAS-gos sporto žaidynės vyks Detroite 1994 m. gegužės 27-29 d.d. Jas vykdo Detroito LSK "Kovas". Primenama, kad pagal preliminarines registracijos davinius, šiose žaidynėse bus varžomasi krepšinyje, tinklinyje, ledo ritulyje, lauko tenise ir kėgliaivime. Anksčiau planuotos stalo teniso pirmenybės dėl nepakankamo susidomėjimo nebus vykdomos.

Krepšinyje varžybos vyks vyrų A, vyrų B, moterų ir jaunių A klasėse. Tinklinyje, vyrų ir moterų klasėse. Ledo ritulio pirmenybės vyks vienoje, vyrų klasėje (amžius neribojamas). Lauko tenise: vyrų A, vyrų B, vyrų amžiaus grupėse, moterų (amžius neribojamas), 35 m. ir vyresnių, mergaičių 18 m. amžiaus ir jaunesnių, dvejetainį vyrų ir mišrūs. Kėgliaivimo pirmenybės bus komandinės ir individualinės.

Smulkios informacijos praneštos visiems klubams. Dėl papildomų informacijų kreiptis į organizacinio komiteto pirmininką Algį Rugienį, tel. 810-642-7049, arba į atitinkamų sporto šakų varžybų vadovus. ŠALFAS-gos c. v-ba

Tūkstantis tik už dalyvavimą

Tarptautinės lengvosios atletikos federacijos IAAF prezidentas Primo Nebiolo Turino dienraščiui "La Stampa" pareiškė, kad 1995 metų Pasaulio lengvosios atletikos pirmenybėse bus padidintas premijų fondas, o svarbiausia – kiekvienas startuojantis sportininkas tuojau pat gaus vieno tūkstančio dolerių premiją.

Primo Nebiolo pareiškė, kad jis yra patenkintas kitų sporto šakų federacijų kreipiamu dėmesiu, priartint tarptautinės lengvosios atletikos federacijos metodus kovojant su narkotikais. Jis sako, kad narkotikų vartojimas yra labai kenksmingas visam sportui, ir ši problema turi būti išspręsta visam laikui.

Lietuvos olimpietis, aukso medalistas disko metime R. Ubartas, suolininkė į tolį, olimpietė Nijolė Medvedeva (4-ta vieta Barcelonoje) jau yra papulę ir narkotikus vartojusių eiles. Būkim atviri: tai yra nemalonu visiems, kraštui ir išeivijai.

Ateitininkų žinios

Studentų ateitininkų rekolekcijos ir baidarių kelionė įvyks 1994 gegužės 27-29 d.d. Algonquin Parke. Rekolekcijų programai vadovaus kun. Antanas Saulaitis, SJ. Keliaudami baidarėmis, mąstysim, kas yra ir kaip mes kuriam Dievo Karalystę pagal Jo valią. Penktadienį vakare (geg. 27 d.) nuvyksime į Dwight Base (netoli Huntsville) ir ten pernaksivime. Pradžioje iškyla anksti šeštadienį rytą. Sekmadienį vakare grįšime į Torontą. Prašome iš anksto užsiregistruoti (iki gegužės 15 d.) pas Tadą Slivinską tel. 447-6043 arba Liną Daukšą 588-4744.

Toronto moksleiviai gyuoja. Gegužės 14 d. jau įvyko pirmas įdomus ir smagus susipažinimo susirinkimas. Dar ne per vėlu prisidėti prie pilnos pavasario programos. Antrasis susirinkimas numatytas birželio 5 d., o trečiam susirinkimui planuojama baidarių (canoe) kelionė gamtoje (šio susirinkimo data bus pranešta vėliau). Ši pavasari moksleivių globoja Linas Daukša (588-4744), Leonas Ehlers (767-2781), Dana Grajauskaitė (534-2294), Gabija Petrauskienė (325-5402) ir kun. Edis Putrimas (533-0621).

Priekongresinė stovykla 1994 liepos 11-14 d.d. Berčiūnuose, Lietuvoje. XII-tojo Ateitininkų kongreso rengėjai kviečia viso pasaulio studentus ir moksleivius ateitininkus dalyvauti. Stovyklos programa: pirmadienį, liepos 11 – susipažinimo vakaras, antradienį, liepos 12 – darbo diena, laukimas, linksdavakaris, trečiadienį, liepos 13 d. – akademinė programa, užsiėmimų popietė, susikaupimo vakaras, ketvirtadienį, liepos 14 – bendra kelionė Vilniun ir pirmą pokarinių ateitininkų kongresą laisvoje tėvynėje.

Nepamirškime Dainavos stovyklų! Jaunučių, moksleivių ir senoraugų stovykloms rengiamos šiai vasarai mylimame lietuviškame kampelyje Michigan valstijoje. Stovyklų datos bus paskelbtos šiame skyrelyje.

Šios savaitės mintis: Jėzus priėjo, palietė juos ir tarė: "Kelkitės, nebijokite!" (Mt 17,7). D.S.

Skautų veikla

• Ruošiantis LSS vadovų suvažiavimui gegužės 3 d. tūntininkų namuose buvo suauktas planavimo posėdis. Pirmininkaujant tūnt. v. A. Senkui ir sekr. v. sk. sl. I. Pivorūtei, dalyvavo darugininkės-kai ps. K. Dambraitė-Janowicz, s. V. Grybienė, v. s. V. Skrinakas, tūnt. s. V. Senkuvienė, seserijos atstovė ps. J. Batūrienė, v. s. F. Mockus. Nutarta programai paruošti sudaryti papildomą komitetą. Pasiruošimo darbai numatyti aptarti iki birželio 8 d. posėdžio.

• Artėjant vasaros atostogoms, išskyloms, stovykloms, Toronto skautų-čių tėvų komitetas stengiasi įvairiais būdais padėti skautiškai veiklai. Gegužės 14 d. buvo surengtas daiktų išpardavimas, Neil McLennan parke. Gauta \$303 pelno. Šiam sumanymui vadovavo pirm. ps. Ona Narušienė, talkinama komiteto ir kitų rėmėjų. M.

LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

MOKA :

4.75% už 90 dienų term. indėlius	
5.25% už 6 mėnesių term. indėlius	
5.25% už 1 m. term. indėlius	
5.25% už 2 m. term. indėlius	
5.75% už 3 m. term. indėlius	
6.00% už 4 m. term. indėlius	
6.00% už 5 m. term. indėlius	
5.00% už 1 m. GIC mėn. palū.	
5.75% už 1 m. GIC invest. pažym.	
6.00% už 2 m. GIC invest. pažym.	
6.25% už 3 m. GIC invest. pažym.	
6.75% už 4 m. GIC invest. pažym.	
7.00% už 5 m. GIC invest. pažym.	
3.50% už RRSP ir RRIF ind. (variable rate)	
5.75% už RRSP ir RRIF 1 m. term. ind.	
6.00% už RRSP ir RRIF 2 m. term. ind.	
6.25% už RRSP ir RRIF 3 m. term. ind.	
6.75% už RRSP ir RRIF 4 m. term. ind.	
7.00% už RRSP ir RRIF 5 m. term. ind.	
3.50% už OHOSP (variable rate)	
3.25% už taupymo sąsk. (gyvybės drauda)	
3.50% kasd. pal. čekių sąsk. virš 10,000	
2.50% už Amerikos dol. kasd. pal. sąsk. (US dol. Sav. Acc.)	

I M A :

už asmenines paskolas nuo	8.00%
už nekilnojamojo turto paskolas (mortgages): su nekeičiamu nuosimčiu	
1 metų	7.00%
2 metų	7.75%
3 metų	8.00%
(fixed rate)	

su keičiamu nuosimčiu	
1, 2 ar 3 metų	6.00%
(variable rate)	

Asmeninės paskolas duodame iki \$65,000 ir mortgicijus iki 75% įkainoto turto. Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgicijai.

Nuosimčiai gali pasikeisti savaitės eigoje.

AKTYVAI per 100 milijonų dolerių

Kredito kortelė

Visų narių gyvybę apdrausta santaupų dydįje, bet ne daugiau \$2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$30,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. Gaunama pinigines perlaides. Kelionių čekiai (American Express, Thomas Cook mastercard cheques). Kelionių drauda nariams ir svečiams iš kitų kraštų. (The Co-operatos & Blue Cross). Nekilnojamojo turto paskolų (mortgage) drauda. (Cumis & The Co-operatos).

KASOS VALANDOS:

- Pirmadienį, antradienį, trečiadienį nuo 9 v.r.-3.30 v.p.p.
- Ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v.r.-8 v.v.
- Šeštadieniais nuo 9 v.r.-1 v.p.p.

BŪSTINĖ: Lietuvių namai –

1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A6

Telefonas 532-1149

GĖLIŲ PARDUOTUVĖ VICTORIA

416 Roncesvalles Ave., Toronto, Ontario M6R 2N2
(prie Turner & Porter laidotuvių namų).

Rožės ilgais kotais \$19.95 už tuziną, normalaus dydžio \$9.95 už tuziną.
Paruošiamos gėlės įvairioms progoms – vestuvėms, laidotuviams ir t.t.
Prieinamos kainos. Pristatome Toronto mieste nemokamai.
Skambinti tel. 536-1994

LEDAS REFRIGERATION
AIR CONDITIONING & APPLIANCES

Taisau ir įvedu visų rūšių

- Namų ir automobilių vėsinimo sistemas
- Šaldytuvus, šaldymo sistemas
- Elektrines viryklas, indų plovimo mašinas
- Skalbimo mašinas, džiovintuvus
- Atlieku įvairius vandentiekio (plumbing) darbus.

Skambinti R. Jareckui
PAGE 370-3539 arba tel. 222-1372 Toronte
(Nemokamas atvažiavimas ir įkainavimas.)

DAIVA DALINDA, BBA,
Broker Tel. (416) 231-5000

Amerikos didžiausia namų pardavimo įstaiga plečiasi Kanadoje!

Islington-Kingsway Realty Inc.
Prezidentė, turinti 14 metų patyrimą, jums sąžiningai patarnaus.
Nemokamas namo įvertinimas.

2908 Bloor Street West,
Etobicoke, Ontario M8X 1B6 FAX (416) 233-2713

MEDELIS CONSULTING
1407 Sarscey St., Oshawa, Ont. L1G 4N2
Tel. 1-905-434-1847 FAX 1-905-728-5745
ALGIS ar STEFA MEDELIAI

- Visos paslaugos atsikviečiant jūsų gimines iš Lietuvos. Kreipkitės visomis savaitės dienomis, išskyrus trečiadienius. Reikalui esant atvažiuojame į namus.

KELIONĖS Į LIETUVĄ per Amsterdamą, Frankfurtą, Helsinkį, Kopenhagą, Varšuvą arba kitomis jūsų pageidaujamomis oro linijomis. Didelis pasirinkimas, geros kainos.

\$995 plus mokesčiai – per KOPENHAGĄ
IŠSKRENDANT gegužės 25 arba birželio 1 ir grįžtant birželio 9 arba liepos 14 GRĮŽTANT liepos 28 ar vėliau \$1055 plus mokesčiai
IŠSKRENDANT birželio 29, liepos 6 arba rugpjūčio 3 ar 17 ir GRĮŽTANT birželio 30, liepos 14, rugpjūčio 11 ar 25 \$1135 plus mokesčiai
Pilna kaina sumokama užsiskaitant kelione. Taip pat teiraukitės apie tokias geras kainas, atsikviečiant savo gimines iš Lietuvos. Naudokitės progą, bilietų neperdaugausia! – IŠPARDAVIMAS RIBOTAM LAIKUI –
Skrendant dviem asmenimis kartu, į virš minėtą kainą įeina ir 2 naktynės Kopenhagoje. Skrendant pavieniui – už naktį priemoka \$50.
TURIM DAR KELETĄ VIETŲ Į DAINŲ SVENTĘ SU "GINTARU"
PER KOPENHAGĄ su visais mokesčiais \$1225
Dėl smulkesnės informacijos kreipkitės trečiadieniais nuo 11 v.r. iki 5 v.p.p. į Algį Medelį asmeniškai arba kasdien nuo 9.30 v.r. iki 6 v.v. į Kristiną (angliškai, rusiškai arba lenkiškai).

UNITY TRAVEL, 1558 Bloor St. W., Toronto, Ontario M6P 1A4
Tel. 416-538-6570 FAX 416-538-9657

ALGIS MEDELIS

Ivairios žinios

Lietuvos seimo nariai — Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių s-gos pirm. B. Gajauskas ir Lietuvos politinių kalinių s-gos pirm. A. Stasiškis — 1994 m. kovo 28 d. pranešime rašo, kad "nuo 1993 m. gruodžio 11 d. akcijoje 'Kaliniai grįžta į kameras' buvusiam KGB kalėjime savanoriškai kalėjo 730 žmonių, o pilietinio nepaklusnumo akcijoje 'Saugosime Centro ir KGB archyvus' nuo 1994 m. vasario 18 d. užimtoje patalpoje budėjo 1660 žmonių. Čia neįsiskaityti epizodiškai arba trumpą laiką dalyvavę žmonės ir ne rezistentų dalyviai".

Algimanto Mackaus knygų leidimo fondas (AM & M Publications) kviečia tapti nariais sumokant \$25 JAV metinį įnašą. Narys gauna visas tais metais išleidžiamas knygas. Išleidžiant mažiau, negu už \$25 leidinių, nariai turi teisę pasirinkti ką nors iš ankstyvesniųjų. Rašyti adresu: Gintautas Vėžys, 7338 So. Sacramento Ave., Chicago, IL 60629, USA.

Aukojo "Tėviškės žiburiams"

\$5,000 — Kanados lietuvių fondas; \$300 — Anapilio moterų būrelis; \$100 — Toronto lietuvių pensininkų klubo mezgimo būrelis, S. Kneitas, M. Grinius, P. Dovidaitis, dr. A. Dickson, J. Rastapkevičius, E. Jonušas; \$97 — F. Timukas; \$82 — E. Spudakas; \$62 — A. Klupšas; \$60 — Al. L. K. Milleris; \$59 — L. Baltrėnas; \$56 — J. Šleinius; \$50 — J. Gedvila, A. Streimikis, A. Stanėnas, D. Petraitis, V. Kubilius, P. Lukoševičius, D. Vasy, I. Jurcevičius, "Maironio" šaulių kuopa, Sudbury, Ont., V. Duglavičius, K. Dulevičius, J. Dobrovolskis, J. Budnikas, J. Prišas, P. Augaitis, V. Baliešas, prel. J. A. Kučingis, L. V. Petrusaitis, prel. J. Prunskis, A. Pilipavičius; \$49 — S. Jurenas; \$47 — A. Mažiulis, D. Pargauskas, M. Juzumas; \$39 — A. Naušėdas; \$30 — J. Margis, B. Karaska, V. P. Jankaitis, S. Gotceitas; \$27 — J. Šeperys, L. Radzevičius; \$25 — J. Marčiukaitis, B. Liškauskas, D. Mažeika; \$24 — P. Mickus, R. Zubrickas; \$22 — J. Kablys, V. Anskis, Nekaltai Pradėtosios Marijos seserys, Putnam, Ct., V. Ignaitis; \$21 — M. Danielius, S. Bikinas, V. Kupcikevičius.

\$20 — B. Sergautis, St. Kaslas, P. Kitra, J. Lukša, L. Žyvatkauskas, P. Bružas, K. Ratavičius, P. Balutis, A. Mičiūdas, J. Ignatavičius, S. Gailėvičius, L. Šileika; \$19 — A. Garbenis; \$18 — D. Valaitis; \$17 — B. Venslovas, A. Sakalauskas, V. Sapkus, E. Keburis, J. Grigaitis, D. Jakas, J. Šimkus, N. Zajančauskas; \$16 — V. Puodžiūnas; \$15 — F. Savickė, J. Bliskis, A. Jankūnas, A. Damušis, D. Štyra, S. Lazdinis; \$14 — P. Dundys, V. Ručys, J. Gataveckas; \$12 — E. Praninkas, A. Pivoriūnas, D. Rupšys, K. Meškauskas, P. Volungė, F. Urbaitis, A. Bajorinas, J. Čialka, E. Rasakas; \$11 — J. Ranonis, E. Bačiūnas, L. Garbočiauskas.

\$10 — O. Čekauskas, A. Gačionis, V. Maželis, V. Kairys, V. Jukna, V. Kutkevičius, V. Ottienė, B. Pagonis, S. Jaugelis, S. Metelka, V. Normanatas, F. Gabrėnas, G. Valaitis, B. Tamulis, A. Virkutis, B. Vileita, E. Veimeris, S. Valickis, O. Berentas, N. Berškys, L. Kurkulis, C. Heffner, I. Šatras; \$9 — I. Kairys, J. Viečėrininkas, K. Janeliūnas, V. Žebertavičius, L. Kutkus, A. Rimkus, P. Sergautis, V. Jankus, V. Stropus, J. Žemaitis, M. Urbas, E. Bugailiškis, R. Giedra, S. Dačkus, B. Cvirka, V. Balsys, J. Petkūnas, V. Karauskas, P. Rudgal-

Vokiečiai-klaipėdiečiai. Vokiečių laikraščio "Kanada Kurier" 1994 m. kovo 9 d. laidoje "Kaleidoskop" skiltyje Monika Lang paskelbė Lietuvos vokiečių dr-jos "Heide" nario Helmuto Vaškaičio laišką, kuriame jis tarp kitko rašo, kad po to, kai Lietuva atgavo nepriklausomybę, vokiečių kilmės klaipėdiečiams vėl leidžiama kalbėti vokiškai ir steigti savo draugijas. Šilutėje 766 šeimos jau priklauso "Heide" draugijai. Pastaroji rūpinasi klaipėdiečių šalpa, iš Vokietijos gaunamų gėrybių dalinimu, padeda ūkininkams įsigyti mašinerijos.

Esama ir sunkumų, kai miestas pakėlė draugijos patalpų nuomą iki 900 litų. Draugijos nariai, daugiausia pensininkai, gaudami tik 60 litų pensijos, negali prisidėti prie bendrų išlaidų. Tikimasi visų buvusių klaipėdiečių paramos. Rašyti adresu: H. Vaškaitis, Darbininkų 7a — 24 LT 5730 Šilutė, Lithuania — Lietuva. kronika

vis, V. Peteraitis, A. Smilgys, E. Senkus, I. Girdevičius, V. Milukas, P. Mikalauskas, J. Kisell; \$8 — A. Elmantas, A. Motuzas, St. Žvirblis, V. Bruzgis; \$7 — P. Stankus, J. Kažemėkas, K. Ražauskas, R. Švainauskas, J. Mikaila, K. Stirbys, V. Ivanauskas, J. Kriaučiūnas, G. Kaufmanas, D. R. Nasvytis, dr. R. Srikas, M. Jasaitis, H. Idzelis, A. Mironas, I. Tauteras, T. Trakymas, V. Abromaitis, V. Balsevičius, O. Naumanas, Z. Čekauskas, V. Januška, S. Gudaitis, V. Radzius, K. Majauskas, L. Raslavičius, L. Šlenys, prof. R. Mureika, J. Venckus; \$6 — A. Bulota, G. Martišius, J. Erslavas, L. Bruza, P. Gruodis, J. Mačiulis, H. Strasevičius; \$5 — A. Petkauskas, A. Kenstavičius, I. Medziukas, K. Juškaitis, E. Valeška, L. Beleckis, J. Račickas, J. Vaitėys, G. Repčys, M. Barr.

Remtinas užmojis

MIELI "TŽ" SKAITYTOJAI, Lietuvos padangėje dar ne visai užgeso tautos garsinimo židiny. Vladas Vitkauskas, pirmasis ir vienintelis iš baltiečių yra įkopus į aukščiausiąją pasaulio viršūnę Himalajuose — Everestą. Kartu su šiuo keliautoju Eversto viršūnėje yra pabuvoję ir Lietuvos trispalvė. Šiandien keliautojas Vladas Vitkauskas savo asmeniniu pavyzdžiu nori parodyti, kad Lietuvos vardas negali ir neturi būti pamirštas pasaulyje ir nutarė iškelti mūsų trispalvę vėliavą visų pasaulio kontinentų aukščiausių kalnų viršūnėse.

Ūkinės suirutės bei visuotinio atšalimo laikotarpyje Lietuvoje vis sunkiau surasti rėmėjų šiai garbiai akcijai. Prašyčiau visus geros valios tautiečius dviasčiai ir materialiai prisidėti prie tėviškos trispalvės pagerbimo ir mūsų tautos vardo priminimo visame pasaulyje.

Mindaugas Kuzminkas,
VI. Vitkausko rėmėjas,
TV reporteris,
205 E. Diamond Blvd., nr. 151,
Anchorage, Alaska 99515, USA

Žuvusiems už Lietuvą tremtyje ir tėvynėje 1940-1953 metų laikotarpiu paminklo atidengimo iškilmės Kvėdarnoje, Šilalės rajone. Šioje vietoje būdavo išmetami nužudytų laisvės kovotojų lavonai

SKAITYTOJAI PASISAKO

MELAS, O NE ISTORIJA

Žinome, kad komunistai, kur jie bebūtų, mėgstą klastoti istoriją. Nenuostabu, kad ir "Lietuvių kovų ir kančios istorijos" I tome redaktoriai nušvietė Lietuvos praeitį melagingai, pateisindami savo ir savo artimųjų darytas skriaudas Lietuvos žmonėms. Juk 1941 m. Lietuvoje niekas ginklų nesipriešino tuo laiku buvusiai sovietinei valdžiai, bet vistiek 35000 tauriausių Lietuvos žmonių užkalnuose, spygliuota viela aparizguose vagonuose išvežė badui, kančioms ir mirčiai. O juk buvo užplanuota išvežti iš Lietuvos net 700.000 žmonių, Karas, kurio lietuviai laukė kaip išsivadavimo iš žiauriosios bolševikų vergijos, sutrukdė tolimesnius trėmus. O kas darėsi pokario metais? Rusų NKVD, padedant ir skundžiant lietuviškiems kolaborantams, kaimuose šaudė žmones, neklausdami jų kaltės. Vien tik Šilalės rajone nuo okupantų ir jų pakalikių žuvo daugiau kaip 300 šaunių vyrų ir merginų. Už ką juos žudė? Už tai, kad jie mylėjo savo kraštą, savo tautą, laikėsi senolių papročių.

Man ir kitiems, ragavusiems bolševikų "gerovės", neaišku, kodėl Amerikos lietuvių, aukoję pinigų knygos išleidimui, patikėjo ją redaguoti komunistams, kurie dabar Lietuvoje smerkia tremtinius, sakydami, kad "per daug jų negrižo", stengiasi atgaivinti kitu vardu pavadintą komunizmą, varo propagandą prieš tuos pačius Amerikos lietuvius. Kodėl Amerikos lietuvių vadovai taip tiki komunistais? Jeigu ir toliau bus patikima leisti tiems pat, ar panašioms redaktoriams tolimesnius knygos tomus, tai Lietuva bus apjuodinta pasaulyje.

Kęstutis Balčiūnas,
Kvėdarna, Šilalės rajonas

PAVYKES VAIDINIMAS

Hamiltono lietuvių dramos teatro "Aukuras" suvaidinta drama "Bernardos Albos namai" mane tiek sužavėjo, kad žadu būti jo nuolatinis gerbėjas.

Nors neturko skelbimų ir raginimų atsilankyti šiame vaidinime, bet žiūrovų buvo neperdaugiau. Tie, kurie atvyko, nesigailėjo. Ačiū "Aukurui"!

A. Bražys, Mississauga

PAVARDĖS IR TAUTYBĖ

Aš visiškai sutinku su Vytautu Vilkelio (Witold Wilkialis), kad pavardė ir vardas nėra esminiai dalykai, nusakantieji, kas iš tikrųjų žmogus yra, kuomet jis pats save laiko ("TŽ" 1994 m. 18 nr.).

Studijuodamas filosofiją Auckland'o universitete, N. Zelandijoje, turėjau dėstytoją, pavardė — Plaum (aiškiai "vokiška"), bet jis buvo lenkas. Kitas žymus profesorius, kuris tap pat dėstė mano filosofijos kursą Čikagos universitete, buvo dr. Schwab. Vėl aiškiai vokiška pavardė, bet jis buvo trečios ar ketvirtos kartos amerikietis. Plaum buvo giliai įsitikinęs lenkas, su didele simpatija mis lietuviams.

Kai vysk. V. Brizgys lankėsi Auckland'o un-te (apie 1959 m.), prof. Plaum, man leido iškabinti Lietuvos vėliavą pro filosofijos katedros svetainės langą.

Mano nuomone, žymiausias, garbiausias ir labiausiai Lietuvos vardą ir garbę bei jos reikalus gynęs ir kėlęs tarptautinėje intelektualinėje bendruomenėje, yra poetas, profesorius publicistas Česlovas Milosz (Česlovas Milašius). Aš jį seniai pažįstu nuo jo pirmosios garsios politinės-filosofinės knygos "The Captive Mind" pasirodymo (pirma laida 1953 m. Londone). Pažiūrėkite į tos knygos IX skyrių: "The Lesson of the Baltics". Ten pmatysite, kokiais

politiniais, istoriniais, moraliniais argumentais jis kėlė ir gynė mūsų reikalus. Vien tik ta knyga yra išėjusi 4-5 Europos kalbomis, daugybė laidų. O ką jau kalbėti apie jo originalią poeziją — nėra nė vieno rinkinio, kuriame nebūtų minimas Lietuvos vardas, jos vaizdai ir meilė to krašto žmonėms: "... the landscapes and perhaps true spirits of Lithuania have never abandoned me" (Nobel Lecture, 1980).

Vėliau aš, atsikėlęs į Š. Ameriką, susipažinau su Milosz'u "Santaros-Šviesos" suvažiavime 1964 m. Sodas, Mich. Ten turėjau su juo "prie keturių akių" ilgoką pasikalbėjimą. Jis man buvo vienas iš paskutį pasukti "Veidu į Lietuvą" keliu.

Prieš keletą metų Milosz skaitė savo poeziją Toronto un-to Trejybės kolegijoje, o dieną universiteto senatė kalbėjo apie R. Europos reikalus. Vėl buvo minima Lietuva... Atsisveikindamas su juo, aš jam tiesiai ranką į lietuviškai sakau: "Sudiev, ponas Milašiau". O jis mano ranką paėmęs labai jau tėviškai žiūri man į akis ir, šypsodamasis, labai pabrėždamas taria: "Su Dievu, su Dievu..."

1993 m. jis "New York Review of Books" beveik skundėsi, kad lietuviai nelaiko jo lietuviu, nes nekalba lietuviškai... Iš tikrųjų jis kalba, tik nelaisvai. Aš manau, kad jis yra lietuvis. **Genius Procuta,** Toronto, Ont.

SUNKU SKAITYTI

Kai tik Lietuvoje padaugėjo lietuviškos spaudos, pradėta spausdinti ir periodinė spauda. Bet šriftas labai smulkus ir žodžiai vienas prie kito. Dienraščių tiesiog negalima skaityti. Kodėl taip daroma? Užsieninė lietuvių spauda leidžiama didesniu šriftu, ir visi priedai tinkamai išskiriami.

Norinčių skaityti Lietuvos spaudą yra didelis nuosimtis. Mes galim mokėti ir brangiau, jei tiktai šriftas būtų kitoks. Geriau kokį straipsnį išimti, negu viską grūsti. **Bal. Brazdžionis,** Čikaga

Dantų gydytoja

Gintarė Sungailienė, D.S., D.D.S.

Naujas adresas

1553 Hurontario Street, (į pietus nuo QEW)

Mississauga, Ontario L5G 3H7

Tel.: (905) 271-7171

Taip pat gydytoja priima pacientus ketvirtadieniais

1588 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A7

(Priešais Lietuvių namus)

Tel.: 530-1070

Dantų gydytojai

Dr. J. E. BIRGIOLAS, D.D.S.

Dr. S. DUBICKAS, D.D.S.

Dr. R. KARKA, D.D.S. M.S. Dip. Orth. (Orthodontist)

2373 Bloor Street West

(Prie Jane St.)

Telefonas

763-5677

Advokatas

VICTOR E. RUDINSKAS,

B. Eng., M. Eng., B.C.L., LL.B., M.B.A.

15 John St., Suite 2

Weston, Ontario M9N 1J2

(arti Lawrence ir Weston Rd.)

Tel. 240-0594

(24 valandas)

FAX 248-5922

Advokatas

PETRAS K. ŠIMONĖLIS B.A. M.L.S. LL.B.

perėmė a.a.advokato Algio Puterio bylas ir testamentus

1579 Bloor St. West,

Toronto, Ontario

M6P 1A6

Įstaigos telefonas

(416) 532-3443

Advokatas

ALGIS S. PACEVIČIUS, B.Sc., LL.B.

2 Jane St., Suite 500

(Bloor ir Jane gatvių kampas)

Toronto, Ontario M6S 4W3

Tel. (416) 762-7393

Fax (416) 763-0674

Atstovybė

Lietuvoje:

Gedimino pr. 26-217

Vilnius 2600

Tel. (3702) 22 78 97

Fax (3702) 22 63 68

Juoas (Joseph) NORKUS
namų pirkimo ir pardavimo atstovas, patarnauja lietuvių kalba.

Nemokamas namų įvertinimas.

RE/MAX West Realty Inc.
1678 Bloor Street West
Toronto, Ontario M6P 1A9
Phone: (416) 769-1616

DRESHER

DRAUDA

Visi draudos patarnavimai. Lietuvių kalba patarnauja V. Drešeris ir Rima (Petkutė) Drešerienė.

Nekilnojamas turtas

Patarnavimai visose pirkimo ir pardavimo srityse. Kreiptis į Valterį ar Rick Drešerius

Nekilnojamo turto įkainojimas

— mortgicijų — mokesčių — turto ir kt. Kreiptis į Rick Drešerį

3830B Bloor St. West, Etobicoke, Ontario M9B 1K8

Tel. 416-233-3334, 416-231-2661

FAX 416-233-0285

Darbo valandos: 9 v.r. — 7 v.v., šeštadieniais — 9 v.r. — 5 v.p.p.

Narys "Better Business" biuro

Patarnavimas — greitas ir tikslus!

V. Dauginis — telefonai (416) 533-1121, (416) 822-7376

Lilija Pacevičienė — telefonai (416) 533-1121, (519) 853-3652

* GAISRO * AUTOMOBILIŲ * ATSAKOMYBĖS *

* GYVYBĖS * KOMERCINĖ *

DRAUDA — INSURANCE

Walter V. Dauginis Insurance Broker Limited,

1613 Bloor St. West, Toronto, Ont., M6P 1A6

(416) 533-1121

FAX 533-1122

Vienintelis Kanadoje

lietuviškas kelionių biuras

kviečia keliauti kartu!

Keliaukite į Lietuvą

patogiais FINNAIR, KLM, LH ir Austrų lėktuvais Kelionės su FINNAIR į Vilnių ir Kauną kiekvieną penktadienį. Skrydžiai nuo gegužės 20 d. iki rugsėjo 30 d. 1994 m.

\$1050 (kan.)

Kelionės su KLM (Olandų oro linija per Amsterdamą) Kelionės — kiekvieną pirmadienį, trečiadienį, šeštadienį.

DAINŲ ŠVENTĖS grupė

išvyksta KLM lėktuvu liepos 2 d.

Speciali kaina — **\$1239** (kan.)

Smulkesnių žinių teiraukitės: tel. (416) 533-8443

Mūsų biure Jūs galite užsakyti:

- Iškvietus bei kelionės giminėms atvykti į Kanadą
- Sveikatos ir kelionių draudimus
- Persiųsti pinigus ir vaistus giminėms
- Keliones lėktuvais bei traukiniais
- Keliones pramoginiams laivams
- Keliones į Floridą ir kitus šilto krašto
- Keliones į sveikatingumo sanatorijas

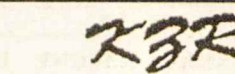
Pensininkams nuolaida

VISAIŠ ŠIAIS KLAUSIMAIS SKAMBINKITE:

Tel. (416) 533-8443, FAX (416) 533-6279

1605 Bloor St. W., Toronto, Ontario M6P 1A6, Canada

Kelionių verslo registracijos nr. 2559030 (retail), nr. 2475066 (wholesale)

AWNINGS & ROOFING

Šarnyriniai išskleidžiamieji stogeliai - Pastogėlės-krepšeliai 'Stogu dengimai

625A The Queensway, Toronto, Ont. M8Y 1K4

Tel.: 416-252-4081 FAX: 416-252-2972

Atliekame visus paruošimo ir spausdinimo darbus. Prieinamos kainos, aukšta kokybė.

TEL. (416) 252-6741

66 Mimico Ave. Toronto Ont.

Savininkas Jurgis Kuliešius

GINTARAS EXPRESS

1968 Bloor St. W., Toronto, Ontario M6P 3K9 (Prie High Park požeminės stoties).

Tel. (416) 604-4400,

FAX (416) 604-9748.

Siuntiniai laivu:

1 kubinė pėda \$7.00 plus \$14 pristatymas arba
1 kg \$1.20 plus \$14 pristatymas

Siuntiniai lėktuvu:

1 kg \$5.50 plus \$14 pristatymas

Siuntiniai priimami bet kokiame įpakavime. Ir laivu, ir lėktuvu siuntiniai išsiunčiami kas antrą savaitę.

Visi Jūsų siuntiniai, siunčiami per GINTARAS EXPRESS nemuituojami. Siūlome Jums šventinės gėlių puokštes bei paruoštus maisto siuntinius iš Kanados ir Vakarų Europos šalių produktų.

Kelionės į Lietuvą ir iš Lietuvos: nuo \$1050

Mūsų darbo valandos: 10 v.r. — 7 v.v. (pirmadieniais-penktadieniais); 10 v.r. — 4 v.p.p. (šeštadieniais)

Mūsų atstovai: Kitcheneryje, Waterloo, Guelph, Cambridge Lolita arba Armandas, tel. (519) 571-9422

Hamiltono: Alfredas Zorkus, tel. (905) 522-9966; Londone: Jonas Naruševičius, tel. (519) 657-1751

Delhi: Pranas, Teresė Pargauskai, tel. (519) 468-2163

TORONTONT

Anapilio žinios

— Gegužės 15, sekmadienį, 11 v.r. Mišios Pirmąją Komuniją priėmė: Viktoras Bražukas, Andrėja Benoitaitė, Ramunė Jonušonytė, Vytas Kaminskas, Janina Pacevičiūtė, Andrius Punkytė, Viktorija Radziūnaitė, Aras Ruslys, Andrėja Sergautytė, Elenutė Stravinskaitė, Silvija Spudulytė, Krista Šeštokaitė, Vilija Valadkaitė, Paulius Valiulis, Indrė Užupytė.

— Pavasarinė Kapinių lankymo diena bus gegužės 29, sekmadienį. Pamaldos kapinėse bus 3 v.p.p. Pamaldoms kapinėse mokyklos autobusas važiuos nuo Islington po žeminių traukinių stoties 2.30 v.p.p., o atgal nuo Anapilio išvažiuos 5.30 v.p.p. Tą sekmadienio rytą į 11 v. Mišias Anapilio autobusėlis maldininkus atveš ir atgal parvės įprastą sekmadienio tvarką.

— Mišios gegužės 22, sekmadienį, 9.30 v.r. už a.a. Bronių Dūdą, 11 v.r. už parapiją; Wasagoje 2 v.p.p. už a.a. Nataliją Šalkauskiene.

Lietuvių namų žinios

— Sekmadienio pietų pietėje dalyvavo 200 asmenų. Svečių knygoje pasirašė Genutė ir Petras Delkai iš Vilniaus, E. Inga ir Egidijus Rutkauskai iš Kauno. Svečius supažindino ir pranešimus padarė LN vicepirmin. V. Drešeris.

— LN valdybos posėdis įvyks gegužės 26, ketvirtadienį, 7.30 v.v.

— Gegužės 22 d., 1.30 v.p.p. seklyčioje bus rodomas istorinis filmas "Herkus Mantas" apie prūsų kovas su vokiečių ordinu.

— LN reikalingas darbininkas pastato priežiūrai. Kreiptis į LN raštine tel. 532-3311.

— Liepos 10, sekmadienį, 12 v. LN vyrai ir Lietuvos namai rengia gegužinę Boyd Conservation vietovėje, Cliffside 2, Woodbridge, Ont. Numatyta įdomi programa. Kvietiamė visus, ypač jaunimą, dalyvauti sporto varžybose.

— Rugpjūčio 13-20 d.d. Wasagoje rengiama LN poilsio stovykla. Dėl rezervacijų skambinti A. Sukauskui tel. 614-7739 arba E. Bartminui tel. 240-0490.

— Birželio 11 d. įvyks LN visuomeninės veiklos komiteto rengiamas vartotų drabužių ir daiktų išpardavimas. Daiktai priimami LN darbo valandomis nuo 9 v.r. iki 5 v.p.p. Negalintys pristatyti drabužių ar daiktų į LN, prašomi skambinti LN vedėjai tel. 532-3311, ir daiktai bus paimiti iš jūsų namų sutartu laiku.

— Gegužės 15 d. Kar. Mindaugo meninės įvyko metinis tauntingų šokių grupės Atžalynas pasirodymas, sutraukęs daug žiūrovų. "Atžalyno" svečias šį kartą buvo "Gyvataras" iš Hamiltono. Visus lydėjo gera pavasariška nuotaika. "Atžalyno" mokytojos buvo pagerbtos dovanomis, palinkėta ir toliau tęsti šį nelengvą, pasiaukojantį darbą lietuviško jaunimo tarpe.

— Birželio 7, antradienį, 7 v.p.p. LN seklyčioje yra šaukiamas LN visuomeninės veiklos komiteto posėdis. Kviečiami 3 atstovai iš šių vietų: LN moterų ir vyrų būrelių, kultūrinės komisijos ir socialinių reikalų komiteto.

— Gegužės 15 d. įvyko LN vyrų būrelio valdybos posėdis. Buvo aptarta: vartotų drabužių ir daiktų išpardavimas, dalyvavimas Karavane, visuomeninės veiklos posėdis birželio 7, gegužinė ir poilsio stovykla. Sekantis posėdis – gegužės 29, sekmadienį, 1 v.p.p.

— Aukos Slaugos namams: \$100 – E. A. Mačiuliai iš Stroud, Ont. Aukos Slaugos namams priimanoms Toronto ir Hamiltono kredito kooperatyvuose, arba tiesiog siūsti: Labdaros fondas, Lietuvių slaugos namai, 1573 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A6.

GEĖS

PARUOŠIAME geles įvairioms progoms: vestuvėms, laidotuvioms ir t.t. Skambinti Valei Siminkevičienei tel. 761-9131.

CLEAN FOREVER. Valome kilimus, minkštus baldus ir automobilijų vidų nauju būdu – sausomis putomis. Kilimas išdžiūna per 1-2 valandas. Labai gera kokybė. Skambinti bet kuriuo laiku. Tel. 503-1687.

IŠNUOMOJAMAS gražus ir švarus dviejų miegamųjų butas Jane gatvės rajone į šiaurę nuo Sheperd gatvės. \$645 į mėnesį. Į kainą įeina mokesčiai už elektrą, apšildymą ir kt., taip pat už automobilio pastatymą. Artį parduotuvių. Skambinti tel. (416) 742-5254, (416) 749-2319.

ROYAL LEPAGE

Residential Real Estate Services
5110 Dundas Street West,
Etobicoke, Ontario M9A 1C2
Bus.: (416) 231-3000 (24 hr.)
Res.: (416) 231-4937
Fax (416) 231-6993

High Park – Indian Rd., atskiras namas, geros pajamos, 11 kambarių, 3 virtuvės, 3 vonios, dvigubas garažas, arti tramvajaus ir požeminio traukinio, netoli parduotuvių. Skambinti tel. 231-3000.

NAMŲ REMONTO BENDROVĖ "PUNIA"

Atliekame visus lauko ir vidaus remonto darbus: sienų vandentiekio • elektros • keramikos plytelių • stiklo bloku • langų • dažymo ir kt. Įrengiame rūsius • vonias • pirtis • lauko verandas • įvažiavimo keliukus (driveways) iš susikabinusių (interlocking) plytų. Dengiame stogus. Skambinti Alvydai tel. 416-848-9628, 416-609-5108 (pager).

Teodoras (Ted) Stanulis

Prisikėlimo parapijos žinios

— Ruošiasi tuoktis: Rimas Kružikas ir Zita Kalinauskaitė.

— 1994 metų Karavano pasai jau platinami abiejose lietuvių bankuose ir lietuvių namuose. Paso papiginta kaina yra \$12. Paso pirkimas kartu yra ir loterijos bilietas pirkimas. Karavanas prasidės birželio 17 d. ir tęsis iki birželio 25 d. Lietuvių paviljonas "Vilnius" bus mūsų patalpose. Karavano rengimo komitetą, kuriam pirmininkauja Danelė Didžbalienė, sudaro Suvalkų krašto Kanados lietuvių išeivijos sambūris. Karavano pelnas, jei jo bus, skiriamas Punksko lietuvių parapijos šventovės atnaujinimui.

— Jaunų šeimų sekcija kviečia šeimas su mažais vaikais į stovyklą, kuri vyks "Kretingos" stovyklavietėje, Wasagoj, rugpjūčio 6-13 d.d. pasidžiaugti gamta ir draugais. Daugiau informacijų galima gauti pas Anitą 416-217-2657, pas Birutę 905-827-7941 ar pas Lili 416-740-3689.

— T. Gregory Botte, OFM, organizuoja kelionę į Fatimą ir Liurdą rugšėjo 12-27 d.d. Kelionės kaina \$2,980. Kita kelionė į Šv. Žemę spalio 4-18 d.d. kainuos \$3,120. Daugiau informacijų galima gauti pas T. Gregory – 536-8195 ar pas kleboną.

— Maironio mokyklos ir aukštesniųjų lietuvių kursų iškilmų mokslo metų užbaigimas bus mūsų patalpose gegužės 20 d., penktadienį, 6.30 v.v. Bilietai gaunami mokykloje ar pas Birutę Batraks 905-271-1640.

— Mišios gegužės 22, sekmadienį, 8.30 v.r. – už a.a. prel. Praną Vaserį, 9.20 v.r. – už a.a. Juozą Gegužį, 10.15 v.r. – už gyvas ir mirusias motinas (noveņa), už a.a. Antaną ir a.a. Teresę Balnuiš, už a.a. Joną Baronaitį, 11.30 v.r. – už parapiją.

"TĖVIŠKĖS ŽIBURIŲ" administracija kapų lankymo dieną gegužės 29, sekmadienį, bus atidaryta po 9.30 v.r. Mišių.

Dail. Palmira Damijonaitienė, garsi liaudies dainė, atvykusi iš Lietuvos, turės savo darbų parodą Anapilyje gegužės 29 d. Ji yra pasižymėjusi ypatingai gražiais darbais, kurie papuošė daugelį žymių asmenų. Savo darbo juosta ji apjuosė prof. V. Landsbergį per Sąjūdžio steigiamąjį susirinkimą. Inf.

Dail. Kęstučio Keparučio darbų paroda rengiama gegužės 29 d., sekmadienį, Kanados lietuvių muziejaus archyvo patalpose Anapilyje, Mississaugoje, Ontario, kapinių lankymo proga.

Dailininkas K. Keparutis gimė 1949 m., Raseinių rajone, su šeima ištremitis į Sibirą 1951 m. Grįžęs į Lietuvą, 1967 m. mokėsi Kėdainiuose, vėliau Kauno politechnikos institute, bet pašaukimo rado Valtyniame dailės institute, kurį baigė 1976 m. Įvertintas taikomojo meno parodose. Reiškiasi tapybos, grafikos bei erdvinės plastikos (skulptūros) srityse. 1990 m. apsigyveno Kanados Hamiltone. Gilinasi į žmogaus vidinį pasaulį, abstrakčią idėjų perkeldamas į aiškų, rafinuotą įvaizdį. Inf.

Anapilyje, norint pasiekti muziejaus archyvo patalpas, dabar jau galima naudotis keltu. Reikia tik prie keltu esančių skambučių pakviesti muziejaus darbuotojus, kurie keltuvą atrakins.

Anapilyje, norint pasiekti muziejaus archyvo patalpas, dabar jau galima naudotis keltu. Reikia tik prie keltu esančių skambučių pakviesti muziejaus darbuotojus, kurie keltuvą atrakins.

Ar jau parėmė Kanados lietuvių kultūros muziejų?

Toronto jaunimo ansamblis "Gintaras", vadovaujamas Ritos ir Juozo Karasiejų, pakviesiems Amerikos lietuvių bendruomenės, gegužės 13-15 d.d. sėkmingai koncertavo Filadelfijoje. (Plačiau kt. nr.).

Ar jau parėmė Kanados lietuvių kultūros muziejų?

Ar jau parėmė Kanados lietuvių kultūros muziejų?

Ar jau parėmė Kanados lietuvių kultūros muziejų?

Ar jau parėmė Kanados lietuvių kultūros muziejų?

MONTREALQUE

Montrealio lietuvinė mokykla gegužės 7 d. užbaigė mokslo metus. Po trumpos meninės programos visiems mokiniams buvo įteikti pažymėjimai. Šiais metais mokyklą baigė Jūra Landry ir Juozas Piečaitis. Pabaigoje mokinių tėvai su ruošė vašes visiems atsilankiusiems.

Motinos diena buvo paminėta gegužės 8 d. AV parapijoje. Per pamaldas kun. Kazimieras Ambrasas pamokslė kalbėjo apie motinos įvairią reikšmę bei motinystę. Salėje KLJ sąjungos valdyba suruošė kuklias vašes. Visos motinos buvo papuoštos gėlytėmis. Vašių pabaigoje Montrealio skyriaus pirm. Lina Celteriūtė gražiai padėkojo susirinkusioms motinoms ir svečiams už dalyvavimą.

"Rūtos" klube balandžio 27 d. buvo rodoma vaizduojantė iš Tėvynės sąjungos (Lietuvos konservatorių) suvažiavimo praeitų metų pabal-

goje. Ypatingai visus sužavėjo Anglijos konservatorių ministerio pirmininko J. Major ir buvusios ministerės pirmininkės M. Thatcher atsiųsti sveikinimai bei laišlandijos panašios partijos atstovo kalba. Vėliau buvo matomas partijos vėliavos šventinimas Vilniaus arkikatedroje ir priimtos rezoliucijos.

Sol. Antanas Keblys išvyko ilgesnėms atostogoms į šio žemyno vašrus. Jo koncertas numatytas San Jose.

KLK moterų dr. Jos Montrealio skyriaus susirinkimas šaukiamas gegužės 22 d. po pamaldų seselį namuose.

A.a. Juozapina (Givytė) Janukienė, 72 m. amžiaus, mirė gegužės 6 d. Po pamaldų AV šventovėje gegužės 9 d. palaidota Notre Dame des Neiges kapinėse. Liko vyras, dvi dukterys, du broliai, sesuo ir kiti artimieji. B.S.

Montrealio lietuvinės mokyklos abiturientai (iš kairės) JUOZAS PIEČAITIS ir JŪRA LANDRY su mokyklos vedėja JOANA ADAMONYTE ir mokytoja INGĄ GEDRIKIENE

40 AČIŪ!

Klientams už pasitikėjimą pavedant savo draudas. Visiems už parodytą dėmesį ir už rekomenduotus klientus. Bendradarbiams už nuoširdų ir sąžiningą darbą. Dievui už sveikatą ir sėkmę.

PRADĖJOME PRIEŠ 40 METŲ:

Adamonis Insurance Agency Inc.: 1964

Petras Adamonis: 1954

Su Jūsų pasitikėjimu ir dėmesiu tęsime darbą toliau, siekdami abipusės naudos draudos srityje.

PASINAUDOKITE 40 METŲ PATYRIMU APSIDRAUSKITE!

Tel. 722-3545

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

LITAS MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

1475 DeSeve St., Montreal, Que. H4E 2A8
Tel. 766-5827; 766-5830

Skyrius: 3907A Rosemont Boulevard
VISI BANKINIAI PATARNAVIMAI

AKTYVAS – virš \$29,000,000 REZERVAS – virš 2 milijonų.

MOKA UŽ:

Certifikatus 1 m.	5.75%	Taupymo – special.	1.50%
Certifikatus 2 m.	6.25%	Taupymo – su gvv. dr.	1.25%
Certifikatus 3 m.	6.50%	Taupymo – kasdienines	1.50%
Term. indėlius:		Einamos sąsk.	1.00%
1 metų	4.75%	RRIF-RRSP – 1 m.term.	5.75%
180 d. - 364 d.	4.25%	RRIF-RRSP – 2 m.term.	6.25%
120 d. - 179 d.	4.00%	RRIF-RRSP – 3 m.term.	6.50%
60 d. - 119 d.	4.00%	RRIF – RRSP – taup.	2.00%
30 d. - 59 d.	3.00%		

IMA UŽ:

Nekiln. turto:

1 metų	7.75%	asmenines – nuo	7.25%
2 metų	8.25%		
3 metų	8.50%		

KASOS VALANDOS:

	1475 DeSeve	3907A Rosemont
Pirmadieniais	9.00- 3.00	10- 2
Antr., treč.	9.00- 3.00	
Ketvirtadieniais	12.00- 8.00	3.00- 7.00
Penktadieniais	10.00- 6.00	2.00- 6.00

KILIMŲ IR BALDŲ VALYMAS

EURO CLEAN

Greitas patarnavimas, prieinamos kainos, dezinfekcija ir "Stainguard".

SKAMBINKITE VIDMANTUI ŠILININKUI TORONTE
TEL. 456-0717 ARBA 402-7976

ATLIEKU staliaus, vidaus sienų (drywall), dažymo, elektros įvedimo, vandentiekio sistemos įvedimo (plumbing) darbus. Įrengiu pirtis (saunas). Skambinti Algiiui tel. 272-8323.

EUROPEAN CATERING
Gaminamas maistas visom program, parūpinama salė, muzika, geles, tvarkomi gėrimų (baro) reikalai. Skambinti bet kuriuo laiku: Antanas Gataveckas tel. (416) 626-2099, fax (416) 626-4770 Toronto.